NUMMER 19 2E JAARGANG NOVEMBER 1982 LOSSE NUMMERS FL 3,95/BF 75

VINYL

GRATIS GRAMMOFOONPLAATJE
MET
PALAIS SCHAUMBURG
EN THE DANSE SOCIETY

ERIC RANDOM
MEKANIK KOMMANDO'S
GROTE OVERSTEEK
VERDER
DENNIS BOVELL, 2 BELGEN
ANNETTE PEACOCK
KUBUS KASSETTES

DRINKT MEER NORMAAL BIER

INHOUD

4 De grote oversteek **Mekanik Kommando**
8 Gespot
11 Van meditaties naar kommunikaties **Kubus Kassettes**
13 Krakende kastanjes en andere boerengeluiden **Albert Marcoeur**
14 Schuld en Boete **Phantom Limb**
16 Klank in kleur **Van klank tot kleur**
19 Tederheid als taboe **Annette Peacock**
20 Op herhaling **Eric Random**
22 Baaaaaaarnsley!! **The Danse Society** Flexidisc
26 De schuimburgt geschoond **Palais Schaumburg** Flexidisc
30 De rituele moord **23 Skidoo**
33 2 Belgen, 13 Predikaten **2 Belgen**
34 Kruisbestuiving of oorlog **Willem Wander & Second desire**
36 Muziek als tutti frutti **Dennis Bovell**
39 Lijst 19
40 Vinale

*Op de cover: **Palais Schaumburg**, met 'Hockey' te horen op de flexidisc. Fotografie: Laboratori! Kooos.*

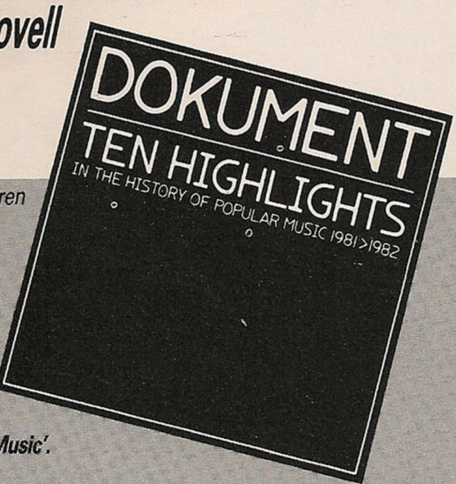

'Dokument/Ten Highlights In The History Of Popular Music'.
Lees meer over de eerste Vinyl-elpee op pagina 29.

Vinyl is een muziektijdschrift dat maandelijks verschijnt. De redactie beoogt op onbevooroordeelde wijze vernieuwende stromingen en onderstromingen binnen de muziek te belichten.
Vinyl is een uitgave van de Stichting Vinyl. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Adres: Prinseneiland 50-52, 1013 LR Amsterdam. Postbus 14520, 1001 LA Amsterdam. Tel. 020-249226 (administratie/advertenties), 020-227119 (redactie).

Een abonnement (12 nummers) gaat in met het volgende nummer en kan worden verkregen door de antwoordcoupon op te sturen, of door een bedrag van ƒ 41,- (Bfr. 780) over te maken op postgiro 4306590, of Rabobankrekening 393686620.
Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij één maand voor het verstrijken van de abonnementsperiode schriftelijk wordt opgezegd.

Foreign subscriptions
U.K. £ 14 / U. S. $ 30 / Germany 65 DM / France FF 175.

Backissues
U.K. £ 1.40 / U.S. $ 3,- / BRD DM 6.50 / France FF 17,50.
Please pay on our Dutch bank account. Rabobank nr. 39.36.86.620 or send a cheque to Vinyl P.O. box 14520, 1001 LA Amsterdam, The Netherlands.

Muzikanten die in aanmerking willen komen voor de ***flexidisc*** kunnen hun materiaal opsturen naar de postbus.

Dagelijks bestuur
Arjen Schrama

Redactieraad
Joost Niemöller
Harold Schellinckx
Oscar Smit
Gerard J. Walhof

Vormgeving
Max Kisman

Fotografie
Dré van de Boogaard
Peter Gramberg
Fran van der Hoeven
Vincent Kruijt
Laboratori! Kooos
Roy Tee
Robby Zahler

Medewerkers
Erwin Blom
Ann Bouwma
Han Buhrs
Pascal Bussy
Fons Dellen
Brian Dommisse
Marianne Ebertowski
Pim van Galen
Mooz Jacobs
Jan Landuydt
Martijn Padding
Dick Rijken
Wim van Sinderen
Ronald Timmermans
Tony van der Veen
Sigrid Wissing

Administratie
Rita Jamin
Nico Marinus
Inge Rieval
Hans Schot

Advertenties
Rudolf Kerbosch
Tel. 020-249225

Druk/zetwerk
SSP, Amsterdam

Distributie
Betapress BV

Binnen de redactie van Vinyl heeft zich een belangrijke verandering voltrokken. Hoofdredacteur Stephen Emmer heeft besloten zich terug te trekken om zich geheel te kunnen wijden aan zijn muzikale carrière.
Vinyl is hem zeer erkentelijk voor de inspanningen die hij zich heeft getroost als mede-oprichter en redacteur van het blad en wenst hem veel geluk toe met zijn toekomst als muzikant.
De Redactie

Ja, omtrekkende, uithollende bewegingen maakt de crisis en we moeten er maar tegen kunnen. Niet alleen arme wij, maar ook arme platenmaatschappijen, want wat hebben zij te lijden! De opstandige, werkloze jeugd koopt geen platen meer, maar neemt op. De video en de walkman; hoe lang blijft dat ronde stukje vinyl nog bestand tegen alle frontale aanvallen? En alles wordt duurder. En... Maar over die crisis wil ik het niet hebben.
Want ik begrijp iets niet. Het zou logisch zijn dat alle woede en wanhoop, en alle verveling in de harten van de mensen, teweeg gebracht door de crisis, zou bijdragen tot een heropleving van de kunsten. Het zou toch zo kunnen zijn dat de kunst een levensnoodzaak zou worden na tijden van verzadigde welvaart en rust. Maar ik merk er bitter weinig van.
Neem nu de pop. Waarom zoeken dezelfde platenmaatschappijen van daarnet zo in het Japanse, het Duitse (en morgen wellicht in het Franse, het Afrikaanse) en waarom wordt het resultaat met zoveel poeha gepresenteerd als een golf van vernieuwing en verfrissing? En waarom is van dat laatste nauwelijks sprake? Waarom zitten zaaleigenaren met de handen in het haar omdat ze geen antwoord weten op de vraag: 'wat zullen we nu weer eens nemen'? Uit het gladde Amerika valt al jaren vrijwel niets spannends te verwachten. En Engeland... ja, Engeland. Noem tien nieuwe Engelse bands en negen ervan zijn herhalingen of opgefokte concepten.
Er heerst een artistieke crisis. De markt ligt open. Nog even en elk orgineel, nieuw talent, waar dan ook ter wereld, krijgt alle kansen. Want de media zijn zo snel. Holland hup?

Joost Niemöller

MEKANIK K

DE GROTE C

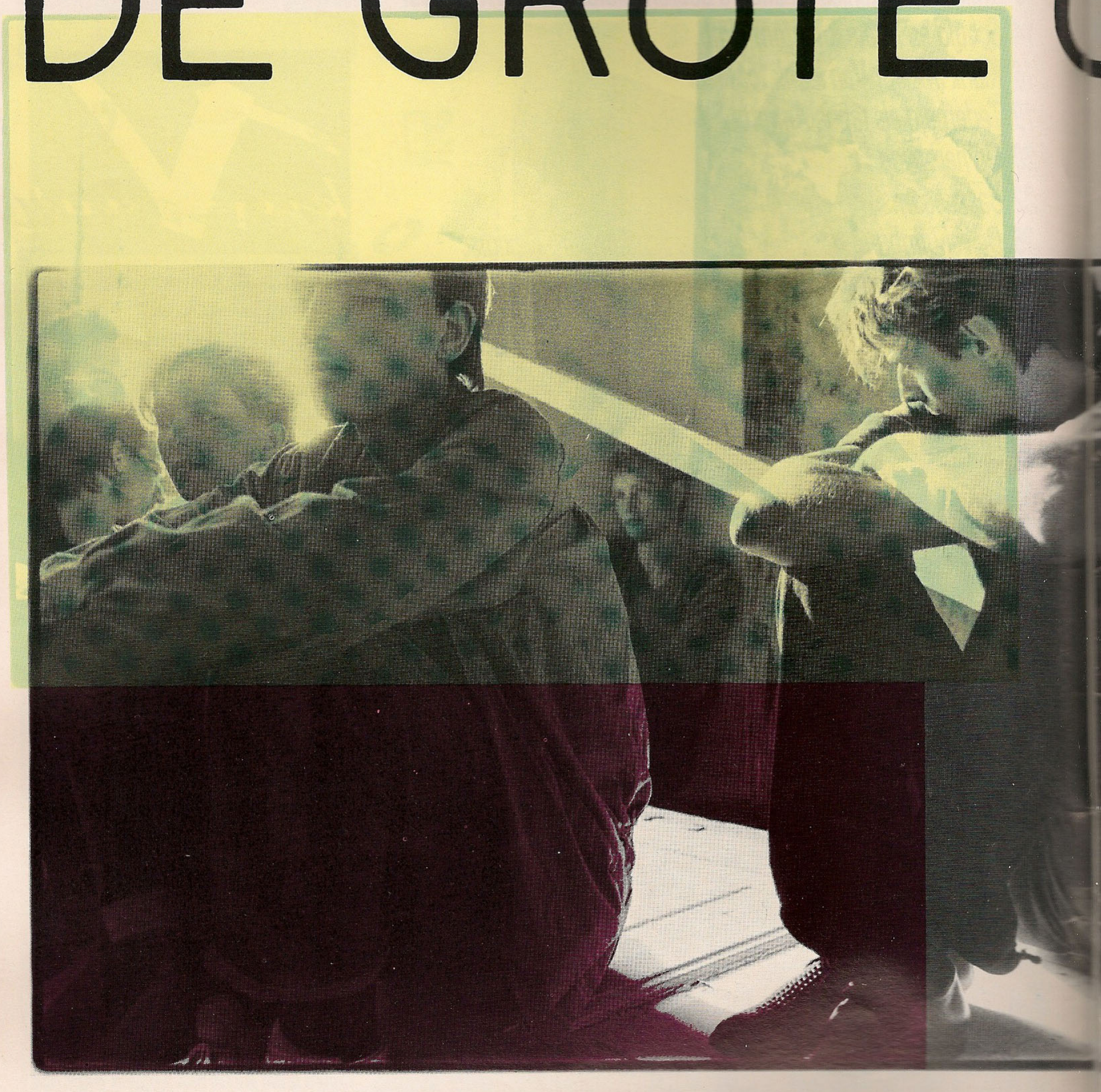

Tekst: Joost Niemöller Fotografie: Fran van der Hoeven

KOMMANDO OVERSTEEK

Twee weken lang, op uitnodiging van platenmaatschappij EMI in een supermoderne studio met de nieuwste elektronische snufjes om zonder producer en volledig naar eigen inzicht een elpee op te nemen. Een droom voor heel wat Nederlandse bands. Voor het eerst heeft de officiële platenwereld serieuze interesse getoond voor vernieuwende Nederlandse pop. 'Nadat ze ons benaderd hadden kwamen we met een groot pakket eisen voor een zo groot mogelijke zelfstandigheid, van produktie tot en met promotie. En tot onze grote verbazing gingen ze bij EMI met alle eisen accoord. We hebben nu een contract voor twee platen en zij een optie voor een derde'. Ondertussen wonen de leden van Mekanik Kommando nog steeds in datzelfde kraakpand in Nijmegen.

Jullie zijn nu weg bij het independent label Torso, waar van Mekanik een elpee en een 12-inch verscheen. Vond je niet dat je had moeten blijven kiezen voor het ideaal van de kleine labels?

Lassika Paniygay: 'Nee, dat kon gewoon niet meer. Bij Torso moesten we onze eigen opnamen betalen. Dat konden we nog net doen om de vijf studiodagen te krijgen die nodig waren voor de laatste 12-inch, Dancing Elephants. Maar dan zit je aan de top van je financiële mogelijkheden. Nog eens vijftienduizend gulden voor een elpee neerleggen was onmogelijk. We stonden met onze rug tegen de muur en waren dus maar al te blij dat EMI met dat voorstel kwam. Nu weet je ook veel beter waar je aan toe bent. Er heerst een professionalisme waar heel goed bij te werken valt'.

Het zal ook wel een uitdaging geweest zijn, zo'n studio.

Lassika: 'O ja, zeker. Het is grappig om te zien hoe ons plaatwerk op zakelijk gebied steeds een stapje 'hoger' is gekomen. Voor die eerste elpee hebben we de opnamen thuis gemaakt, voor de 12-inch daarna kregen we zeer beperkte studiotijd (dat ging eigenlijk allemaal te snel; er was geen mogelijkheid om alles bevredigend naar een balans te brengen) en nu kunnen we eerst twee volle weken opnemen en krijgen we daarna nog eens zo'n drie weken de tijd om alles af te mixen. Want naar m'n gevoel staat de muziek er nu, na de opnames nog maar voor de helft op. De door ons bedoelde effecten komen pas tot uiting bij een volledig afgewogen eindmixage'.

Jullie zien dat zelf produceren als heel belangrijk?

Peter van Vliet: 'Zeker. Wanneer Nasmak de produktie aan iemand anders overlaat. . . daar snap ik geen iota van. Het produceren is een heel belangrijk onderdeel van de muziek. De producer heeft feitelijk de funktie van een toegevoegde musicus'.

Lassika: 'Het is net alsof je een tekening maakt en je laat dat dan door iemand anders inkleuren. Zoiets doe je toch ook niet. In ons geval gaat dat zeker op, want de muziek is haast niet te volgen vòòr het geproduceerd is. Het gaat pas 'kloppen' ➤

bij de juiste geluidsafstelling. De sfeer van een nummer kan zo enorm verschillen wanneer je het ene of het andere instrument naar voren haalt, iets aan het stereo-effect verandert enz. Ik denk dat we zoiets alleen zelf op de goede manier kunnen aanvoelen'.
Peter: 'Ja, of misschien een heel enkele producer als Conny Plank'.

ATMOSFEER

Als je het hebt over de sfeer van een nummer; wat bedoel je daar dan precies mee?
Peter: 'We gebruiken bij een nummer altijd bepaalde beelden. Dat kan soms behoorlijk vaag zijn, soms weer vrij concreet. Het kan een bepaald landschap wezen, of een eenzame ruiter door de sneeuw, of, zoals op deze derde plaat, het beeld van lemmingen en nachtvlinders die hun eigen ondergang tegemoet gaan. Dat lijkt me een behoorlijk heavy ervaring voor die beesten. Zo'n nachtvlinder die recht in een kaars vliegt, of dat bekende voorbeeld van die lemmingen. . . Zo'n sfeerbeeld probeer je dan in de muziek weer te geven door het gebruik van een bepaalde cadans. Maar. . . als het goed is, werkt het ook andersom. Dan worden er bij de luisteraar beelden opgeroepen. Je moet het gevoel hebben dat er hele werelden achter zo'n plaat liggen. Bij goede muziek wordt er een deur open gemaakt'.
Lassika: 'Soms heb ik wel zo'n gevoel dat, bij die laatste plaat van ons, eerst een deur wordt opengemaakt en dat er dan achter die deur een gangetje blijkt te zijn met nog zeven andere deuren. Haast een surrealistisch beeld.
Dus 'ruimte' is een belangrijk woord wanneer je het hebt over de atmosfeer van een bepaald nummer.
Peter: 'Jazeker. Bij deze plaat hebben we voor het eerst gestreefd naar een derde dimensie in het klankbeeld. We hadden daar dan nu ook de apparatuur voor. Die vorige platen waren tweedimensionaal; ze waren volledig op het stereobeeld gericht. Maar nu konden we met speciale galmeffecten en volumeverschillen een ruimtelijk beeld suggereren. We konden daarvoor werken in een zogenaamde 'natte kamer'. Dat is een studioruimte waarin het geluid niet dood kan slaan. Maar zelfs dan nog, met dergelijke optimale condities, blijft het razend moeilijk om de geluiden dusdanig op te nemen (en achteraf in het geluidsbeeld te rangschikken) dat er een suggestie van ruimte kan ontstaan die tot de verbeelding spreekt. Zo zijn we ontzettend lang bezig geweest om metalen buizen dusdanig op te nemen dat de ruimtelijke galm ervan ook bij de opname overkomt. Als je een microfoon gewoon bij zo'n buis houdt, dan klinkt het veel te blikkerig en afgeknepen. We hebben tenslotte die microfoon dusdanig naar de muur gericht dat hij de daarvan terugkaatsende klankgolven perfect ontving'.

'Wat betreft de atmosfeer van zo'n nummer. . . Er is natuurlijk sprake van een voortdurende wisselwerking. Het is niet zo dat een van ons met een bepaald beeld aan komt zetten en dat we dat dan maar gaan uitdrukken. Het spelen zelf en de onderlinge communicatie kan dat proces van sferisch associëren verder op weg helpen'.
Lassika: 'Het gaat in de eerste plaats om de juiste combinatie. Zo'n combinatie komt in de oefenruimte, maar net zo goed op het podium of in de studio tot stand. Het is een steeds verschuivend proces van het zoeken naar de juiste balans. En daarbij blijken de beelden, of de instrumentale ideeën die het uitgangspunt van dat proces vormden, vaak alweer verdwenen. Wanneer je het beginpunt en de eindfase van zo'n proces met elkaar vergelijkt dan zijn de verschillen enorm'.
Peter: 'Zo'n juiste combinatie moet er ook zijn bij de relatie tussen tekst en muziek. Ik vind niet dat je op een melancholieke melodie een tekst over een kermis kunt zingen'.
Lassika: 'Maar soms werken dat soort contrasten juist weer wel. Zoals de combinatie van acoustische gitaar en een synthesizer. Eigenlijk kan zoiets niet. Maar binnen een bepaald nummer bleek dat contrast ideaal'.

FOCUS

Er is bij jullie geen enkel instrument dat een centrale rol speelt.
Lassika: 'Nee, dat is inderdaad een groot verschil tussen ons en heel veel andere popgroepen. We hebben geen zanger die heel nadrukkelijk aanwezig is als focus met een begeleidende achtergrond. Ook zijn de ritmepartij en de bas niet overdadig hard ingemixed. Het focuspunt verschuift steeds. We laten het elke keer afhangen van de sfeer van een nummer. Wanneer zo'n nummer daar om vraagt kan bijvoorbeeld een ritmebox heel hard opgenomen worden. Zoals in 'A Swan in the Ocean', waarbij de ritmebox met een speciale echovervorming de golving van water suggereert. Een andere keer kan de ritmische cadans tussen de twee basgitaren zo belangrijk zijn door het wrijvingseffect tussen die twee, dat we die partij een moment naar voren halen'.
Peter: 'Ik vind het heel belangrijk om zo'n variabel uitgangspunt te hebben. Zo'n typisch Joy Division-geluid bijvoorbeeld, met die naar voren gehaalde drums en die overdadige echo; vind ik veel te eenduidig. Zo geef je jezelf steeds mogelijkheden de toekomst creatief in te vullen. In principe heeft elk instrument bij ons een gelijkwaardige funktie. Voor het scheppen van ruimtelijke muziek is dat ook wel noodzakelijk'.
In dat opzicht is Mekanik Kommando zeer vernieuwend bezig vind ik. De zanger als centraal aandachtspunt binnen een song is altijd een heel primair uitgangspunt van pop geweest. De laatste jaren is dat sterk veranderd. Kun je het in jullie geval eigenlijk nog wel popmuziek noemen?
Lassika: 'Het interesseert me niet zo erg hoe het heet. We maken gewoon de muziek die we zelf mooi vinden en die is voortdurend in beweging. Dan gaan we ons niet afvragen of we nog wel binnen bepaalde kaders vallen of zo. Ik denk dat een heleboel artiesten creatief dood zijn gegaan op het moment dat ze zich gingen conformeren aan het kader waarbinnen ze geacht werden te opereren.
Jawel. . . Ik geloof wel dat je muziek wil maken die je zelf mooi vindt, maar er zijn toch bepaalde grenzen. Je kunt het ook wel mooi gaan vinden om een stuk van dertig minuten voor ritmebox te maken.
Lassika: 'Mm. . . Dat zal inderdaad niet gebeuren'.
Jullie werken trouwens al een paar jaar met een ritmebox. Gaat zo'n ding niet vervelen?
Peter: 'We hebben nu een nieuw model gekocht. Eén waarbij het mogelijk is zelf ritmes te programmeren. Daarmee geef je jezelf aanzienlijk meer vrijheid. Het wordt ook mogelijk om binnen het stereobeeld of de echovervorming een veel verfijnder invloed op het ritme uit te oefenen. Op dat oude model waren we inderdaad wel zo'n beetje uitgekeken, ja; het ging je eigen instrumentale variatiemogelijkheden in negatieve zin beïnvloeden?'
Lassika: 'We hebben nu toch het gevoel op een juist spoor te zitten. Ik heb er beslist geen spijt van dat er van begin af aan gekozen is om het zonder drummer te doen. Wat betreft het kiezen van ritme zitten we nog zeer ruim in de mogelijkheden. Een drummer is vaak veel meer eenduidig overheersend. Het verschuiven van een focus kan juist bij een ritmebox erg goed. Je krijgt daardoor ook meer de kans dat iemand op verschillende niveaus naar de muziek kan luisteren. Ook in dat opzicht moet het geluidspalet wat je aanbiedt meerdimensionaal zijn. De interpretatie van een nummer kan zo per keer verschillen. Ik hou er niet van om een strak ritme of een zangpartij dwingend op te leggen. Maar aan de andere kant. . . We houden ons met dat publiek ook helemaal niet bezig. Ik zou nog liever op m'n kamertje met een cassetterecorder bezig zijn dan dat ik het gevoel zou krijgen aan bepaalde verwachtingspatronen te moeten voldoen. Natuurlijk zijn we er blij mee dat er mensen bleken te zijn die onze muziek mooi vonden. Daardoor kunnen we blijven doorgaan en ons in technologisch en muzikaal opzicht ontwikkelen. Maar ik accepteer beslist niet de artistieke verplichtingen die succes met zich mee kan brengen'.
Van die houding merk je live ook wel iets. Als jullie op het podium staan, lijken jullie opgegaan te zijn in je eigen wereldje. Ook is het vaak niet duidelijk wie nu wát speelt door alle technologische vervormingen. Wat meer openheid in dat opzicht zou geen kwaad kunnen.
Lassika: 'Ik weet niet. . . Dat zou ik toch zien als een concessie. Het publiek heeft alle vrijheid om uit de muziek te halen wat het wil. Wij hebben de vrijheid te spelen op de manier zoals wij dat willen. En dat het inderdaad niet meer controleerbaar is wat iemand staat te doen achter een tafeltje met apparaten. . . dat zijn nu eenmaal de conventies van optredens. Daar voel ik me niet aan gebonden'.
(Voor de goede orde: Het gesprek werd gevoerd gedurende een zondagmiddag in Nijmegen met Peter Van Vliet en Lassika Paniygay. Mirjam Van Hout was daarbij ook aanwezig en Simon Vliet kwam niet opdagen omdat hij niets met interviews te maken wil hebben. De genoemde elpee zal in november uitkomen). ◄

BRUTUS

spec. 50&60 jaren kleding

Zwaan Hals 304 Rotterdam 010-675620
Waterlooplein Amsterdam
Shake & Bake Nieuwendijk 17 Amsterdam

SAMMIE AMERICA

Tekst: Erwin Blom Fotografie: Dré van de Boogaard

Voorheen Sammie America's Gasphetti. Die Nederlandse New Wave band van het eerste uur. Ze waren nog op de televisie zelfs, met een openluchtconcert. Hoe lang was dat geleden? Nu is er al ruim een jaar Sammie America & MAM. Alweer geconcentreerd rond de Tilburgse Sammie America, uiteraard. Vinyl interviewde ondertussen rustig gitarist/zanger Pieter Bon.

Pieter: De eerste opzet was om een band te vormen met twee jongens en twee meisjes om zo een intieme sfeer te krijgen. Die opzet is echter niet gelukt en we proberen het nu met vier jongens.
Erwin: Bedoel je met intiem dat de groep ook naast de muziek veel met elkaar optrekt?
Pieter: Nee, intiem binnen de muziek zelf. We proberen een zeker gevoel van warmte in de muziek te leggen en trachten tekst en muziek tot een geheel te verweven.

Naast intiem is de muziek dansbaar. De ritmebox vervangt een drummer. Het gitaargeluid is bewerkt met efektapparatuur. Syndrum en pedaalemmer zijn de hulpmiddelen voor extra prcussie. Het songmateriaal is afkomstig van Sammie zelf. Hij zet composities op tape die gezamelijk worden uitgewerkt.

Erwin: Ben je tevreden met zo'n situatie?
Pieter: Ja, want wij schrijven nog steeds geen betere nummers dan Sammie. Bovendien bespreken we alles met elkaar. We werken wel naar een situatie toe dat we met de hele band nummers gaan schrijven.

Sammie America & MAM is een serieuze aangelegenheid. Pieter Bon, Antoine Kroes, Mark van Woerkom en Sammie America willen meer bereiken dan de gemiddelde band. Als test ging de groep deze zomer daarom voor 18 dagen en 7 optredens naar Berlijn.

Pieter: Sammie had zoiets van: als we zolang goed bij elkaar kunnen blijven heb ik vertrouwen in de groep. In Nederland woont iedereen apart, maar in Berlijn moesten we samen één appartement delen. In het begin ging dat heel gespannen, maar we zijn er goed uitgekomen. Berlijn heeft ons goedgedaan.
In de teksten werkt ook door dat Sammie een nerveus iemand is die bang is voor veel dingen. Hij is verdrietig, gefrustreerd en misschien maak je dan wel de beste teksten, ik weet het niet. We zijn trouwens toch heel verschillende persoonlijkheden: Antoine is een flierefluiter, Mark is iemand die heel veel heeft meegemaakt en waarvan Sammie zegt dat hij hem heeft genomen voor de pijn in de band en wie ik ben kan ik moeilijk zeggen.

Het was de bedoeling dat MAM met z'n vieren rond de tafel op het podium ging zitten, ter vermijding van het cliché van het optreden.
Dat gaat jammer genoeg niet door.

DE TOEKOMST VAN DE POP

Ja, daar zijn we toen wel eventjes heel stil van geworden. Maandenlang gingen er verhitte telefoontjes over en weer tussen de Vinylburelen en Hamburg. Op het laatst zijn we met de moed der wanhoop: 'nog één keertje proberen'. Want we moesten en zouden dat onbekende groepje uit Liverpool op de flexidisc hebben. We wisten tenslotte zo zeker dat bij hen de toekomst van de pop te verwachten was. Steeds vaker draaiden we dat allereerste bandje van ze en steeds meer raakten we overtuigd van dat enorme creatieve potentieel.

Zo fris als het klonk! Telkens leken bijna alle afspraken rond te zijn en telkens kwam er weer wat tussen. Dan weer een schnabbel met een striptease-danseres. Dan weer bleek de gitarist te jong (17) en werd hij het land uitgewezen. En tussendoor overleed ook nog een lid; 21 jaar was die jongen, hersenbloeding. Ook de te gekke drummer werd vervangen door een onbenul van de eerste orde. We konden toen niet meer hopen dat het ooit nog wat zou worden met The Beatles.
Maar zie! De ondernemingslust en de snelheid om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen bleek nog niet geheel verdwenen bij de grote maatschappijen. Vlak voor onze neus bleek EMI er met dat singletje vandoor te zijn gegaan. Met gepaste trots werd het ons in een keurige envelop toegestuurd: Love Me Do/PS I Love You. Wij moeten ondertussen die nederlaag maar waardig slikken. En ons rest voorlopig weinig anders dan zowel EMI als The Beatles van harte geluk te wensen met hun gloednieuwe overeenkomst, en de hoop uit te spreken dat Love Me Do een kanjer van een hit wordt. Aan de muziek op dat plaatje zal het zeker niet liggen, lezers en lezeressen! Ren dus naar de platenzaak en schaf een exemplaar aan!

The Beatles

Minimal Music Festival

In cultureel centrum 't Hoogt in Utrecht van 3 t/m 7 november en in het Muziekcentrum in dezelfde stad op 21 november wordt het European Minimal Music Festival georganiseerd door Michael Fahres en Gert-Jan Broekman. Op het programma van het festival komen we een paar klinkende namen tegen als de CEM Studio uit Hilversum, Michael Nyman uit Amerika en de Belg Karel Goyvaerts met zijn ensemble.
Daarnaast zal er een documentatiecentrum zijn met partituren, biografieën, platen, cassettes en video's waaronder waarschijnlijk werk van Brian Eno . Het is dan geopend van 12.00-17.00 uur.
Het festival, dat onlangs Karlsruhe aandeed, zal na Utrecht doorreizen naar Parijs. Inlichtingen en het complete programma worden verkregen bij 't Hoogt in Utrecht.

Peter Hammill: 25/10 Schouwburg, Rotterdam. 30/10 Oosterpoort, Groningen. 7/11 Stadsschouwburg, Amsterdam.
Kid Creole and the Coconuts: 8/11 Edenhal, Amsterdam.
Minimal Music Festival: 3/11 t/m 7/11 't Hoogt en 21/11 Muziekcentrum, Utrecht.
Virgin Prunes: 3/11 Doornroosje, Nijmegen. 4/11 Vera, Groningen. 5/11 Effenaar, Eindhoven. 6/11 Paard van Troje, Den Haag. 7/11 Paradiso, Amsterdam. 9/11 Plan K, Brussel.
Five or Six: 28/10 Melkweg, Amsterdam. 29/10 Effenaar, Eindhoven. 30/10 Gigant, Apeldoorn. 31/10 Vera, Groningen.
Abwärts en X Mal Deutschland: 11/11 Doornroosje, Nijmegen. 12/11 Effenaar Eindhoven. 13/11 Paradiso, Amsterdam. 14/11 Hal 4, Rotterdam.
Eyeless in Gaza: 18/11 Vera, Groningen. 20/11 Paard van Troje, Den Haag.
Niew Hip Stilen: 29/10 De Gonz, Gouda.
Allez Allez: 30/10 Volksbelang, Mechelen.
Jah Wobble: 21/11 Vera, Groningen.
Killing Joke: 5/11 Paradiso, Amsterdam, onder voorbehoud.
Twee Belgen: 7/11 Melkweg, Amsterdam.
Peter Gordon en Rhys Chatham: 11/11 Paradiso, Amsterdam.
Willem Wander en Second Desire: 19/11 en 20/11 De IJsbreker, Amsterdam. 25/11 Kikker, Utrecht.
John Cooper Clarke: 31/10 Doornroosje, Nijmegen.
Shriekback: 16/11 Paradiso, Amsterdam.
Tank of Danzig: 28/10 K 81, Den Haag. 29/10 Gigant, Apeldoorn. 30/10 Bolwerk, Sneek. 31/10 Melkweg, Amsterdam.

Agendagegevens voor de maand december moeten voor 5 november gezonden worden naar de postbus t.a.v. Oscar Smit.

INDUSTRIE/PUNKS

Nog tot 6 november aanstaande is in Flatland (Lange Smeestraat, Utrecht) een expositie te zien/te horen van schilderijen en tapes van Jan-Pieter Kuil. Thema is: 'industrie en punks'. Openingstijden van woensdag tot zaterdag tussen 11.00 en 18.00 uur.

PODIA-PAPIER

Bij uitgeverij Schilp en De Bolster uit Den Haag is het boek 'Stuur maar een bandje' uitgekomen. Het 160 bladzijden omvattende boek is een nutig naslagwerk voor popgroepen en bevat een adressenlijst van zalen, informatie over p.a. verhuur, studio's en popkollektieven.
Een nuttig boekwerk, maar de prijs liegt er niet om: ƒ 45,– (over te maken op giro 2585969 ten name van Schilp en de Bolster).

INDEPENDENT HITLIJSTEN

In Engeland is het begrip 'independent charts' al jarenlang een feit. Sinds kort bestaat er ook een Nederlandse equivalent: elke twee weken komt de Stichting Top 40 met overzichtslijsten van de verkoop van platen op onafhankelijke labels. De lijsten (voor singles en elpees) worden samengesteld aan de hand van de verkoopcijfers van een groot aantal import en speciaalzaken.
In de eerste uitgave van 8 september voerde Scritti Politti de alternatieve elpee top 25 aan met Songs To Remember. The Dead Kennedys waren toen de best verkopende groep op singlegebied met 'Bleed For Me'.

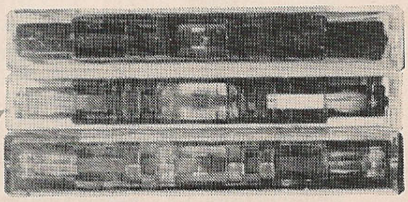

CASSETTEMARKT

Cassettes, de kleine dingen dit 't doen. In Rotterdam trilt het van de activiteiten rond het kleine doosje vol geluid. Onder de naam Simpel-produkties organiseert onder andere Dick Vos er een cassettemarkt in Hal 4. Datum: 20 november, tijd: van 's middags drie tot middernacht. Alle onafhankelijke Neder-labels presenteren er hun cassettes en ook een paar kleine platenmijtjes doen mee. (Aanmelden kan nog: tel. 010-817971). Verder laten kunstenaars objekten en schilderijen zien en treden zes groepen op, waaronder: Nice Age, Remo Tobs, Reuter Taktik, Rigor Mortis en Niew Hip Stilen.
Met de laatste drie – Rotterdamse – bands wordt momenteel een Simpeltour door Nederland op touw gezet (van 16 tot 27 december).
Tegen nieuwjaar gaat Simpel verder een landelijke verzamelcassette uitgeven. 'What's behind that Curtain?' vraagt de titel.

QUANDO QUANGO

Quando Quango, uitgesproken een ritmische naam, die aangeeft waar bij deze Rotterdams-Engelse groep de accenten liggen. Ritmiek, uitstekend drumwerk en een stuwende bas staan sinds ruimt twee jaar aan de basis van Quando Quango.

De band begon, toen de Rotterdamse *Gonnie Rietveld*, die beschikt over een zeer bijzonder stemgeluid, samen met de Engelsman *Mike Pickering* twee synthesizers en een saxofoon aanschafte. Met behulp van deze instrumenten werden achtergrondtapes gemaakt, die onder meer dienden als basis voor een optreden in het Rotterdamse Utopia. De tweede sax, de zang en de percussie werden hierbij 'live' gedaan.
Kort daarna besloten Mike en Gonnie de muziek zó toegankelijk te maken dat je er op kon dansen. Een drummer en een bassist werden weliswaar gevonden, maar haakten ook al snel weer af na een optreden in Amsterdam. Vervolgens verklaarde *Reinier,* de broer van Gonnie, zich bereid de opengevallen plaats achter de drums in te nemen. De ontwikkeling raakte in een stroomversnelling. Tijdens optredens werd de nodige inspiratie opgedaan, hetgeen resulteerde in een aantal eigen composities.
Daarvan maakte de groep weer demo-tapes, een daad die voortkwam uit een gezonde pretentie, die je wel vaker tegenkomt bij bands die op een eigenzinnige manier met muziek bezig zijn. De getoonde moeite werd terecht beloond door het Engelse Factory-label. In de 24-sporen studio van Factory in Manchester zag in juli van dit jaar de eerste single van Quando Quango het licht (Go exciting/Tingle). In september werd de samenwerking met de Engelsen uitgebreid en maakte de groep een video bij Tingle.
Intussen heeft Quando Quango zich permanent in Engeland gevestigd, onder meer doordat de verblijfsvergunning in Nederland van Mike niet werd verlengd. Reinier, die liever in Rotterdam bleef wonen, is vervangen door *Chris Joyce.* Bassist werd *Donald Johnson.*
Maar wie kennis wil maken met Quando hoeft toch echt niet de Noordzee over, want we kunnen deze winter een Nederlandse toernee van de groep verwachten. En de nieuwe single is in voorbereiding!

Pim van Galen

PLAN K

Eind september is het Brusselse Plan K na een lange rustperiode opnieuw gestart met een uitgebreid programma. Plan K is gevestigd in de Manchesterstraat in een 19e eeuwse, vijf verdiepingen hoge ex-suikerraffinaderij, opgebouwd uit bakstenen muren, smeedijzeren pijlers en glazen koepels.

De beheerders streven vooral naar een aparte vorm van integratie van creatieve vormen.

Zo werkt er een theatercollectief, dat met de stukken 'Memory Stop' (muziek van John van Rymenant) en Quarantaine (soundtrack van Michael Galasso) een samengroeisel van beweging, licht en geluid maakte. Pierre Droulers leidt in Plan K een dansworkshop en hanteert daarbij hetzelfde integratieprincipe. Zijn stuk, 'Pieces for Nothing', is opgebouwd rond het spel van licht, schaduw en de suggestieve muziek van Minimal Compact.

Plan K besteedt verder aandacht aan film, video, vormgeving van onder meer haar affiches en informatieblad) en hedendaagse muziek. Voorheen traden niet alleen Cabaret Voltaire en The Pop Group in de fabriek op maar ook Steve Lacy en de Master Musicians of Jajouka.

Adres: Raffinerie du Plan K, Manchesterstraat 21, 1070 Brussel, tel. 02/523 18 34.

FILM EN FILM

Op 11 november vindt in Paradiso, Amsterdam de première plaats van de in Holbvel opgenomen 16 mm-film 'Plowmans Lunch' van Amerikaan/Nederlander Lawrence Weiner.
Weiner, van wie als vertegenwoordiger van de Art & Language-stroming nog werk te zien was op de Kasselse Dokumenta deze zomer, vindt dat water al eeuwenlang mensen en culturen met elkaar in contact brengt en laat daarom zijn – deels dokumentaire – film op en bij het water spelen.
Geen van de relaties van de film-personen onderling wordt uitgewerkt. Duidelijk wordt echter dat ze allen ergens op de wereld zijn geboren en elders zijn opgegroeid; ze zijn geëmigreerd of willen dat alsnog.
De korte, elkaar snel opvolgende scenes in de film krijgen een nieuwe samenhang door de muziek van Peter Gorden, die weliswaar dezelfde struktuur heeft als de scenes, maar er niet synchroon mee loopt.
'Plowmans Lunch', geproduceerd door De Appel en met steun van CRM tot stand gebracht, wil verder ook een film in een film zijn: begin en einde laten beelden van de produkte zien en er zijn uitspraken van Weiner over 'wat film is' in verwerkt. Voortdurend wordt er ook aan de film zelf gerefereerd.
De premiere van 'Plowmans Lunch' (duur 28 minuten) gaat gepaard met een optreden van Peter Gordon en Rhys Chatham.

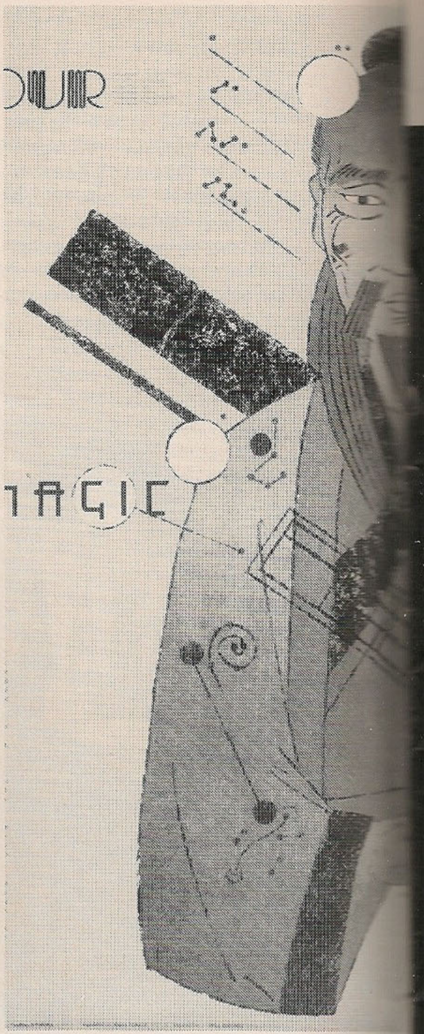

NIEUW UIT JAPAN

De Japanse platenmaatschappij Alfa/Yen heeft eenzijdig haar (distributie-) contract verbroken met CBS. Een besluit dat volgde uit de ontevredenheid die er bij Alfa/Yen bestond over de wijze waarop CBS haar belangen vertegenwoordigde. Een van de klachten was dat CBS de artiesten van Alfa/Yen als een eenheidspakket op de markt bracht (de serie 'Music from the Rising Sun' met de weerzinwekkende stickers op de hoezen). CBS is ontevreden over deze gang van zaken omdat een aantal Japanse artiesten/groepen op het punt stonden door te breken; stijgende verkoopcijfers wezen daarop.

Bij Alfa/Yen wil men voortaan elke plaat apart distribueren. Een direkt gevolg daarvan is dat er voor de tweede elpee van Sandii and the Sunsetz, 'Immigrants', een apart distributiecontract is afgesloten. Onderhandelingen over een dergelijke aparte distributiedeal zijn ook gaande voor Melon; een interessant ogend project wat ontstaan is door de samenwerking tussen ex-leden van The Plastics, de ritmesektie van Yellow Magic Orchestra, en enkele leden van de B'52's en The Talking Heads.

VINYL zoekt
Mensen (m/v) die op creatieve wijze kunnen omgaan met schrijfmachine of fototoestel. Mensen die affectie hebben met 'vernieuwende popmuziek'. Schrijf een brief naar Vinyl, t.a.v. Joost Niemöller.
Vinyl, Postbus 14520, 1001 LA Amsterdam.

VAN MEDITATIES NAAR KOMMUNIKATIES

KUBUS KASSETTES

Tekst: Brian Dommisse

Al vanaf voorjaar 1980 is het Leidse éénmans cassettebedrijf Kubus Kassettes actief. Oprichter Rob Smit bracht sindsdien zeven cassettes uit met experimentele, weinig toegankelijke muziek. Deze zomer veranderde dat. De naam werd gewijzigd, de activiteiten uitgebreid. Aanleiding dus om verleden, heden en nabije toekomst nader te bekijken.

'Uitgaande van dromen schreef ik in 1978 een paar teksten. Ik wilde daar iets mee gaan doen en probeerde mezelf te begeleiden op een acoustische gitaar, maar dat bevredigde niet. In mijn hoofd had ik een veel complexer idee over de uitvoering'.
Eerst probeerde Rob daarom een band te formeren, maar dat mislukte. Vervolgens greep hij naar een resoluut middel: hij huurde de Leidse Geronimo-studio voor vijf dagen af en nam het materiaal op van **De Kroonluchters.** Een echte groep was het niet; iedereen die meespeelde had alleen afzonderlijk met Rob geoefend en tijdens de opnamen was men nooit tegelijk in de studio aanwezig.
Met een demo van het materiaal ging Rob Smit diverse platenmaatschappijen af. 'Leuk', 'interessant', vond men daar, maar 'te vreemd en onverkoopbaar'. Eigenaardig, want wie de muziek nu hoort zal beamen dat heel gewone nederlandstalige rock met zo af en toe een experimenteel tintje is.
Maar Rob bleef met zijn materiaal zitten. Zelf uitbrengen was nog de enige mogelijkheid. Een plaat was te duur en zodoende werd er, mede op aandrang van Ron Konings, bij wie de eerste Kubus-releases zijn gemixed, gekozen voor de cassette.
'Bij een cassette hoeven de aanloopkosten niet hoog te zijn, ook al omdat je niet aan grote oplagen gebonden bent. Daar komt bij dat ik gebiologeerd ben door zo'n klein doosje waaruit een immense hoeveelheid geluid komt. Voor mij is de cassette het medium van de toekomst'. In juni 1980 werd Daar zijn leuke liedjes van De Kroonluchters uitgebracht. Kubus Kassettes was geboren.

MEDITATIE

De volgende Kubus-uitgaven (Het Winnifred-Komplex, Leven na de Bollen, Metaal en **Harbert van der Kaap's** Vertraag-de Tijd) hebben alle enkele dingen met elkaar gemeen. De cassettes bevatten lange, monotoon aandoende nummers met veel herhalingen, een soort minimale muziek.
'Ik was in die tijd geïnteresseerd in allerlei Oosterse zaken, zoals meditatie, een interesse overigens die tegenwoordig sterk verslapt is. In die eerste tapes heb ik geprobeerd een meditatieve werking te leggen. Uit reacties van mensen merk ik dat dat ook gelukt is. Maar als je er niet gevoelig voor bent, dan heb je er na vijf minuten wel genoeg van'.
Een ander opvallend punt aan die eerste cassettes, maar ook aan latere produkties, zijn klankmodulaties en versnellingen of vertragingen va van de muziek.
'Door veel te experimenteren, ontstonden dingen soms bij toeval. Kant twee van Leven na de Bollen is bijna helemaal voortgebracht door een Trancedent 2000 synthesizer, die bij een bepaalde instelling uit zichzelf een toon en zijn boventoon in reeksen produceert. Bij Metaal merkte ik dat de tonen van een speelgoedxylofoontje, die ik op een band opgenomen had, vertraagd afgespeeld oneindig veel mooier klonkenE en verandering in de muzikale tijd dus'.
'Componeren is voor mij niet alleen het ordenen van geluid. Onder muziek maken versta ik ook werken met het tijdsverloop en met de klankkleur. Taperecorder, effecten en andere studiofaciliteiten zijn ook instrumenten'.

SMURFEN

Met Er is geen Brug van Bas de Groot's **Hot Poop** verschuift de aard van de cassettes. Hoewel hier ook nog lange stukken op staan, is het meditatieve karakter nagenoeg verdwenen. Vooral op kant twee, waar een kind voortdurend op hartverscheurende wijze de electronische klanken onderbreekt. Geen prettige cassette, eerder naargeestig. 'De cassette, die het Kubus-geluid het beste weergeeft', aldus Rob.
Op de zevende Kubus-cassette, Egotrip van **Mark van Kempen,** zijn de lange stukken verdwenen. Eén grote potpourri van fragmenten muziek, experimenten en gebrabbel. Bijna iedere muzieksoort is vertegenwoordigd, colonnes smurfen trekken voorbij.
'De tijd van alleen maar experimenteren is voorbij. De bedoeling is dat voortaan experimenten geïntegreerd worden in gestructureerde nummers. De nieuwe cassettes van onder andere **Act of God, Rik van Boekel** en **Jan van der Plas** zullen ook meer toegankelijke muziek bevatten. Mijn taak in deze releases omvat de produktie, de mix en alle zaken met betrekking tot het uitbrengen van de cassettes, hoewel ik af en toe zal meespelen'.
Deze zomer zijn er vier korte cassettes uitgebracht onder de verzamelnaam Digit, waarop in ultrakorte fragmenten gegoten uitvloeisels van de eerste Kubus-fase staan. Verder is er een verzamelcassette gepland met daarop een overzicht van die fase. Daarmee is de bezem door het verleden.

KOMMUNIKATIE

De naamsverandering van Kubus Kassettes in Kubus Kommunikaties hangt samen met een flinke uitbreiding van Robs activiteiten. Hij verkoopt diverse cassettes in een winkel aan de Lokhorststraat in Leiden, distribueert naar het buitenland, is bezig met een Kubus-live-pakket voor 1983 en wil drukwerk uit gaan brengen. Verder werkt hij aan een boek, waarin hij een zelf ontwikkelde muziektheorie zal presenteren. Uitgaande van deze theorie geeft hij ook muzieklessen aan belangstellenden. Niet alleen instrumentbeheersing, maar ook werken met opnameapparatuur en zelf nummers maken behoren tot de lesonderdelen.
'Ik vind het belangrijk, dat men zich ervan bewust wordt, dat in feite iedereen muziek kan maken'.➤
Kubus Kommunikaties, Postbus 11236, 2301 EE Leiden, tel. 071-769767.

DE HAARWINKEL.
singel 239 tel. 251765 - 250662 fotografie: vincent kruijt.haar: klaas van beek.

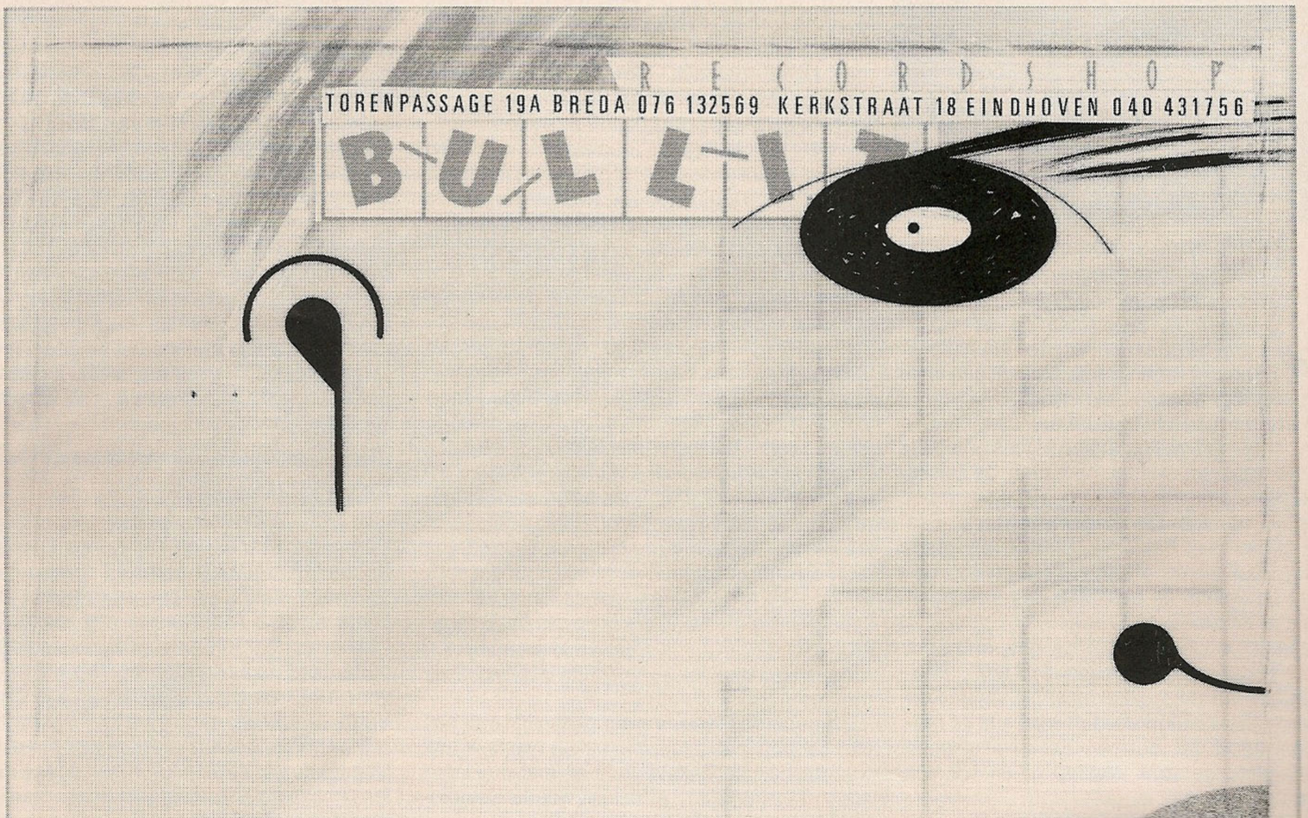
RECORDSHOP
TORENPASSAGE 19A BREDA 076 132569 KERKSTRAAT 18 EINDHOVEN 040 431756

ALBERT MARCOEUR

KRAKENDE KASTANJES EN ANDERE BOERENGELUIDEN

Tekst: Pascal Bussy Vertaling: Oscar Smit Fotografie: Jean Michel Hugo

'Albert Marcoeur werd geboren in een klein dorpje in het noordoosten van Frankrijk, waar zijn vader het beroep van baanwachter bij de spoorwegen uitoefende. Zijn moeder zorgde voor het reilen en zeilen van alle huishoudelijke zaken. De regelmaat van het geluid van passerende treinen gaf hem al vroeg een gevoel voor ritme. Als kind zette hij speels ritmes op, door op de rails grote en kleine kastanjes te leggen die in met melodieuze regelmaat door de wielen van de locomotief werden gekraakt.' Op deze gekscherende manier begint de autobiografie van Albert Marcoeur, geschreven ten tijde van het uitkomen van zijn derde elpee, Armes et Cycles.

Tussen alle muziek die de laatste jaren in Frankrijk is gemaakt, neemt die van Albert Marcoeur een aparte plaats in. Albert Marcoeur maakt een encyclopedisch soort muziek, totaal tegengesteld aan die bijvoorbeeld Magma, Heldon of Lard Free, drie Franse groepen, die altijd gevangenen zijn gebleven van een bepaalde stijl.
Vanaf zijn eerste elpee, verschenen in 1974, heeft Albert Marcoeur echter een eigen wereld gecreëerd waarin de sleutels tot begrip te vinden zijn in zijn belachelijke teksten, gebaseerd op simpele gebeurtenissen in het alledaagse leven, en in het springerige karakter van zijn muziek, die net zo goed jazz, contemporain, bal-musette als rock genoemd zou kunnen worden.
Een voorbeeld? Poussez-pas vertelt het eenvoudige verhaal van een rij wachtende mensen voor een bioscoop. Maar in het nummer wordt met dusdanige instrumentale effecten gewerkt, dat het klinkt als een symfonie van Berlioz.

KACHELPIJPEN

De mengeling van instrumentale complexiteit en vermakelijke teksten bezorgde Marcoeur al vroeg de naam van de Franse Zappa. Hierin zit een kern van waarheid, maar zoals alle vergelijkingen kent ook deze haar beperkingen. Want in tegenstelling tot Frank Zappa heeft Albert Marcoeur niets van een zakenman in de rockbusiness.
Hij werkt rustig in een groot huis, zo'n tweehonderd kilometer ten zuiden van Parijs gelegen. Daar, in een paradijslijke omgeving, componeert hij in alle rust zijn grote muzikale verhalen. Bij hem wonen zijn twee broers, **Claude** en **Gerard.** Evenals Albert zijn zij multiinstrumentalisten en altijd te vinden in zijn begeleidingsgroep.
Albert speelt drums, percussie, diverse saxofoons en klarinetten, en daarnaast zingt hij.

Tijdens één van zijn eerste concerten, zo'n zeven jaar geleden, was alle apparatuur verborgen in oude boerenmeubels. Op het podium stond alleen een orgel met kachelpijpen. Eén van zijn vele vindingen waaruit weer blijkt dat hij een meester is in de kunst van het spotten.

TREINEN

De laatste concerten van Albert Marcoeur vonden plaats in mei van het vorige jaar, in het Palais des Glaces in Parijs. De groep was aangevuld met drie leden van het Zweedse Samla Mammas Manna. De zaal was versierd met oude spoorwegaffiches (Albert is een fanatiek treinenliefhebber). Het belangrijkste nummer van het optreden, Micheline, was gebaseerd op het ritme van een rijdende trein. Het kan als zodanig geplaatst worden naast Trans Europe Express van Kraftwerk en Pacific 231 van Arthur Honegger.

Na drie elpees en diverse toernees is Albert Marcoeur in een overgangsfase gekomen. Zijn vierde elpee, Celui où y'a Joseph, is nooit verschenen, hoewel er meer dan een jaar geleden de laatste hand aan werd gelegd. De reden is simpelweg dat er geen enkele Franse platenmaatschappij in is geïnteresseerd.
Ondertussen schreef hij de muziek voor de film Deux Lions aux soleil van Claude Faraldo, een film die in de prijzen viel op het festival van Cannes. Verder componeerde hij de muziek bij een theaterstuk van het Chapeau Rouge-theater, getiteld Gevrey-Chambertin.
Wat de toekomst Albert Marcoeur en ons gaat brengen is onzeker. En dat is nu juist de prettige bijkomstigheid.◄

Discografie:
Albert Marcoeur (Atlantic/WEA 40546, 1974)
Album à colorier (Atlantic/WEA 50215, 1976)
Armes et cycles (Philips/Phonogram 9101 210, 1979)
Celui où y'a Joseph (onuitgebracht, 1981)
Deux lions aux soleil (Tago Mago, cassetteblad, 1982)

Muziek kan soms zeggingskracht hebben, gelijkwaardig aan een literair oeuvre. Het elementaire thema van het schuldige individu dat zijn eigen gezicht prijsgeeft en de even schuldige maatschappij, die met haar wetten van conformisme en vervlakking alle creativiteit in de kiem smoort, staat centraal in de muziek van het Belgische Phantom Limb. Hun visie resulteerde in de mini-elpee ***Dance of the Guilty,*** *een poging om de eigen schuld weg te vagen en persoonlijkheid op te eisen.*

HET PROCES

WAAR WAS DE RECHTER DIE HIJ NOOIT GEZIEN HAD? WAAR WAS HET GERECHT DAT HIJ NIET HAD KUNNEN BEREIKEN? HIJ HIEF DE HANDEN EN SPREIDDE KRAMPACHTIG DE VINGERS. MAAR DE ENE HEER LEGDE ZIJN KLAUWEN OM K'S STROT, TERWIJL DE ANDERE HET MES DIEP IN ZIJN HART PLOFTE EN TWEEMAAL RONDROERDE. MET BREKENDE OGEN ZAG K NOG HOE DE TWEE HEREN, VLAK BIJ ZIJN GEZICHT, ZIJN DOODSTRIJD OBSERVEERDEN. 'ALS EEN HOND' RIEP HIJ NOG, ALSOF DE SCHAAMTE HEM MOEST OVERLEVEN. (KAFKA, HET PROCES).

De personages op jullie plaat zijn net als K gezichtsloze schimmen die blind ronddolen binnen het bureaucratische systeem.

'Bureaucratie steunt op principes als functioneren, productief zijn en controle. Die controle komt eerst van bovenaf, maar mondt uiteindelijk uit in zelfcontrole. Op dat punt verlies je je kritische zin, en reproduceer je opgedrongen modellen, zonder tot echt creatieve productie over te gaan. Dat is een typisch verschijnsel in alle 'industriële' maatschappijen. Het individu raakt er ondergeschikt aan de economische wetmatigheden.

Daar kan je op verschillende manieren tegen reageren. In de 'industriële' muziek van groepen als Throbbing Gristle en Pseudo Code zit een bijtende aanklacht: ze ontwikkelen de bestaande tendensen tot afschuwwekkende extremen. Door het systeem zo met zijn eigen wapens aan te vallen, van binnen uit, kan subversiteit echter snel ontaarden in een soort morbide esthetiek, waarin je de emblemen van de ontaarde maatschappij mee helpt verspreiden. Wij weigeren een dergelijke bijdrage te leveren tot het funeste proces; we willen liever onze persoonlijke opstandigheid uitdrukken via muziek waarin kritische observatie en diep beleefde woede weerklinken'.

Toch spreekt uit de songs van Phantom Limb ook een zeker schuldgevoel, alsof jullie zelf ook besmet zijn.

'Het is eerder een vorm van angst, omdat we heel

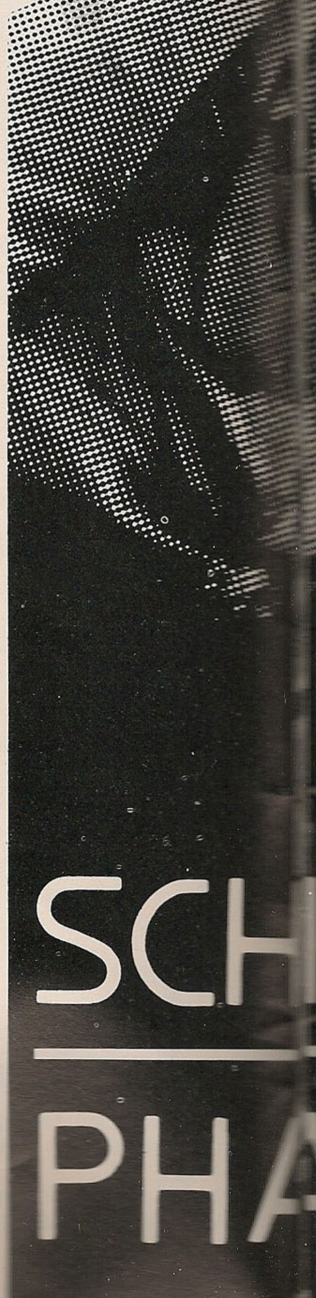

Tekst: Jan Landuydt Fotografie: Robby Zahler

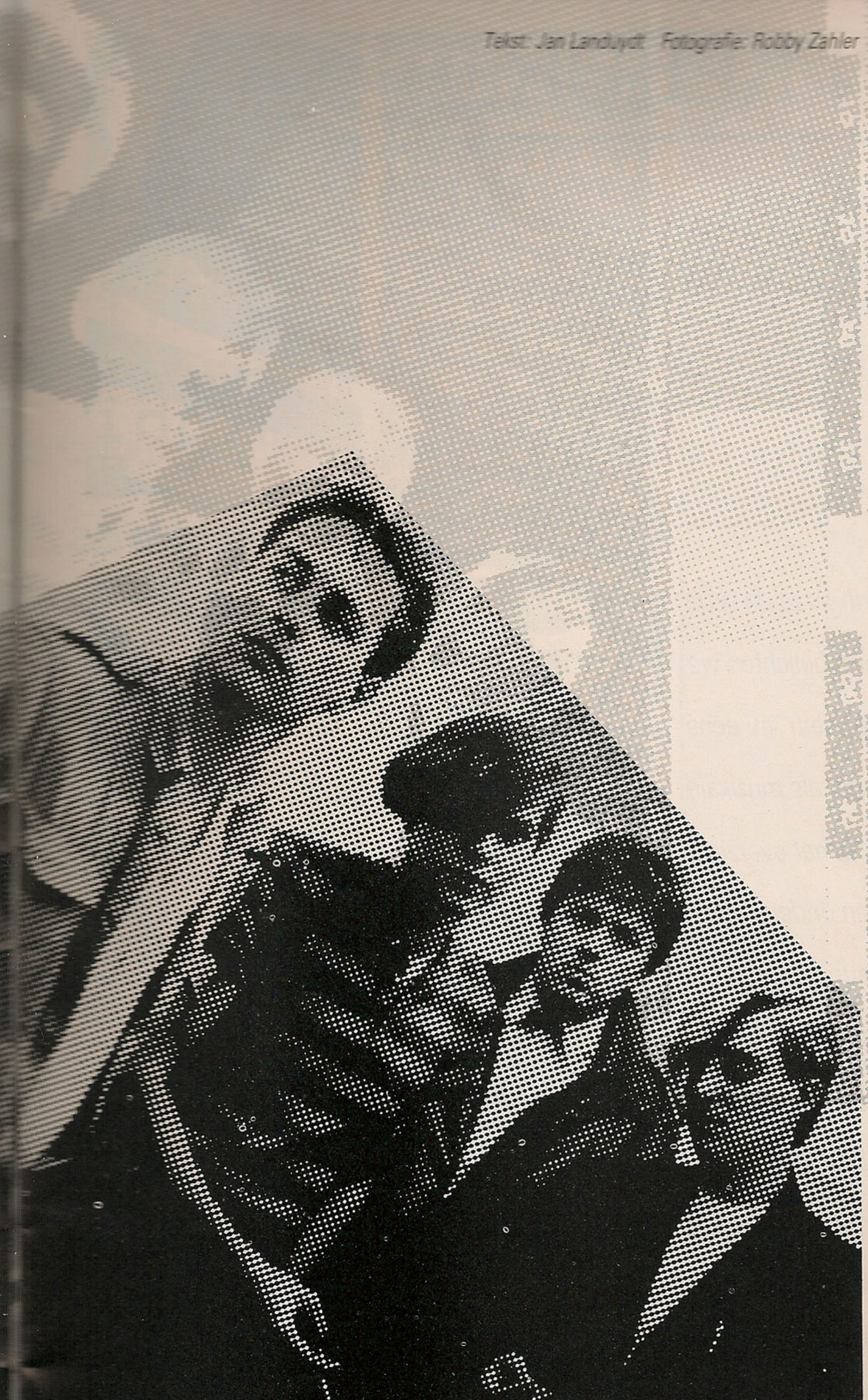

...HULD & BOETE
...ANTOM LIMB

goed beseffen dat consequentie heel moeilijk te handhaven is: als we via platen vorm aan onze opvattingen geven, moeten we die producten tot bij het publiek zien te krijgen, en misschien zullen we in de loop van dat proces onze scherpe kantjes moeten bijschaven'.

SCHULD EN BOETE

HET WAS VANZELFSPREKEND DAT HET ER NIET MEER OM GING ZICH TE KWELLEN OF PASSIEF TE LIJDEN EN EINDELOOS TE MEDITEREN OVER ONOPLOSBARE VRAGEN, MAAR IETS TE DOEN, ZO VLUG MOGELIJK, ONMIDDELLIJK. HIJ MOEST TEN ALLE PRIJZE EEN BESLISSING NEMEN, GELIJK WELKE, OF. . . 'OF DEFINITIEF HET LEVEN OPGEVEN!', SCHREEUWDE HIJ, 'EN HET LOT AANVAARDEN ZOALS HET IS, ALLES IN MIJ VERSTIKKEN EN AFSTAND DOEN VAN HET RECHT OP ACTIE, LEVEN EN LIEFDE!' (DOSTOJEVSKI, SCHULD EN BOETE).

Phantom Limb blijkt de functie van gedweeë schim te willen vervangen door een zoektocht naar het 'ik'.

'Een conformist volgt gedicteerde richtlijnen, een individualist verzet zich tegen die massamentaliteit. Hij heeft het ook veel moeilijker. Sartre stelt vrijheid gelijk met zélf waarden creëren, wat vaak uitmondt in wat hij de 'existentiële angst' noemt. Je staat voor een absolute leegte, waarin je zelf referentiepunten moet aanbrengen, want je aanvaardt geen van buitenaf opgedrongen ordening. Vrijheid leidt dan tot radeloosheid. We hebben beslist een eigenzinnige weg te volgen, de nadruk te leggen op wat ons zelfbewustzijn ons ingeeft. Onze muziek is intuïtief en moet dat ook blijven, maar dat houdt dus in dat we geen houvast zoeken bij bestaande structuren, en bij problemen enkel op onszelf kunnen terugvallen'.

DE VREEMDELING

HET LEEK EROP DAT MEN DEZE ZAAK BUITEN MIJ OM WILDE BEHANDELEN; ALLES VERLIEP ZONDER MIJN TUSSENKOMST. MIJN LOT WERD GEREGELD ZONDER DAT NAAR MIJN MENING WERD GEVRAAGD. AF EN TOE HAD IK DE NEIGING IEDEREEN TE ONDERBREKEN: 'VERDUIVELD, WIE IS HIER DE BESCHULDIGDE? HET IS BELANGRIJK BESCHULDIGDE TE ZIJN! IK WIL IETS ZEGGEN!' MAAR EIGENLIJK HAD IK NIETS TE ZEGGEN. (CAMUS, DE VREEMDELING).

In welke mate wordt die eigenzinnigheid bestraft?

'De repressie zit in het systeem ingebakken omdat er nauwelijks kanalen bestaan om persoonlijke visies te doen gelden, en als er wegen open liggen blijken het dikwijls doodlopende steegjes te zijn. De straf is marginaliteit, en uiteindelijk ook een creatieve dood, want zonder publiek heeft geen enkele expressie zin. Het is wel een vorm van zelfbevestiging als je eigen ideeën in stukken muziek kan omzetten: daardoor maak je voor jezelf je standpunt duidelijker en krachtiger, en die kracht maakt het misschien mogelijk een bres in de isolerende muur te slaan en toch het publiek te bereiken. Dat moet dan wel op een gebalde, expressieve manier gebeuren. Daarom zouden we onze muziek ook willen aanvullen met beelden uit zwart-witte expressionistische films, omdat die zo'n contrasterende, scherpe uitdrukkingskracht bezitten. Muziek moet snijden om barrières te kunnen afbreken'. ◄

KLANK IN KLEUR

Tekst: Frans Evers

orchestre rouge/ behaviour red/ snowy r
yellow jackets/ yellow magic orchestra/ y
blue zoo/ magnétique bleu/ ivy green/ ora
vicious pink phenomena/ legendary pink d
black uhuru/ james white and the blacks/

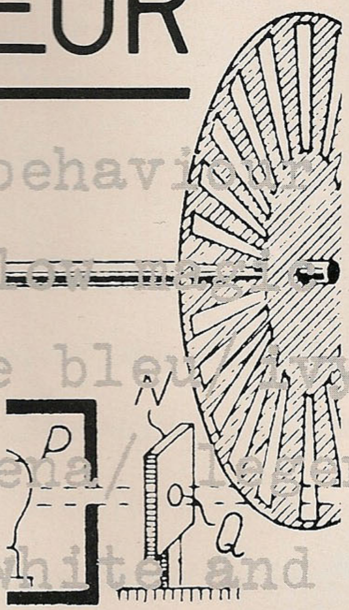

In deze laatste aflevering van de serie 'Van klank tot kleur' belichten we het begrip 'kleur' nu eens niet als visuele dimensie, maar als muzikale kwaliteit. In het overzicht van kunstenaars en onderzoekers die zich met de relatie klank-kleur bezighielden bleek het meestal te gaan om het bijeenbrengen van beeld en geluid, om zò een versterkt genot te bewerkstelligen.

Toch hebben we ook gezien dat muziek allèèn, in staat is concrete of abstracte kleurervaringen op te roepen (het verschijnsel 'audition coloree). Nu is het interpreteren van muziek een zeer persoonlijke, subjectieve aangelegenheid. Maar in het algemeen kunnen we toch vaststellen dat het begrip 'kleur' in een muzikale context meestal slaat op de dimensie die we timbre noemen: klankkleur.

Klankkleur is de geluidseigenschap, die aan de muziek haar karakter of identiteit verleent. Ietwat oversimplificerend kun je stellen dat in de zogenaamde 'primitieve' muziek de klankkwaliteiten volume en ritme centraal stonden, de westerse 'klassieke' muziek voornamelijk de mogelijkheden van toonhoogteveranderingen (melodie) benut heeft, terwijl vooral in de oosterse muziek het spel met de klankkleuren gespeeld werd. Pas in onze tijd, de twintigste eeuw, zien we dat deze tradities elkaar sterk zijn gaan beïnvloeden. Het opnemen van met name de drums in het muzikale pakket heeft in het westen zelfs tot een muzikale scheiding der geesten geleid: de cultuurmuziek, die met dit sterk lichamelijke instrument amper raad wist, en de muziek van de sub-cultuur (Blues, jazz, Pop), waarbij ritme en volume juist de boventoon gingen voeren. Toch hebben zich ook in het serieuze genre wel degelijk ontwikkelingen van groot belang voorgedaan, zij het veel minder gedurfd en misschien daardoor ook minder geaccepteerd dan in de 'lichte' muziek het geval geweest is. Met name Schönberg's aanval op de tonale (melodie-) muziek was bedoeld om de sterk onderschatte dimensie klankkleur een belangrijke rol te laten gaan spelen. In zijn Harmonieleer van 1911 bepleit hij dan ook de vrijere toepassing van klankkleuren in muzikale composities. Dat het nooit tot een echte 'Klangfarbenmelodik' is gekomen, ligt waarschijnlijk niet zozeer aan Schönberg, maar meer aan het conservatisme van de hout- en kopermuzikanten, die vastgebakken aan hun handgemaakte instrumenten, zich te weinig hebben laten prikkelen door de onstuimige vernieuwingen van de muzikale middelen, die met de introductie van de electrische opwekking en versterking van geluid sinds enkele tientallen jaren een feit is.

Het belangrijkste argument, dat tegen de electronische instrumenten steeds naar voren gebracht werd is de constatering dat electrisch voortgebrachte klanken minder boventonen zouden bevatten. Zo moest Laurens Hammond jaren procederen voor hij het in 1935 voltooide instrument 'orgel' mocht noemen. Zoals zo vaak in dit soort discussies speelden de oorspronkelijke argumenten op het laatst geen rol meer. Het publiek had het Hammondorgel geaccepteerd, en noemde het ook zo. De rechter kon niet anders meer dan er ook zijn fiat aan te geven.
Overigens klopt het argument wèl. Electrische klanken hebben vaak minder boventonen dan acoustische. Alleen is het vreemd dat in dezelfde kringen nooit bezwaar gemaakt is tegen de registratie van muziek op plaat of band, terwijl daarbij toch ook heel wat boventonen verloren gaan. Zelfs zou je je kunnen afvragen of het afwijzen van electronische instrumenten zich eigenlijk niet tegen het wezen van de muziek keert. Immers, als het dan allemaal om harmonie draait, dan is het toch juist een groot goed dat er nu instrumenten in de handel zijn, die het samenspel enorm vergemakkelijken. Juist door het ontbreken van te complexe boventoonstructuren is het veel moeilijker om vals te spelen. Muziek maken is waarschijnlijk nog nooit zo populair geweest als in onze tijd en dat kan wel eens alles te maken hebben met de relatieve eenvoud waarmee het moderne instrumentarium bespeelbaar is.

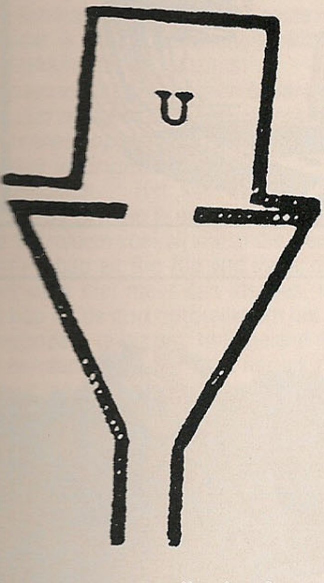

Hoe en wanneer zijn de nieuwe klankkleuren ontstaan? Dat hangt er vanaf welk criterium je hanteert. Of je bijvoorbeeld de ontwikkeling van allerlei muziekmechanieken als speeldozen en spraakmachines ertoe rekent, of niet. Doe je dat wel, dan begint het verhaal met de Chinezen, die meesters waren in het maken van automaten voor het imiteren van vogelgeluiden, dieren, spraak en zang. Door de contacten met westerse missionarissen werden de technieken hier geïntroduceerd. Maar pas tegen het eind van de vorige eeuw lukte het electriciteit te gebruiken als geluidsbron en versterkingsprincipe. Robert Kirk Boyle, die het eerste patent voor een 'electromagnetisch muziekinstrument' op zijn naam heeft staan (1884), gebruikte alleen het electrische onderbrekingsprincipe, terwijl de klank nog via een resonansplaat voortgebracht werd. Bij William Duddell echter vinden we de eerste echte electrisch gegenereerde en versterke klanken.

Het curieuze aan zijn uitvinding was dat een koolstof-booglamp voor het geluid zorgde. Naast de afgifte van licht produceerde deze lamp namelijk een toon, die net als bij onze t.l.-lampen vaak als hinderlijk ervaren werd. Duddell echter maakte van de nood een deugd, door de toon juist te versterken. Door een serie van dergelijke lampen te koppelen aan een toetsenbord wist hij dit ongemak uit de bouwen tot een heus muziekinstrument. Hetzelfde principe (de klank van het licht) vinden we ook terug bij de Fransen Hugoniot en Toulon die in 1920 de 'Cellulofoon' bouwden. Bij deze klankgenerator gaat het om glazen schijven die als bij een sirene plaatselijk licht doorlaten. Het lichtritme wordt dan door een fotoëlectrische cel in stroom omgezet en versterkt. Deze techniek ligt ook ten grondslag aan het latere 'Lichtton-Orgel' van de duitse orgelbouwer Welte. Het aardige van deze instrumenten was dat je door de vorm van natuurlijke klanken en bestaande muziekinstrumenten op de glasplaten te tekenen deze klanken na kon bootsen. Met exact dezelfde techniek werkt de Fairlight CMI (Computer Musical Instrument). Bij deze in de zeventiger jaren in Australië ontwikkelde synthesizer kan met een lichtpen de gewenste golfvorm op het beeldscherm tekenen. Het is zodoende mogelijk om de toetsen van een oneindig aantal kleuren te voorzien. Dat we wat betreft deze factor 'kleur' nog pas aan het begin van een ontwikkeling staan, is duidelijk. Je hoeft beslist geen ton in een Fairlight te investeren om met deze mogelijkheden te kunnen experimenteren. De nog lang niet optimaal gebruikte effecten als Wah-Wah, Flanger, Phaser, Echo, Ringmodulator en Distorition bewijzen dit. Gaat de muziek naar de knoppen?◄

V3: The Sound, Bush Tetras, Josef K, Simple Minds, Medium Medium. ***Flexi: Tox Modell en Plus Instruments***
V4: The Comsat Angels, Postcard Records, Linton Kwesi Johnson, Tapes, Snakefinger. ***Flexi: Z'ev en Soviet Sex***
V5: Eyeless in Gaza, The Fall, Lounge Lizards, Rec. Records, Furious Pig. ***Flexi: Nasmak en Gulf Pressure Ais***
V6: The Birthday Party, Schlaflose Nächte, Killing Joke, en terugspecial met o.a. Bill Nelson, Peter Hammill en Robert Wyatt. ***Flexi: Planung en T.T.L.***
V7: Durutti Column, Lee Perry, Tom Verlaine en zuidspecial met o.a. Showy Red en Lavvi Ebbel. ***Flexi: English Subtitles en Marine***
V8: Scritti Politti, Fred Frith, Raybeats, Crammed Discs en Blue Orchids. ***Flexi: Minny Pops en Mental***
V9: Alan Vega, DAF, James White, TC Matic, en Japanspecial. ***Flexi: Virgin Prunes en The Higsons***
V10: Bauhaus, James Blood Ulmer, McLaren, Vidzine One. ***Flexi: Nexda en Pedalenproza***
V11: Colin Newman, Kraftwerk, Pyrolator, Liquid Liquid, computers en synthesizers. ***Flexi: Cravats en A Flux in 3D***
V12: Yello, Gilbert & Lewis, Palais Schaumburg, Popgroup, NY video. ***Flexi: Eyeless in Gaza en Topdogs?***
V13: Liaisons Dangereuses, cassettes in Nederland, Richard Jobson. ***Flexi: Cabaret Voltaire en Tecnoville***
V14: Simple Minds, Thomas Dolby, Thomas Leer, Fehlfarben, Independent labels en home-taping. ***Flexi: Die Partei en Schleimer K***
V15: Anthony Moore, Die Kapazität, Wild Swans, Cultural Decay. ***Flexi: Chris and Cosey en Minimal Compact***
V16: Philip Glass, Passage, Material, Reims '82, Irmin Schmidt. ***Flexi: Gang of Four en Five or Six***
V17: Clock DVA, Laurie Anderson, Xenakis, Kid Montana en Ultra-overzicht. ***Flexi: Theatre of Hate en Puber Kristus***
V18: Pigbag/Schriekback op Y, Japan, RTV met John Peel en Götterdammerung, Groningen, A Blaze Colour. ***Flexi: The Mekons en Gdansk***

NB Nummers 1 en 2 zijn uitverkocht.

Vanaf V16 verkrijgbaar met Engelse vertaling

OUDE NUMMERS VAN VINYL KUN JE BESTELLEN MET DE ANTWOORDKAART ELDERS IN DIT NUMMER

MAGIC BUS.. RETOURS.

LONDON..135..OOSTENRIJK..145

MUNCHEN..150..HAMBURG..110.

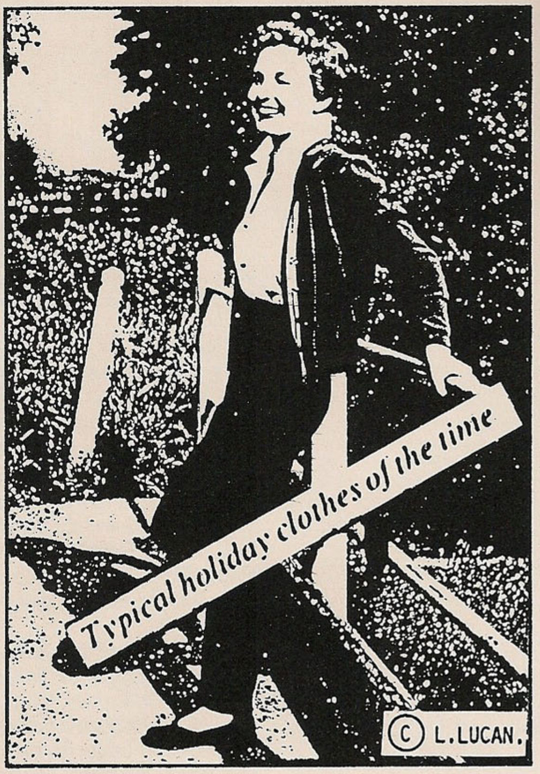

ROKIN 38. T:264434.

RECOMMENDED

NEW TITLES:

Art and Language / Red Crayola 'Corrected Slogans' a classic re-issued ———— £ 4-50

Art Zoyd 'Phase 4' double, only currently available l.p. ———— £ 6-50

This Heat / Albert Marcoeur Cassette, all unreleased material ———— £ 3-50

The Residents 'Babyfingers' e.p., limited supply ———— £ 4-00

COMING SOON

The Work 'Live in Japan'

'Sara goes Pop' double single (also on cassette)

Henry Cow / Slapp Happy 'Desperate Straights' (re-issue)

Also new titles from USSR, Japan and Poland.

New catalogue **'Back to School'** now available free write to 387 Wandsworth rd London SW8 England. **All prices include postage(send IRC)**

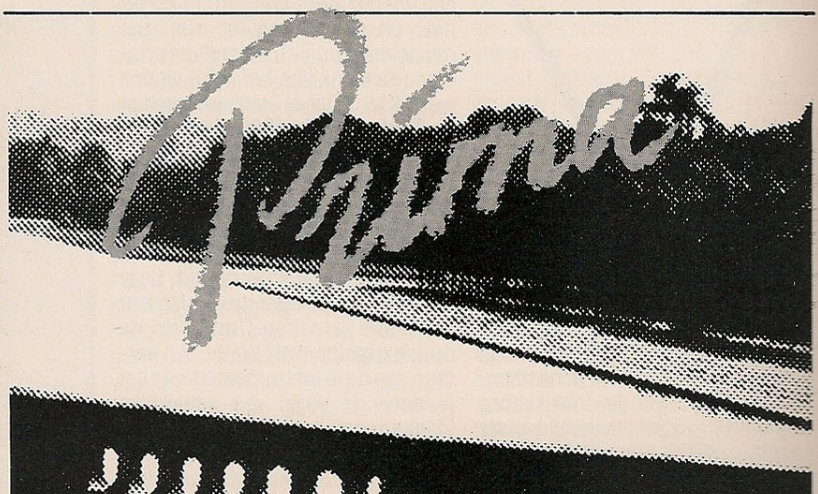

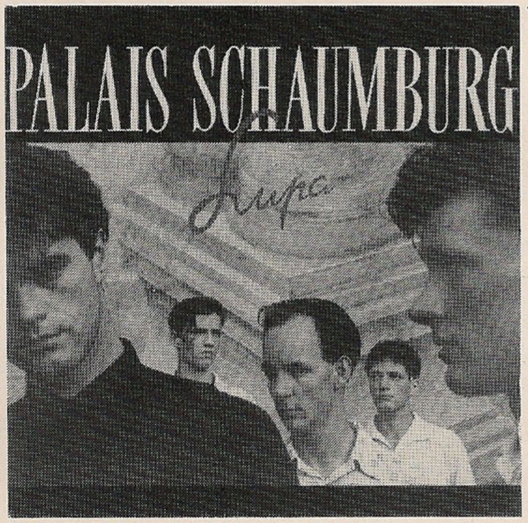

PALAIS SCHAUMBURG 'LUPA'
Met 'Lupa', hun tweede elpee, lost het Hamburgse Palais Schaumburg de belofte van Duitslands meest veelbelovende nieuwe groep volledig in. Met Kid Creole's Coati Mundi aan de knoppen zijn elf typisch Schaumburgiaanse nummers in een exotische mix gegoten. Een zeer dansbare botsing tussen de Coconutswing en het Europese continent!

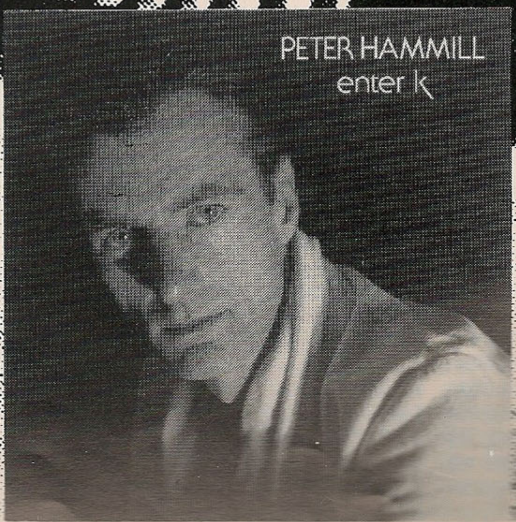

PETER HAMMILL 'ENTER K'
Voor sommigen een gek, maar voor velen een genie. In de jaren zeventig was Peter Hammill kopman van de cultformatie Van Der Graaf Generator. Nu levert hij met zijn nieuwste soloplaat, 'Enter K', weer een produkt af vol gedreven muziek en intrigerende, haast maniakaal gezongen teksten. En, let wel... hij wordt bijgestaan op de plaat door de familie Van Der Graaf...

TEDERHEID ALS TABOE

ANNETTE PEACOCK

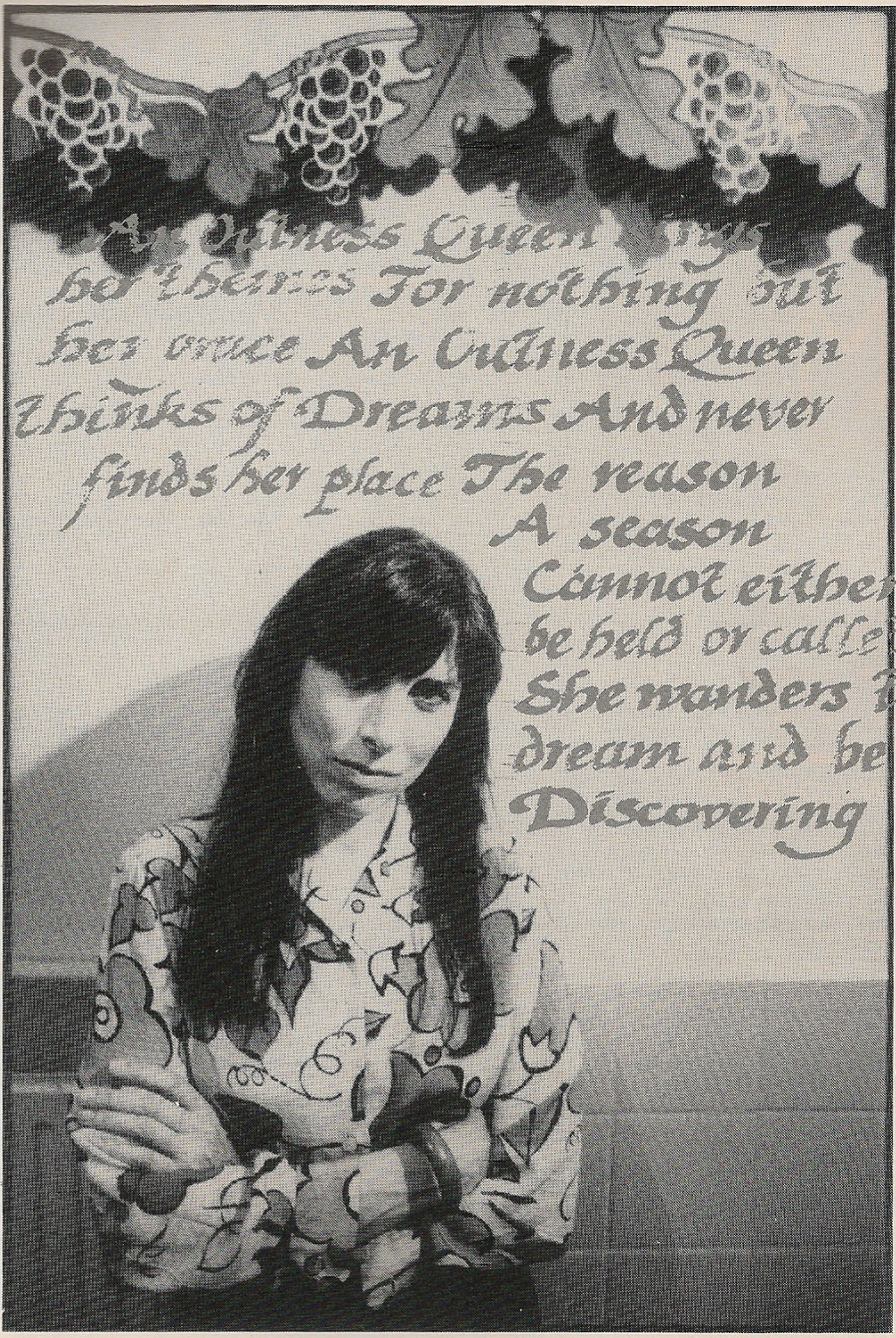

Tekst: Joost Niemöller Fotografie: Laboratori! Kooos

Annette Peacock is opvallend eerlijk. Zo eerlijk en openhartig dat je er al gauw geen raad meer mee weet. Want wie in de popmuziek van vandaag sex of agressie aanroert, doorbreekt nauwelijks een taboe, maar voor gemeende tederheid is de angst nog steeds groot. 'Too weird' was altijd de slot conclusie van platenbazen en mediabeslissers. David Bowie wilde haar betrekken bij zijn projekt Alladin Sane, maar toen al vond Annette de rockbusiness te benauwd worden.

Om progressief te doen contracteerde platenmaatschappij RCA haar (samen met Bowie en Lou Reed), maar haar soloplaat I'm the one (1971) kreeg geen promotie. Dan had ze maar met Alice Cooper op toernee moeten gaan. Om nog een andere reden is Traveling Theme autobiografisch te noemen; 'Ik deed altijd alles te vroeg. Toen ik als eerste een Moog-synthesizer op het podium gebruikte werd ik uitgefloten. Ik hield me bezig met rock-jazz voordat het mode werd. De avantgarde-jazzcomponist Paul Bley, voor wie ik componeerde, kreeg nooit de erkenning die hij verdiende. Zo is het nu eenmaal altijd gegaan. Ik paste niet in de tijd omdat ik altijd ontdekkingen wilde doen met betrekking tot de toekomst'.

Maar nu lijkt er toch een betere aansluiting te zijn met het muzikale klimaat. Je songs zijn sterk op de jazz georiënteerd en dat is zeker in Engeland modern.

'Misschien. . . Het kan me niet zoveel meer schelen. Ik moet je eerlijk zeggen dat ik me niet zo betrokken voel bij wat al die nieuwe groepen als Pigbag en Rip Rig and Panic doen. Ik vind het vaak niet meer dan ideetjes, het vakmanschap en de durf ontbreekt om het tot iets echt bijzonders te maken. In Engeland is er wel veel meer aandacht voor mijn muziek dan vroeger. Maar na zoveel jaren kan dat toch niet meer betekenen dan een prettige bijkomstigheid. Het enige wat telt is dat ik mezelf met de muziek die ik wil maken in leven kan houden. Dat het uiteindelijk mogelijk is geweest zelf een plaat op te nemen en uit te brengen, daar ben ik ontzettend blij mee. Zeven jaar lang deed ik niets anders dan thuis met m'n piano en m'n stem de muziek maken die ik zelf interessant vond. Sky-Skating is daar het verslag van geworden. Mensen die de plaat hoorden, hebben me brieven geschreven waaruit blijkt dat ze me beter kenden dan m'n eigen moeder. Als je zo'n communicatie tot stand kunt brengen, geeft dat een enorm bevrediging'.

Je teksten hebben een sterk intiem karakter. Je zingt ze op zo'n sensuele manier dat het erg realistisch overkomt. Maar tegelijk speelt het dromerige en daarmee het symbolische element een belangrijke rol waardoor je juist weer afstand van die realiteit lijkt te nemen.

'Nee, dat vind ik niet. Symboliek speelt nauwelijks een rol bij me. Ik probeer tenminste zo eenvoudig en direkt mogelijk echte gebeurtenissen en gevoelens weer te geven, om daarbij zo ver te gaan als mogelijk is. En dat heeft meer met pijn, dan met wegdromen te maken. Zoals in Still Too Far, waarin wordt weergegeven hoe zelfs de meest complete liefdeservaring met iemand toch nooit genoeg kan zijn. Hoe dichter je iemand nadert des te duidelijker het wordt dat er altijd een afstand zal blijven. Voor mij was dat een maar al te werkelijke ervaring waar niets symbolisch of dromerigs aan was. Net zo goed als ik geprobeerd heb sexuele ervaringen zo direct en hevig mogelijk weer te geven (in Warmer than Gold bijvoorbeeld), maar dat is natuurlijk heel iets anders dan platte grootspraak; dat zie ik eerder als verdoezeling uit angst niet eerlijk te durven zijn.'

Het optreden van Annette Peacock in Paradiso was een fiasco. Annette zat achter haar Fenderpiano verscholen en zong al die prachtige ballads van Sky-Skating. Door het publiek werd ze geaccepteerd als aangename achtergrondruis waar goed bij te praten viel. Als ik na het optreden mijn kritiek uit over de mate waarmee ze de aandacht trok, is ze het daar niet mee eens.

'Misschien zijn er tien of twintig mensen in de zaal geweest die met aandacht hebben geluisterd. Daar speelde ik dan voor. Dit publiek bleek niet bereid te zijn om stil te blijven. En stilte is nu eenmaal een belangrijk instrument voor mijn muziek. De magie kan alleen tot stand komen binnen een situatie waarin stilte heerst. Het geeft niet; soms komt zo'n contact wel tot stand en soms niet. In dit geval was ik niet voorbereid op dit publiek en het publiek niet op mijn muziek. Maar het is net als met vrijen; het moet van twee kanten komen.'

Waarom heb je je eigen platenmaatschappijtje eigenlijk Ironic Records genoemd?

'Hoe had het anders moeten heten?'

ERIC RANDOM OP HERHALING

*Het was niet de eerste keer dat **Eric Random** een bezoek aan Nederland bracht. Maar het was wel de eerste keer dat hij een hele groep, The Bedlamites meenam. Want daarvoor kwam hij alleen met tapes, machines en vriendin Lyn Walton. The Bedlamites (behalve Eric en Lyn ook Wayne Worm en Dids uit de groep Ludus) hadden het hier druk: ze gaven zeven optredens, verzorgden een radioprogramma, maakten opnamen voor een via Plurex te verschijnen Maxi-single en hadden zelfs nog tijd voor een interview.*

Tekst: Brian Dommisse   Fotografie: Peter Gramberg

Maandag 27 september, 22.00 uur. Eric Random en de Bedlamites stommelen de W.H.S.-studio (de hoofdstedelijke radiopiraat met het afwijkende geluid) binnen om bezit te nemen van de apparatuur. Gedurende een klein uur verzorgen ze spontaan een soort reggae/toast show op de radio, compleet met live ingespeelde syndrums en dubeffecten. Wayne Worm met spliff in de hand, 'toastend' op de huppelende klanken van The Scientist. Eric Random and the Bedlamites go reggae?
Tijdens het latere optreden in de Amsterdamse Melkweg wordt duidelijk dat van zoiets toch geen sprake is. Alhoewel de Bedlamites ook dan gebruik maken van dubtechnieken en er zo af en toe een duidelijk herkenbaar basloopje naar boven borrelt.

INVLOEDEN?

Je eerste elpee 'That's What I Like About Me' bevatte experimentele, industriële muziek, die te vergelijken valt met Cabaret Voltaire uit de beginperiode. Op je laatste album is dat duidelijk veranderd.
Eric: 'Ik denk dat de muziek nu melodieuzer is. De vroegere muziek was meer gebaseerd op experimentele geluiden en klanken, die dan tot één geheel werden gesmeed. Verder is er nu sprake van een groep, wat betekent dat de invloeden van de andere leden ook doorwerken. Toch vind ik nog steeds dat er erg veel overeenkomst is tussen de muziek van nu en die van vroeger. Het is gebaseerd op dezelfde ideeën, alleen anders uitgewerkt'.
Ik hoor in jullie muziek invloeden van A Certain Ratio en Cabaret Voltaire; groepen waarmee jullie samenwerken.
Lyn: 'Het zijn niet echt invloeden. A Certain Ratio, wijzelf en ook anderen uit Manchester doen veel met elkaar, luisteren naar elkaars platen en komen vaak bij elkaar op bezoek. Het zijn niet zozeer de invloeden uit hun werk die je hoort. We komen uit dezelfde omgeving en dat uit zich in overeenkomende muziek'.
Eric: 'Alleen wordt die omgeving weer door ieder voor zich anders geïnterpreteerd'.

Okee, geen invloeden dan, maar overeenkomsten. Het kan niet ontkend worden, dat die er duidelijk zijn tussen Eric & de Bedlamites en de genoemde groepen. De hechte muzikale samenwerking is daar zeker debet aan. Op '2 x 45' van Cabaret Voltaire is Random bijvoorbeeld te horen en andersom doen Richard H. Kirk en Stephen Mallinder mee op 'Earthbound Ghost Need' van Eric Random. En dat zijn nog maar enkele voorbeelden.

HERHALING

Twee jaar geleden vertelde je de meeste moderne muziek niet interessant vond. Hoe denk je daar nu over?
Eric: 'Op een paar uitzonderingen na ben ik in die mening nog meer gesterkt. Het zijn nog steeds de paar mensen die ik twee jaar geleden ook al waardeerde, die met interessante dingen komen. Ik weet niet hoe het in Nederland is, maar in Engeland gebeurt op dit moment vrijwel niets'.
Wat me opviel aan 'Earthbound' was de uitvoering van Ravel's Bolero. Waarom is juist voor dat stuk gekozen?
Eric: 'Ik vind het erg mooi. Daarom wilde ik wel eens zien of ik het met een grotere rockband kon uitvoeren. Het was het eerste wat we deden voor Earthbound. Toen het klaar was, waren we er zo tevreden over, dat we doorgegaan zijn met het opnemen van andere nummers'.
Dids: 'De Bolero is een concept dat zeer duidelijk gebaseerd is op herhaling. Het gebruik dat Ravel van de herhaling maakt, komt aardig overeen met het gebruik dat wij, maar ook andere groepen ervan maken. Daarom valt het ook niet buiten de context om zo'n stuk uit te voeren'.

Inderdaad vallen de zware repeterende klanken direct op als je naar de huidige muziek van Eric Random en de Bedlamites luistert. Donkere baspatronen en nadrukkelijke percussie. Andere instrumentale partijen en losse 'geluiden' galmen daar doorheen. Er ligt een sluier van zwaarmoedigheid over de muziek. 'Earthbound Ghost Need' gaat echter op bepaalde momenten volkomen ten onder aan de overstelpende hoeveelheid galm en echo, waardoor elke nuance uit de nummers verdwijnt en het luisteren behoorlijk vermoeiend begint te worden. Op de in november te verschijnen maxi-single is de productie wat helderder. Daardoor komt de muziek ook beter tot haar recht.
Ook tijdens het optreden in de Melkweg was het allemaal wat doorzichtiger dan op Earthbound. Niettemin is het zwaarmoedige karakter van de muziek gebleven. Op het podium zorgt een ritmebox in elk nummer voor een basis. Eric, Lyn, Wayne en Dids bouwen rondom dit raamwerk hun muziek op.

Vormt deze groep de definitieve Bedlamites?
Eric: 'Nee, dit zou je eerder de vaste kern kunnen noemen. Van tijd tot tijd spelen er verschillende mensen met ons mee. Na deze tour komt er waarschijnlijk nog een nieuw lid bij de band'.
Ik heb begrepen dat je voor elk optreden iets anders wil doen. Hoe werkt dat in de praktijk?
Lyn: 'Het is natuurlijk onmogelijk om voor elk optreden iets volkomen anders te doen. Het zou geweldig zijn wanneer zoiets zou kunnen, maar je zit gewoon met praktische problemen als ruimte- en geldgebrek'.
Eric: 'Alleen de basis van de nummers is elk optreden gelijk. Maar de uitwerking daarvan kan voortdurend veranderen'. ➤

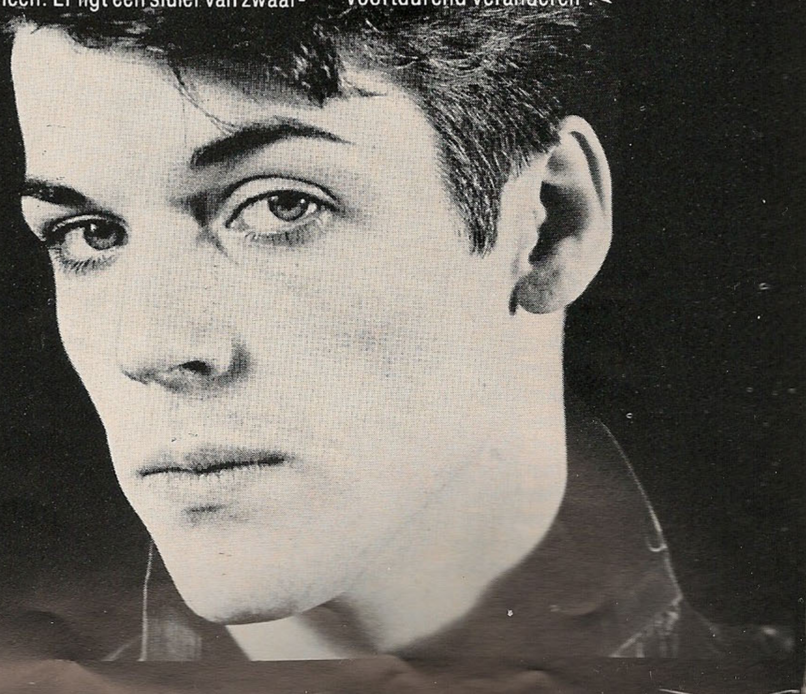

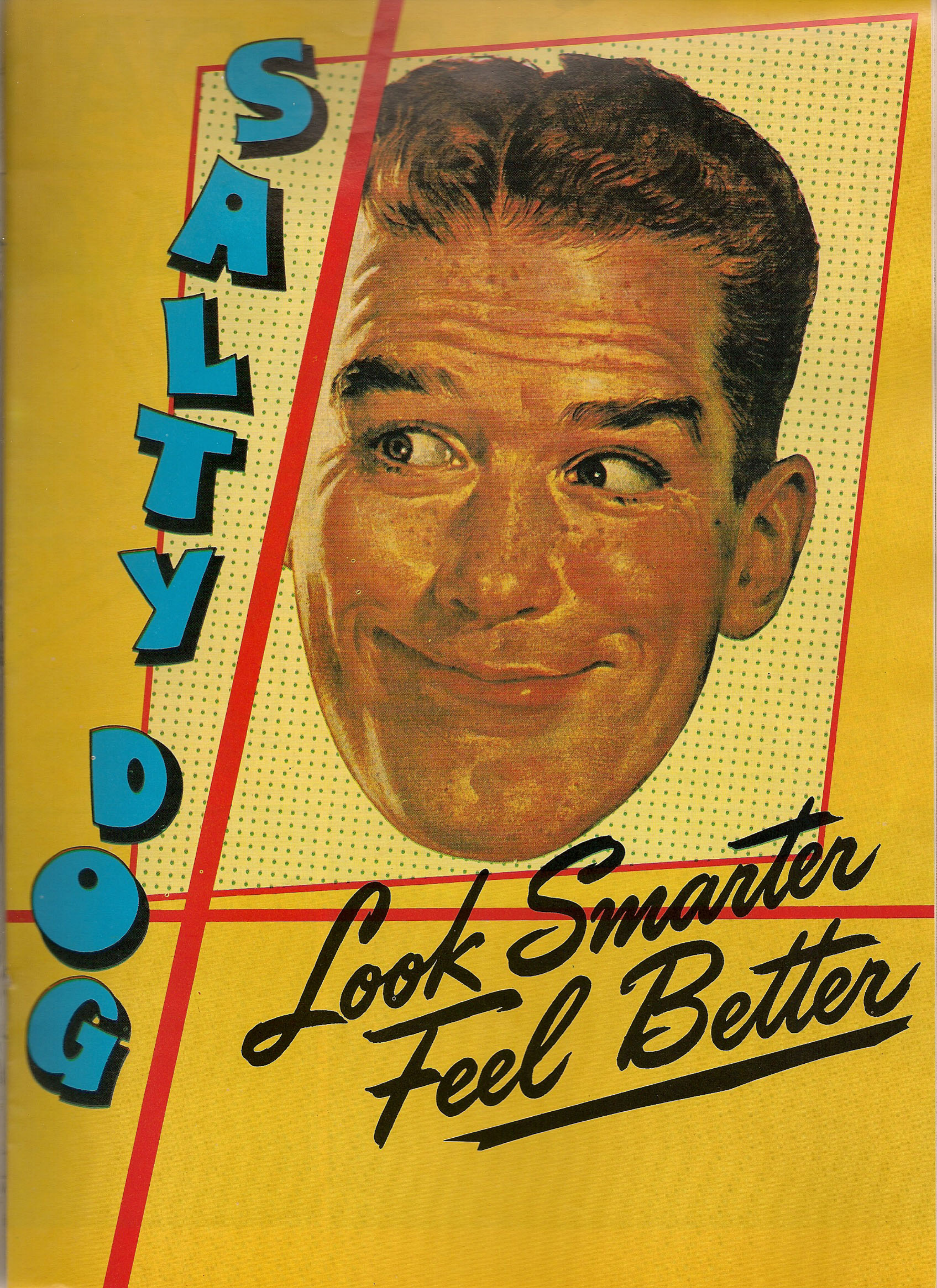
SALTY DOG
Look Smarter
Feel Better

THE DAN

BAAAAA

De Engelse band The Danse Society was in september voor een korte tournee in Nederland. Na het eerste in de Melkweg te A., maakten de Societyleden een wat a-sociale, arrogante indruk. Dat blijkt niet te kloppen. In bungalowpark 'De Bokkensprong' (stapelbedden en modderig voetbalveldje), waar The Danse Society voor de duur van de tour is gehuisvest, zit de voltallige groep plus roadies bereidwillig klaar voor het interview. Trouwens, ze kunnen nergens anders naar toe. Het regent in Veenendaal.

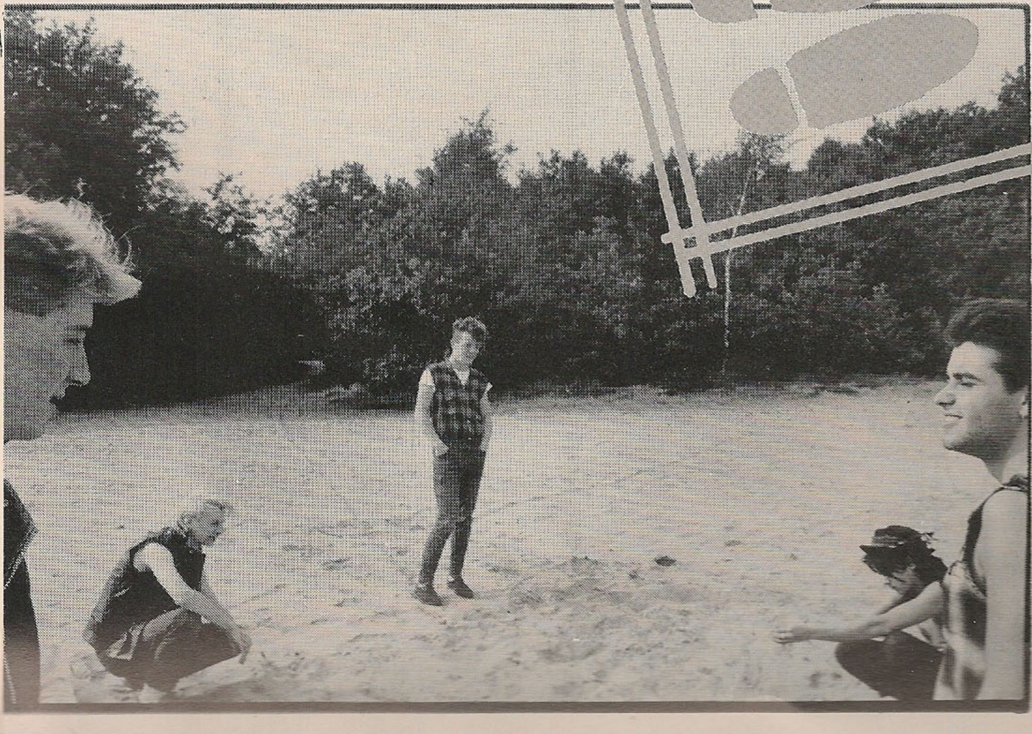

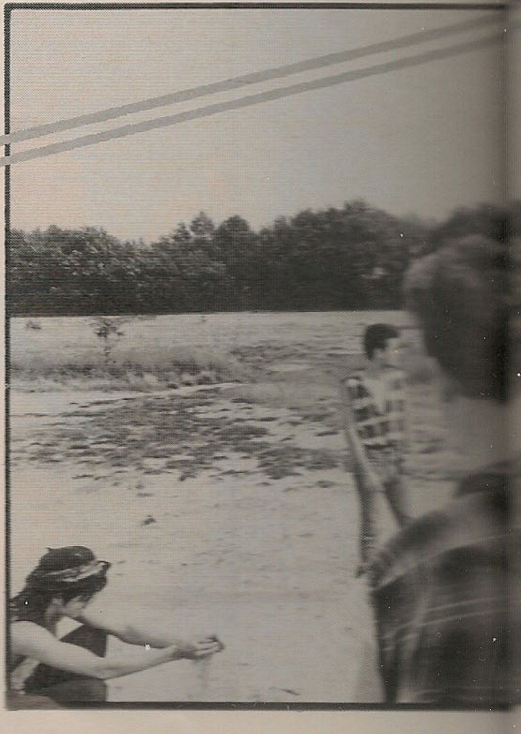

NSE SOCIETY

AARNSLEY !!

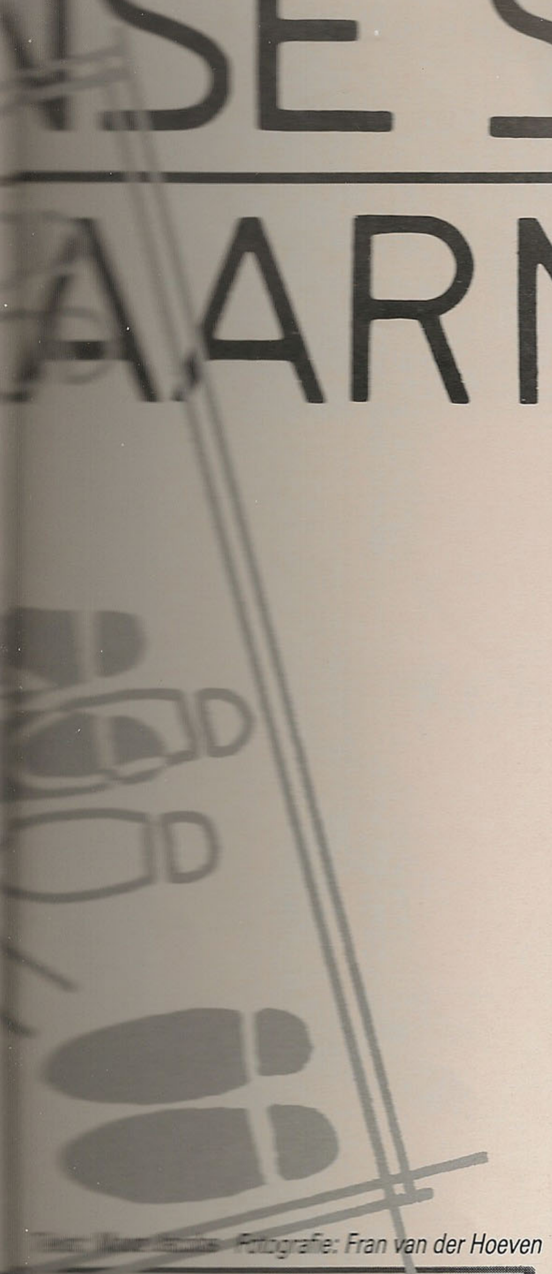

[illegible] Fotografie: Fran van der Hoeven

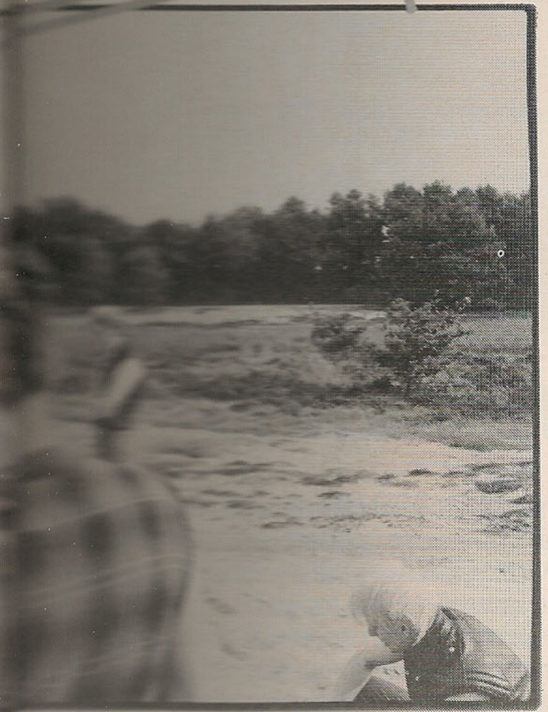

Steve Rawlings, Tim Wright, Paul Gilmartin, Paul Nash en **Lyndon Scarfe** komen uit de kleine industriestad Barnsley in Yorkshire.

Barnsley is in Engeland berucht om zijn saaiheid en de zwarte pudding van varkensbloed die er gemaakt wordt en Yorkshire vanwege het merkwaardige accent waarbij de woorden worden uitgerekt als slierten spaghetti. Baaaaarnsley. De groep zelf heeft niet zoveel behoefte om te verkassen; Londen is niet bepaald een aards paradijs (tenzij je een oliesheik bent met veel dollars in je tulband) en het aanbod van groepen is er groot. De enige andere groep uit Barnsley die het verder gebracht heeft dan lokale faam is de heavy metal-formatie Saxon.

Het publiek van de Danse Society is nog niet zo vreselijk groot, wel trouw. Een tiental fans zijn de band achterna gereisd vanuit Engeland, uit geldgebrek noodgedwongen bivakkerend op bankjes in het Vondelpark en in een korenveld vlakbij het bungalowpark.

Wie is hier de baas?

Zanger Steve en toetsenist Lyndon wijzen op elkaar: 'Hij'. In de praktijk komt het erop neer dat Steve het meeste zegt, terwijl Lyndon met zachte stem aanvult en de rest van de groep af en toe met veel kabaal commentaar levert.

De Danse Society bestaat ruim anderhalf jaar, de muzikanten zijn voortgekomen uit verschillende punkachtige bands, waaronder Y? (hardop uitspreken).

'Die bands waar we vroeger in zaten, dat was gewoon bij wijze van hobby, dat ging niet zo ver. Nu is die muziek veel belangrijker geworden. We oefenden toen ook bijna nooit'.

Nu wel?

Luid gelach. 'Nee! Het is veel beter om niet te veel te oefenen. Dan wordt het saai en vervelend. In de studio maken we vaak ter plekke de songs, en soms ontstaat er iets nieuws bij een soundcheck. We zijn bijna altijd bezig om iets in de muziek te veranderen'.

Bij het optreden in de Melkweg leken jullie nogal afwezig.

'Yeah, we hadden het gevoel dat we er niet helemaal bij waren. Meestal is dat anders. Kijk, als we in Engeland spelen komt het publiek echt voor de band. Ze komen om zich te amuseren of ze beginnen te dansen. They actually take part and enjoy it. Terwijl hier. . . het lijkt wel of Nederlandse mensen minder van muziek houden dan bij ons. Als Engelsen geïnteresseerd zijn in muziek is het echt belangrijk voor ze, dan gaan ze er helemaal in op. Ik denk dat het publiek hier de bands op een afstand wil bekijken. We hebben hier in een soort van schuur gespeeld, in Lintelo (vermoedelijk vlakbij Nergenshuizen), waar driehonderd jonge kids op afkwamen, die stonden wel op en neer te springen. Maar daar waren verder dan ook alleen maar koeien'.

'We hebben ook geen zin om net te doen alsof we enthousiast zijn als dat niet zo is. Niet dat we dan denken 'Oh, fuck it' en zo snel mogelijk van dat podium proberen af te komen. Maar we gaan niet net lopen doen of we vreselijk opgewonden zijn als het geluid shit is en de gig klote. Dat zou belazeren zijn'.

Wat voor publiek trekken jullie eigenlijk?

'Van alles. Ook punks. Van die Exploited-punks, die zijn het al sinds 1976. We zijn er zelf nogal op uitgekeken, ook op de muziek, maar ik denk dat we nog steeds wel hetzelfde soort excitement uitstralen. We willen gewoon een goede show brengen. Het is entertainment, ook voor onszelf, maar het gaat dieper. De teksten betekenen iets. Ze zijn niet oppervlakkig, of stom, 'I love you' en al die flauwekul. We proberen sterke beelden te krijgen die bij de atmosfeer van de muziek passen. In N o s h a m e i n d e a t h (uitgebracht op 12 inch) zingt Steve zinnen uit een magisch ritueel, woorden die een priester gebruikt bij een duivelsuitdrijving. Niet dat we allemaal in excorcisme geloven en aan zwarte kunst doen, maar die woorden hadden een soort lading, waren heavy.'

De eerste elpee van de Danse Society, S e d u c t i o n, kwam tegelijk met de Nederlandse tournee uit. Daarvóór waren er al twee singles en een 12 inch verschenen. Alle op kleine labels, waaronder het door hen zelf opgerichte 'Society Records'. Hoewel de leden van de Society betrekkelijk jong zijn (gemiddeld 20 jaar), hebben ze hun zaken goed geregeld.

'Met een eigen label kunnen we alles zelf in de hand houden, tot en met het ontwerp van de hoes, alleen de distributie wordt door Rough Trade geregeld. Bij een grote platenmaatschappij zouden we gewoon één van de vele bands zijn, en zij zouden ons proberen te vertellen wat we op de plaat moesten zetten en zo. Als ze nú belangstelling voor ons hebben zullen ze Society Records moeten kopen met alles erop en eraan, dan krijgen ze een kant en klaar produkt in handen om te distribueren.'

Zijn jullie erg beïnvloed door andere bands?

'Als band niet, nee. We luisteren allemaal naar verschillende dingen. Ze hebben wel gezegd dat we op het oude Pink Floyd lijken. Vinden we niet eens zo'n belediging. (Steve: 'ik heb die groep pas geleden voor het eerst gehoord!'). We zijn ook met Joy Division vergeleken, we vinden dat we heel anders klinken maar misschien komt het gevoel overeen. Hoewel onze muziek vrij optimistisch is'.

'Als we merken dat onze muziek erg op een andere groep lijkt veranderen we soms iets. We want to be different!'. ◄

DE NIEUWE PHILIPS STEREO CASCEIVER F 1722

Weg van het oude; de nieuwe Philips casceiver F 1722. Anders, nieuw en superieur modern: een drie-in-één systeem waarbij tuner, versterker en cassettedeck volledig zijn samengebouwd in een fraaie compositie.

Programmeerbaar tot 47 voorkeurzenders op de kwartstuner; 19 FM, 19 MG en 9 LG stations. Elektronische afstemming en digitale up/down handafstemtoetsen. Trouwens elke afstemfrequentie is meteen digitaal afleesbaar. Je ontdekt de Dolby-B ruisonderdrukking en elektronische snelheidsregeling op het cassetterecorderdeel, de soft-touch bediening en bandkeuze voor Ferro, Chroom en Metal. In gedachten zet je de 2 x 25 watt versterker open, ziet het geheimzinnige licht in de VU-outputmeters, plugt een extra

PHILIPS

MET HET DRIE-IN-ÉÉN GELUIDSSYSTEEM.

recorder in voor tape-dubbing en mengt bij via de microfoon. Je start de 24-polige synchroonmotor van de halfautomatische Philips platenspeler F 7122 met automatische afslag en armterugkeer, leest de naalddruk af en regelt de dwarskrachtcompensatie.

Dit is techniek en bedieningsgemak anno nu! En als je dan voor deze casceiver en platenspeler rond de f 1.500,– neertelt, heb je werkelijk niet te veel betaald.

Wil je meer informatie, vraag dan de HiFi brochure aan bij: Philips Nederland, afdeling Audio VB7/23, Antwoordnummer 500, 5600 VB Eindhoven.

PHILIPS

Hockey

Ich spiele Hockey
mit Frauke im Tor
Ein wildes Spiel
Ein hartes Spiel

Ich werfe mit den Slager
Und treffe Frauke
die werft zurück
Der Sieg der Sieg der Sieg

Hockey hockey hockey ...Ah!

Jetzt spiele Ich mit Dolly
Wir machen viele Tore
Und breite Gesichter
Gescheiter Gesichter

Hockey hockey hockey ...Ah!

Jetzt küsse Ich die Frauke
Für meine Härte
Auf Ihren Mund -
Ein schöner Mund,
ein grosser Mund

Hockey hockey hockey ...Ah!

© Walther Thielsch, 1982

PALAI

DE SCHU

Het zag er allemaal zo glansrijk
uit de Schuimburcht stonden nog
Welle ooit opleverde'. Even leek de
bouwen aan zijn nieuwe stad. Door
niet tegen de vlakte. Hij zorgde

S SCHAUMBURG

IMBURCHT GESCHOOND?

...uit voor de bewoners van het paleis aan de Elbemonding. De eerste klanken ...iet op het vinyl of er werd al gesproken van 'het beste dat de Neue Deutsche ... vreugde van korte duur omdat opzichter Holger Hiller niet verder wenste te ... adequaat ingrijpen van architect Thomas Fehlmann stortte het paleis echter ... voor nieuwe bewoners, die de fundering van de Schuimburcht weliswaar in takt lieten, maar het aanzicht van het paleis een nieuw tintje gaven. Vinyl reisde naar Hamburg, ontmoette Lupa en sprak met een deel van de Schuimburgers...

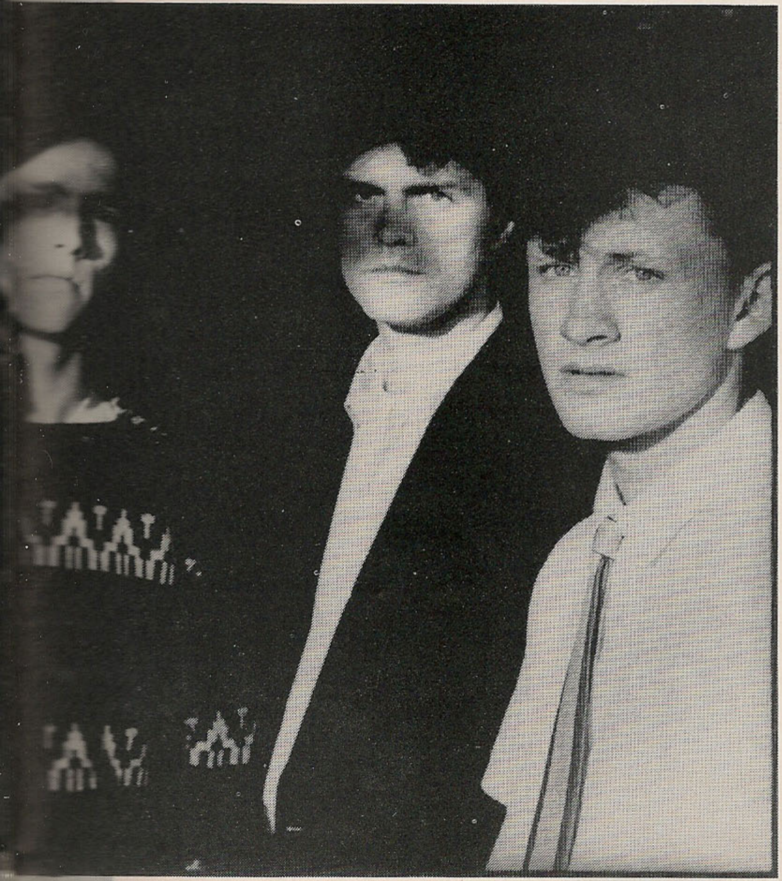

Op het dak van een gigantische parkeergarage in het centrum van Hamburg bevirden zich de burelen van Phonogram Duitsland. Schaumburg-manager **Tommy Richter** laat ons de nieuwe plaat van 'zijngroep' horen en vertelt met glinsterende oogjes dat er inmiddels zo'n vijfendertigduizend exemplaren van de debuutelpee zijn verkocht. Ahoi Ahoi, nicht traurig sein. . .

DE HEIMAT

Palais Schaumburg – genoemd naar de voormalige residentie van de bondskanselier – is naast DAF eigenlijk de enige nieuwe Duitse band waarmee het ook buiten de Heimat erg goed gaat. De kritieken in zowel Engeland als Nederland oordeelden unaniem positief over dit Hamburgse aandeel in de Neue Welle, iets dat ongetwijfeld verband houdt met het niet zo Duitse karakter van hun muziek. Met aan de ene kant het tot monotoon gereduceerde rauwe geluid van de Neue Wilden, en aan de andere de gladde 'Schlagerwave' staat Palais Schaumburg eigenlijk niet te categoriseren alleen.

Het verhaal begint in 1980. **Walther Thielsch** – die we zo weer tegenkomen – laat zijn vriend **Holger Hiller** dan in contact komen met de Zwitser **Thomas Fehlmann.** De kennismaking bevalt en Hiller en Fehlmann besluiten samen muziek te gaan maken. De samenwerking werpt al snel vruchten af. Ze hanteren beiden het principe dat muziek minimaal moet zijn, wat fraaie produkten oplevert als de single R o t e L i c h t e r (ZickZack) en de cassette W i r b a u e n e i n e S t a d t, een bewerking van Paul Hindemith's kinderopera uit de jaren twintig. Met de Amerikaan **Chris Lunch** op bas en slagwerker **FM Einheit** (nu aktief in Abwärts en Einstürzende Neubauten) beginnen ze op te treden en naam te maken. Lang houden Lunch en Einheit het echter niet vol bij Schaumburg, maar vervangers zijn na een kleine speuraktie snel gevonden. **Timo Blunck** wordt de nieuwe bassist en **Ralf Hertwig** neemt plaats achter de drumkit. ➤

Tekst: Fons Dellen Fotografie: Laboratori! Kooos

Thomas Fehlmann/zonder titel 1981

Het klikt uitstekend; Palais Schaumburg lijkt op aanvalssterkte. Eind 1980 duikt de groep met David Cunningham – producer van The Flying Lizzards en This Heat – de studio in, en het resultaat blijkt één van de meest degelijke brokken krachtvoer uit de geschiedenis van de jonge Deutschpop. Palais Schaumburg doorbreekt in één klap de nog zo jonge tradities van alles wat zich Neue Welle noemt. De groep laat een uitgebreid scala aan invloeden keurig samenvloeien in haast wiskundige, maar zeker swingende songstructuren. Palais Schaumburg's muziek is direkt herkenbaar, grappig, levendig, gecompliceerd en inventief. Invloeden zijn er legio, maar van klakkeloos gekopiëer is nergens sprake. Palais Schaumburg bundelt schlagers, minimale muziek, klassieke stukjes piano en jazzy blazers tot een complex geheel, zonder in nutteloze overvloed te vervallen. De teksten van Hiller zijn daarbinnen een geval apart: op het eerste gehoor naïeve kinderrijmpjes, maar bij nadere beschouwing volwassen songs vol kryptische verwijzingen en tegenstellingen.
Inmiddels is het nieuwe Schaumburg-hoofdstuk in volle gang. Hiller heeft de band inmiddels verlaten om plaats te maken voor zanger Walther Thielsch. Daar willen we meer van weten, dus we zetten koers naar een chique wijk van Hamburg, waar Thomas Fehlmann een riant optrekje bezit. Timo Blunck en Ralf Hertwig zijn er ook. Omdat er geen 'Kuchen und Eis' voorradig zijn in huize Fehlmann, besluiten we een lunchroom te bezoeken. Thomas, Timo en Ralf praten gewoon wat makkelijker vanachter een stuk gebak. . .

HILLER/THIELSCH

In eerste instantie krijgen we het over Holger Hiller. Voor de op de bühne zo innemende en sympathiek overkomende Hiller hebben vooral de twee jongste bandleden Time en Ralf geen goed woord meer over. Het gaat zelfs zo ver, dat Fehlmann beide knapen op een gegeven moment verzoekt het 'schimpfen' af te kappen. Een bloemlezing:
Timo: 'Het was gewoon moeilijk een goede verstandhouding met hem te hebben. Er waren vaak spanningen. Hij is tamelijk egocentrisch; het is moeilijk voor Holger om zich op anderen in te stellen'.
Ralf: 'Hij is te grillig, wil nooit een compromis sluiten, maar altijd zijn eigen zin doordrijven'.
Timo: 'En hij was altijd gefrustreerd als wij ons daar niet bij neerlegden. Bovendien was hij ervan overtuigd dat Schaumburg zonder hem ondenkbaar was'. Triomfantelijk laat hij erop volgen: 'Maar dat is dus niet zo, integendeel, het is nu pas echt begonnen'.
Natrappen is de twee Schaumburgers niet vreemd. Over Walther Thielsch – eigenlijk de man aan de wieg van Palais Schaumburg – zijn ze beter te spreken.
Thomas: 'De wissel van Holger naar Walther was helemaal niet zo'n geweldig grote ingreep. Het was een logische stap in onze ontwikkeling'.
Timo: 'Ik geloof dat het heel nuttig was; zo konden we ons concept herzien. Het heeft verhinderd dat we onszelf gingen herhalen. Ik denk dat *Lupa* (de titel van de tweede elpee, red.) wel drie stappen vooruit is. Als Holger er nog bij was geweest, dan was het waarschijnlijk zo'n half pasje geweest. . .'
Ralf: 'Walther heeft meer een rustige stem, melodischer ook dan die van Holger. Die schreeuwde, brulde en weet-ik-wat-niet-allemaal'.
Timo: 'Walther is romantischer'.

Na een serie try-outs in Nederland in juni van dit jaar – de eerste optredens met Walther Thielsch

en nieuwe vijfde man, vibrafonist Stefan Bauer – dook de groep drie weken een Zwitserse studio in, om L u p a op te nemen. Als producer werd **Andy 'Coati Mundi' Hernandez** aangetrokken. Eerdere onderhandelingen met onder andere Nile Rodgers (Chic) en Trevor Horn (Buggles, Yes) ketsten af.
Timo: 'We zijn met Coati Mundi gaan werken omdat hij zich erg betrokken voelde bij onze muziek. Ik geloof dat in de muziek van Kid Creole – die hij óók produceerde – een soort instelling doorklinkt die niet ver van de onze ligt'. Het werken met Andy Hernandez is Palais Schaumburg uitstekend bevallen. Vooral zijn werklust en humor vielen in goede aarde.
Timo: 'Het lijkt of hij geen slaap nodig heeft, hij werkt maar door. Andy is 'spitzli', hij zorgt voor een prima werksfeer.
Ralf: 'In New York, waar de plaat werd gemixed, zaten we om een uur of twaalf 's nachts half ingedut in de studio – moe van de hele dag werken – en dan kwam Andy binnenspringen: 'Eééé!!! Wake up! Hockey! Ééééé, go fuckin' hockey!!!' En dan was het zijn bedoeling om nog even een song af te werken'. (In dit geval het nummer Hockey, dat op de flexi-disc staat).

ANDERS ZIJN

Ralf: 'Wat ook goed klikte met Andy was het feit dat wij – net als hij – niet van die sex, drugs en rock'n'roll-types zijn'.
Timo: 'Wij zijn er tegenwoordig ook op uit om ons eigen image te behouden. Wij willen ons nergens bij aanpassen of zo. Die sex, drugs en rock'n'roll-types offeren zich te snel op aan bepaalde zaken, maar wij willen onszelf onder controle houden'.
Daarmee gooit Timo een belangrijk statement op tafel: clean, fris en helder zijn sleutelbegrippen in de wereld van Palais Schaumburg. Als Einstürzende Neubauten de revolutionaire Ausgeflipten zijn, vormen de Schaumburgers de sophisticated oppositie. Zij wonen niet in kraakpanden, dragen geen gerafelde zwarte shirts en leren jacks, maar behoren tot de min of meer aangepaste generatie jonge Duitsers.
Thomas: 'Het soort mensen dat van die Duitse dreunmuziek maakt, leidt een ander leven. Dat hangt samen met de instelling die ze hebben. Zij maken muziek om de fun óf om hun onvrede te uiten. Bij ons is het meer een positief arbeidsgevoel. Het is niet die instelling van 'nou ja, er is niets anders dus we moeten maar muziek maken'.
Timo: 'Dat simpele, stompe, botte, rauwe en primitieve kan dan wel typisch Duits zijn, maar dan zijn wij niet typisch Duits'.
Wie naar L u p a luistert kan dat beamen. Op de Duitse teksten na klinkt de plaat – evenals zijn voorganger trouwens – eerder exotisch dan Germaans. In vergelijking met de debuutelpee is het hoekige, het onvoorspelbare er een beetje af. De songs klinken net niet té glad, al is het soms op het randje. Jazzbreaks, discodreuntjes en rap (danke, danke, Coati Mundi) zijn in ruime mate aanwezig. Zelfs ballades hebben hun intrede gedaan. De teksten van Walther Thielsch zijn zo mogelijk nog kryptischer en ongrijpbaarder dan die van Hiller: de melodieën lijken het van de inhoud te hebben gewonnen. De Schaumburgmuziek is toegankelijker geworden, maar heeft het eigengereide karakter voor het grootste deel behouden.
Thomas: 'Muzikaal voelen we ons niet zo verbonden met de Duitse scene. In muzikaal opzicht richten we ons op wat ons bevalt, en dat zijn dan meestal internationale zaken'.
Timo: 'Daarom zijn wij één van de weinige Duitse bands, die ook in het buitenland erkenning hebben gekregen'.

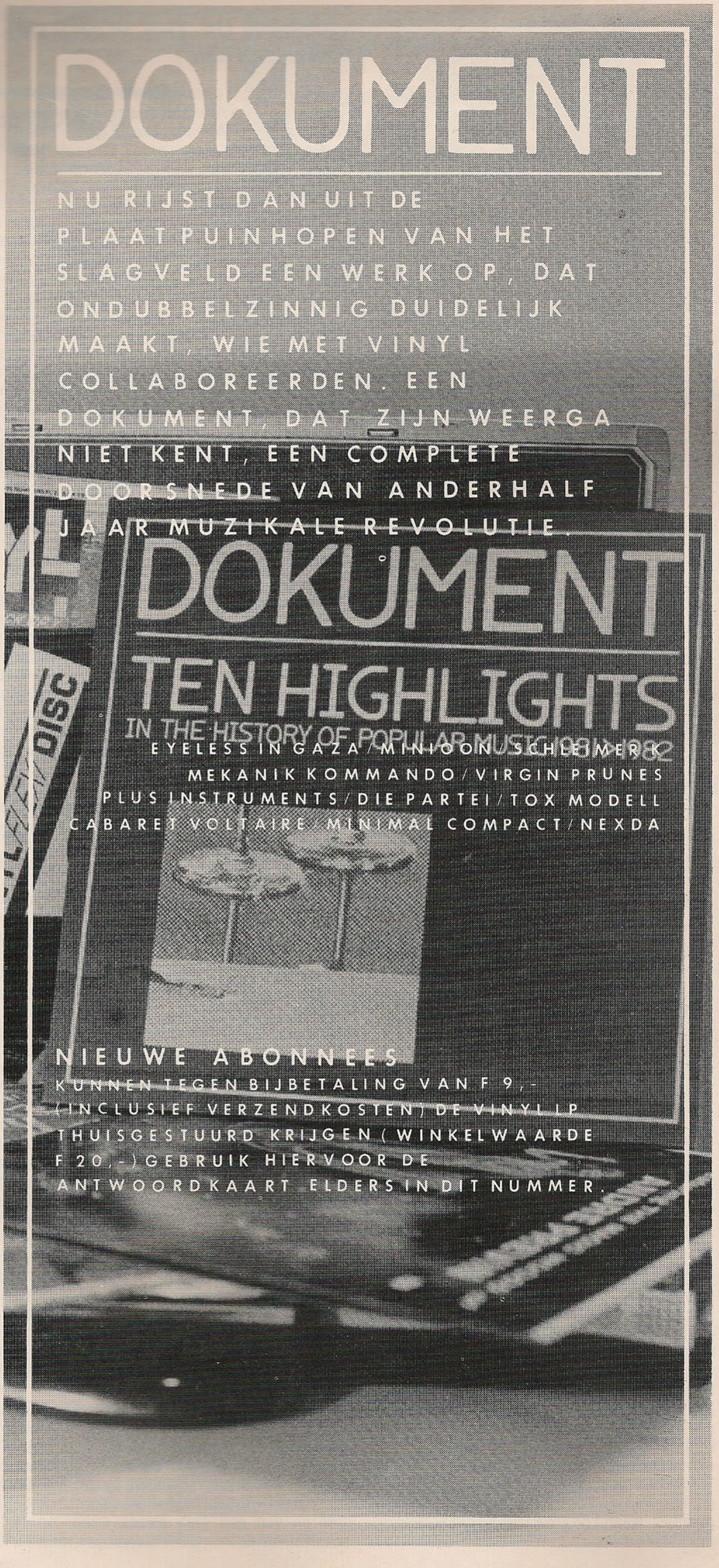

Tekst: Jan Landuydt

Met de Afrikaanse etnische muziek hebben we het altijd al moeilijk gehad. Onze belevingswereld, gebaseerd op een stelsel van maatschappelijke waarden en normen, sluit niet aan bij de, vaak uren durende rituelen. Maar zouden deze rituelen daarom juist niet een middel zijn om de westerse waarden en normen te doorbreken? 23 Skidoo gaat bij het vinden van een bruikbare vorm hiervoor ver, heel ver. Het ritueel als revolutie.

23 Skidoo heeft een gespleten karakter: een witte kant die verwijst naar de strak afgemeten funk van A Certain Ratio en een zwarte kant die geworteld is in de extreme geluidenchaos van Throbbing Gristle. 23 Skidoo bouwt het eigen geluid niet op vanuit een samensmelting van die twee aspecten, maar baseert zich op een verwarrende tegenstelling. Dat is duidelijk op de 12 inch Last Words/Gospel according to New Guinea, waar de A-kant een stomend dansnummer is, de B-kant een primitieve klankenbrei. Op Seven songs zijn beide vormen uitgewerkt, wat van die mini-elpee een perfecte 'showcase' maakt. De recente maxi Tearing up the Plans kan beschouwd worden als een manifest, waarin de groep zijn ideeën heeft laten uitkristalliseren.

TEARING UP THE PLANS OF PRODUCTION

23 Skidoo nam onlangs deel aan de Final Academy, een reeks avonden met performances van William Burroughs, Brion Gysin, Psychic Television, Cabaret Voltaire en Z'ev, die allen streven naar een onconventionele behandeling van hun materiaal (tekst/klank/beeld). Het doorbreken van gevestigde regels zou aanleiding moeten geven tot sterk gediversifieerde expressievormen. Alle benaderingen bleken echter afgeleid van Burroughs' cut-up techniek: ook 23 Skidoo gebruikte tapes, geregistreerde stemmen en geluiden, om ze in te passen in een totaal versplinterd klankbeeld.

'Final Academy groepeerde mensen die vanuit gelijkgestemde ideeën vertrekken, en er werd vooraf bepaald om ook aan de optredens een eenvormig karakter te geven, zodat van de verschillende evenementen een bepaalde geest uitgaat. Het moet beschouwd worden als een éénmalige verbintenis. William Burroughs schrijft nog steeds intrigerende teksten, maar zijn procédé is sinds tientallen jaren niet meer veranderd. Hij heeft een verwachtingspatroon geschapen, en voldoet daar ook aan. Daarom komt hij nu over als een weinig verassende entertainer. Zo'n gewenningsproces wil 23 Skidoo in elk geval vermijden'.

De 'Burroughs-school' ontkracht structuren door bestaande gegevens door elkaar te gooien en zo de oude code te transformeren tot nieuwe patronen. 23 Skidoo schijnt van een nulpunt te vertrekken om via totale spontaniteit tot die nieuwe patronen te komen, zonder traditionele structuren de kans te geven de expressie te beïnvloeden.

'We vertrekken meestal van enkele basisgegevens, rond welke we dan geleidelijk het geluid opbouwen. Improvisatie is het niet, want we worden geleid door de impulsen van de geprojecteerde flms en de tapes, waarop doorgaans reeds bestaand materiaal verknipt is. Er is wel een grote kansfactor: we bouwen het geluid op volgens het ritme en de intensiteit van die basisimpulsen, en werken zo naar een climax toe, waarin klank en beeld samensmelten, en enorm veelzeggend worden. Soms bereiken we dat punt, maar vaak ook niet. Elk optreden is totaal anders, alleen al door materiële omstandigheden: op onze laatste concerten beschikten we zelfs niet over instrumenten, en moesten we vertrekken van de eenvormige geluidsmogelijkheden van kartonnen kokers en metalen vaten'.

De muziek van 23 Skidoo wordt vaak primitief genoemd, waarbij verwezen wordt naar de muzikale tradities van oude culturen. 23 Skidoo klinkt echter bijzonder eigentijds binnen het kader van onze moderne samenleving. De muziek kan daarom beter omschreven worden als instinctief en uiterst lichamelijk.

'We zijn bijzonder gefascineerd door rituelen, die inderdaad in elke maatschappij bestaan, omdat de geest er alle rationaliteit verliest om in een trance-toestand te raken, waarbij het lichaam totaal automatisch begint te functioneren. Bij de muziek van de Master Musicians of Jajouka (Marokko), die één stuk gedurende ettelijke uren uitwerken en de climax steeds intenser doen worden, is het alsof de geest ontploft en het lichaam willoos meegesleept wordt in een onweerstaanbare betovering. Op het WOMAD-festival hebben we ook getracht de grenzen van een stuk steeds verder op te schuiven om de intensiteit te verhogen, maar we

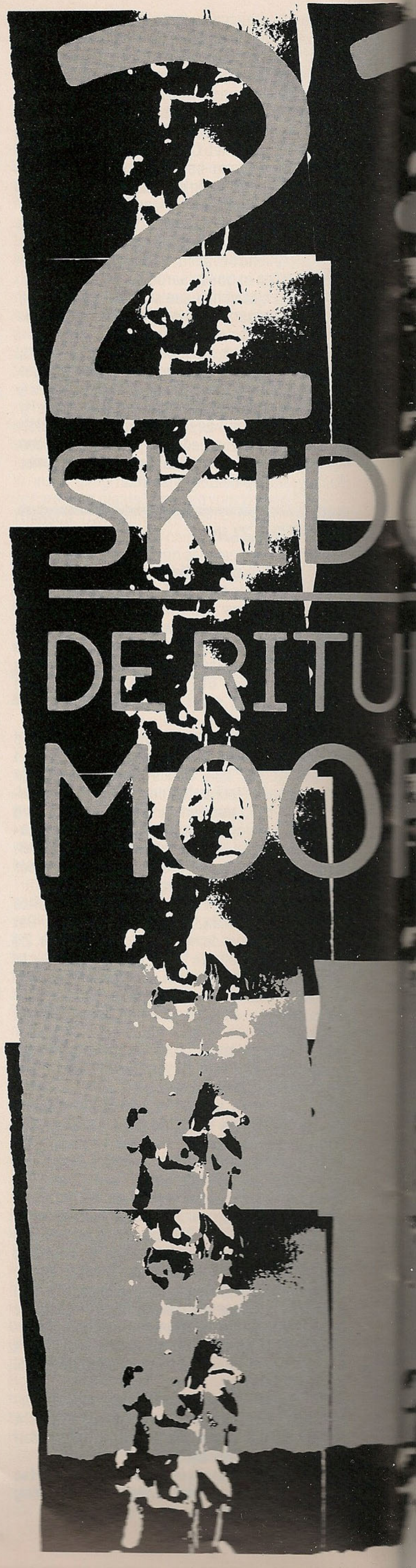

hebben het slechts een klein half uur volgehouden. We hebben toen wel aangevoeld wat pure energie betekent'.

TEARING UP THE PLANS OF COMMUNICATION

Bij 23 Skidoo lijkt de grens tussen geluid en muziek totaal te vervagen. De traditioneel aanvaarde muzikale grammatica wordt opengereten, wat de communicatie ondermijnt en tot onbegrip kan leiden.

'Toegankelijkheid is een funest begrip, want pogingen om aan het publiek een begrijpelijke boodschap door te geven zijn dogmatisch. We willen communicatie vervangen door confrontatie. Onze extreme geluiden kunnen zowel positief als negatief ervaren worden, maar ze roepen in elk geval een intense reactie op, en dwingen het publiek zich vragen te stellen. Onzekerheid is een goede voedingsbodem voor verandering. Als onze muziek herkenbaar was, zou ze slechts bestaande gevoelens bevestigen, wat totaal nutteloos is'.

De muziek van 23 Skidoo kan dus moeilijk onderhoudend of alledaags genoemd worden. Ze wordt gemaakt vanuit serieuze ideeën en haar doel reikt verder dan het esthetische vlak.

'In de meest brede zin van het woord is 23 Skidoo inderdaad een politieke groep: we willen bestaande systemen ontkrachten, vastgelegde betekenissen kortsluiten, verwachtingspatronen doorbreken. Traditionele communicatie is een controlemiddel omdat het gestructureerde, omlijnde visies opdringt. Door die communicatie te versplinteren halen we ook de controle eruit, en krijgt persoonlijke intuïtie weer een plaats'.

TEARING UP THE PLANS OF CONSUMPTION

23 Skidoo blijkt de verwarring nog te vergroten door de extreme geluiden af te wisselen met uiterst dansbare nummers.

'Daardoor worden de luistergewoontes nog verder afgebroken. Wanneer het publiek meent zich in een bepaalde klankenreeks ingewerkt te hebben, wordt die vertrouwdheid weer teniet gedaan door het te confronteren met iets totaal anders. De ene formule verscherpt de ontredderende doeltreffendheid van de andere'.

Daarbij wordt wel over het hoofd gezien dat een essentieel aspect van een ritueel is dat het participatie vereist.

'We gebruiken de kracht van het ritueel, de trance, de losgeslagen energie, in de eerste plaats voor onszelf. Toch beperkt de magie zich niet tot het podium. Zowel goedkeuring als afwijzing zijn vormen van deelname. Elke reactie maakt deel uit van het ritueel, als ze maar spontaan en hevig is: enkel zij die zich beperken tot een beleefde, afstandse waardering zijn echte buitenstaanders. We verkiezen een geladen stilte en gespannen verbazing boven massaal applaus'.

Wanneer de Master Musicians of Jajouka musiceren, is dat ritueel een bevestiging van traditionele waarden en een essentieel onderdeel van het maatschappelijk systeem. De trance van 23 Skidoo is duidelijk anti-maatschappelijk.

'Een ritueel kan zijn kracht zowel halen uit de bevestiging van positieve waarden als uit de bezwering van negatieve elementen. Bij ons geldt de laatste mogelijkheid: onze muziek heeft binnen de verloederde maatschappij een uitbannende bedoeling. Het is een subversief ritueel'.

the famous comfort-in-action trousers

Waar komt dat snokkende geluid van 2 Belgen vandaan? Waarom is het frustrerend om maar één hand te hebben? Wat is het jachtig aspect? Wanneer wordt rijp rot? I uv u ess a betten unkinell?

13

2 BELGEN

PREDIKATEN

Tekst: Jan Landuydt Fotografie: Roy Tee

Een bonkend rockstramien, grillige reggaeaccenten en wervelend vocaal werk: dat zijn de basisingrediënten van het overweldigend geluid van **2 Belgen.** De songs van **Rembert de Smet** (gitaar) en **Herman Celis** (drums) ontstaan uit sonoor geweld en resulteren in een zuigende aantrekkingskracht. Quand le film est triste/Lena, Fever (op de Rock Rally- elpee) en de zes nummers van het recente album kunnen enkel omschreven worden met termen die op die energieke vitaliteit betrekking hebben. DANSBAAR: 'We besteden veel aandacht aan ritme. Vooral op onze eerste nummers werd het 'snokkend' geluid van drums en ritmegitaar nog aangevuld met een sterk scanderend stemgebruik, binnen een gedreven tempo. Dat jachtige aspect hebben we in enkele nieuwe nummers toch vervangen door een rustiger aanpak, waarbij de stem gebruikt wordt als bindend element, als een meer uitgetrokken band tussen de ritmische impulsen'.

DUO: 'Het feit dat we met maar twee man een zo overweldigend geluid voortbrengen schijnt diepe indruk te maken. We willen niet te veel aan het concept van mini-groep vastgepind worden, want in de toekomst kunnen we misschien op andere mensen een beroep doen. Door bassnaren op de gitaar te zetten en elke klank door een elektronisch toestel te sturen hebben we ons geluidsregister op een specifieke manier uitgebreid. Dat je al die snaren toch maar met één hand kan bespelen werkt beperkend, en soms is het frustrerend een bepaalde combinatie gewoon niet te kùnnen spelen, maar die typische gegevenheid bepaalt ook in sterke mate het karakter van onze songs'.

DYNAMISCH: 'Kracht is een essentieel aspect van onze muziek. Tijdens optredens wordt dat nog eens opgeschroefd, omdat we beiden constant onophoudelijk geluiden produceren. Het is een spontane losbarsting vol overgave. We moeten onze energie wel volledig investeren, anders zou onze muziek snel te mager worden. Toch controleren we onszelf steeds meer om niet door die bezetenheid meegesleept te worden. Aanvankelijk duurden onze optredens ontzettend lang, omdat we door de energie van de songs volledig opgeslorpt werden'.

EIGENTIJDS: 'Het publiek blijkt 2 Belgen een uiterst moderne groep te vinden. Dat is niet omdat we muzikaal of tekstueel refereren aan de actualiteit. Ook gebruiken we geen uitgebreide Hi-Tech apparatuur. De moderniteit ligt in het feit dat we uit minimale middelen een geluid met vele dimensies toveren. Dat unieke procédé maakt een frisse indruk'.

EVENWICHTIG: 'We willen niet al te veel abrupte wendingen in onze nummers inlassen. Het ritmische patroon is tamelijk repeterend, maar ook samengebald. Ook met de stem wordt die beknopte articulatie niet doorbroken. Elk nummer is een korte maar krachtige explosie'.

HUMOR: 'Onze naam beviel ons wel omdat hij heel wat leuke connotaties bevat, waar we dan ook op inspelen door bijvoorbeeld vlaggetjes met de Belgische driekleur bij onze singles te voegen. Dat is dwaas en cynisch tegelijk. Waarschijnlijk vindt het publiek ons prettig gestoord, en daar spelen we vaak op in. In onze nummers zit ook een graad van absurditeit, wat een titel als I uv u ess a betten unkinell duidelijk aantoont. We richten ons in elk geval niet teveel op zwaarmoedige bespiegelingen'.

IMPOSANT: 'Dat is het effect van twee mensen die brullen als een ganse leeuwenkooi. Een medogenloze slachting, een spuitende klankengeiser. Tegenover het brute aspect willen we echter ook gevoelige momenten inlassen, wat op de nieuwe elpee heel duidelijk is. Er bestaat natuurlijk een verschil tussen live-werk en een studio-opname, maar ook in de studio mijden we al te spitsvondige technieken om gaten op te vullen. Ook op plaat moet die bruisende levendigheid doorklinken, met losbarstende climaxen en meer ingetoomde rustpunten'.

ONVOORSPELBAAR: 'Er is een groot verschil tussen onze eerste opnamen en de nummers op de elpee. Dat is in grote mate te wijten aan de verstandhouding met Roland (de producer), die zich volledig in de kontekst van 2 Belgen heeft ingeleefd. Vooral bij het vastleggen van het vocale werk is dat merkbaar: hij heeft de stem over een heel breed register tot haar recht laten komen, met alle nuances, van wilde overgave tot broze gevoeligheid'.

PERSOONLIJKHEID: 'De ritmische structuur van onze nummers verwijst naar heel wat muzikale tradities: de drums volgen een puur rocktempo, de gitaar benadert de typische reggaepatronen. De persoonlijkheid ligt in de manier waarop we die geluiden in elkaar laten klikken, en vooral in het feit dat de stem in elk nummer een andere kleur aan die basisritmiek geeft. Het publiek herkent de nummers niet aan ritme of akkoorden, maar aan de specifieke resonanties op vocaal gebied. De stem is een sterk sfeerbepalende factor, het derde en meteen ook belangrijkste instrument'.

RADIOHIT: '2 Belgen zijn kanshebbers op ruime airplay, wat voor Quand le film est triste ook inderdaad het geval was, én: in alle programma's. We hebben ook geen duidelijk uniform publiek. We behoren niet tot de rebelse tendens binnen de moderne muziekwereld, maar we maken ook geen opgefokte 'Come on let's dance'-muziek. 2 Belgen bevinden zich tussen die twee extremen: we drukken op een directe manier, zonder ingewikkelde omwegen, oprechte gevoelens uit. Onze nummers zijn geen nietszeggende luchtbellen, maar ook geen ontoegankelijke statements'.

RIJPHEID: 'Een vies woord: wat rijp is wordt ook snel rot. Men beweert dat 2 Belgen een rijpe groep is die zijn eigenzinnigheid consequent verdedigt en die stevig in zijn schoenen staat, maar men vergeet dat we heel wat jaren hebben moeten zoeken, schiften en opnieuw proberen. Op onze muziek willen we die term zeker niet plakken: dat zou de indruk wekken dat we alle mogelijkheden reeds uitgetest hebben en de verworven ervaring professioneel uitmelken. 2 Belgen hecht belang aan een flinke dosis experiment'.

SUGGESTIEF: 'Dat is een adjektief dat de kwaliteiten van onze nummers efficiënt samenvat. Onze songs zijn een muzikale aanzet voor een veel ruimere ervaring. Alle rijkdom mag niet in de klanken alleen opgesloten blijven'.

VISIE: 'Een koele berekende strategie volgen we zeker niet. Songs als Some kind of madness en Fever zijn in hoge mate relevant voor onze eigen werkwijze. 2 Belgen is een impulsieve groep, die evolueert zonder een nauwkeurig vastgestelde planning'. ◄

Willem Wander van Nieuwkerk componeert al jaren. D e b r i s, S o l i is een anderhalf uur durend ensemble stuk van hem, geschreven voor een speciaal daartoe samengestelde groep van zestien personen, met een on-alledaagse instrumentsbezetting: electrische gi taren, kla rinetten, koperblazers, basgitaar, slagwerk en stemmen.
Second Desire is een band uit Utrecht. Het instrumentarium bestaat uit geprepareerde toetsen, slagwerk, hoorn, ritmetapes, bas, casio en zang. D a s W e s e n s f e h l e n is het programma dat ze samen met D e b r i s, S o l i gaan brengen.

Hoe is jullie samenwerking tot stand gekomen?
Second Desire: 'Willem wilde zijn programma samen met een band uitvoeren om uit het traditionele klassieke circuit te breken. (Zo speelde hij al eens eerder in parkeergarages). En voor ons gold iets dergelijks. In welke zalen kun je iets brengen wat wel eigenlijk is maar geen popmuziek in de gangbare betekenis van het woord? De IJsbreker in Amsterdam is één van de weinige plekken waar zo'n combinatie mogelijk is. Wat dat betreft is Jan Wolff (directeur van de IJsbreker, red.) zeer belangrijk geweest, zowel voor de band als voor het ensemble. Hij haalde ons als eerste binnen'.
Dat is vooral een praktische reden, maar inhoudelijk hebben jullie toch ook wel iets met elkaar te maken?
Willem: 'Wat ik mis bij klassieke muziek is de niet in een partituur vast te leggen levendigheid zoals die in de popmuziek bestaat. De vaste koppeling tussen speler en partij is volgens mij de kracht van popmuziek. Daarom heb ik geprobeerd de muziek te schrijven voor de mensen die deel uitmaken van het ensemble, rekening houdend met hun tics, achtergronden, voorkeuren. Dat betekent dat het stuk alleen door dit ensemble gespeeld kan worden en niet zo maar door een willekeurige andere groep'.
Second Desire: 'Wij breken met onze poptraditie omdat we een stuk gemaakt hebben dat een uur lang ononderbroken doorgaat en waar één idee aan ten grondslag ligt. De inhoudelijke idee structureert de muzikale samenhang, en dat is een heel ander soort samenhang dan een programma van losse nummers.
Door Willems andere aanpak, door de verschillende houdingen ten opzichte van muziek en een daardoor andere manier van praten van de ensembleleden zijn we op het idee gekomen om een doorlopend stuk te maken. Zo konden we over onze eigen rand heen kijken. Toch verraden we onze popachtergrond omdat er verschillende delen te herkennen zijn, met bijvoorbeeld een couplet- en refreinvorm'.

NOTEN

Vertel eens wat meer over de muzikale verschillen.
Willem: 'Wat het wezenlijke muzikale verschil is tussen 'klassieke' en 'pop'muziek, weet ik niet. Van belang is dit: je kunt muziek noteren en voorzetten aan mensen die opgeleid zijn die noten te ontcijferen en uit te voeren, soms onder leiding van een dirigent, en je kunt in een groep tot muziekstukken komen. D e b r i s, S o l i zit daar tussen in.
Voor mij móét dat ook, want de 'klassieke' orkestencultuur is te steriel, en tot nu toe vind ik bijna alle niet genoteerde muziek op de lange termijn onbevredigend. Spelers met een conservatoriumopleiding zijn ingevoerd in een ritueel van precieze en soepele weergave van notentekst in een taal van gestandaardiseerde emoties. Díé bagage missen mensen zonder die achtergrond, wat de kans iets ruimer maakt dat ze een grotere kracht kunnen aanboren, niet geremd door genoteerde bedoelingen.
Dat dwingt een componist ook hen via een omweg van vaste of anders ontcijferbare tekens te benaderen. Voordoen wordt belangrijker dan voorschrijven: luisteren, onthouden, en eigen maken belangrijker dan lezen.
In popmuziek zijn slagwerk en ritmische patronen meestal een uitgangspunt. In D e b r i s, S o l i niet. Een duidelijk ritme ontstaat er nauwelijks. Het slagwerk heeft daarbij vooral een afbrekende, in plaats van stuwende rol.
Ook de veelstemmigheid van D e b r i s, S o l i tot in het absurde, onverstaanbare komt in de popmuziek vrijwel nooit voor en wordt in geno-

Moderne componisten als Xenakis en Stockhausen zal je niet snel aantreffen op het podium van een obscuur jongerencentrum. Evenmin zal Lydia Lunch te horen zijn in de Kleine Zaal van het Concertgebouw. Niet dat zij plannen in die richting hebben. Voor Willem Wander en de Utrechtse popgroep Second Desire ligt dat anders. Willem, vertegenwoordiger van de eerstgenoemde geleding, en Second Desire hebben besloten hun programma's elkaar te laten bestuiven. Modern klassiek en no-wave, dat kan nooit goed gaan. Omtrekkende bewegingen rond wat muziek nu precies is.

KRUISBESTUIVING

Fotografie: Tobias Reymond

WILLEM WANDER & S

teerde muziek geregeld door een dirigent. Een vaste maat of een dirigent die het samenspel regelt, wordt in Debris, Soli juist zoveel mogelijk vermeden. Groepen spelers regelen elkaar op uiteenlopende manieren. Op dezelfde manier ontbreekt de harmonie, dat andere bindmiddel. Er is nu meer nodig dan een oud ritueel om samenhang te bereiken'.

Second Desire: 'Eigenlijk verschillen wij wel meer van de poptraditie dan van de klassieke traditie omdat we bijvoorbeeld onze noten op een gegeven moment gingen noteren. We gingen uit van een idee. Toen er overeenstemming was over het idee, ontstond er het volgende probleem: hoe zet je dat idee om in een ander medium, in dit geval muziek? En dan zo dat de teksten en de muziek elkaar becommentariëren, en niet het ene de illustratie is bij het andere.

Het dilemma is vervolgens of de partituur heilig is of voor veranderingen vatbaar. De praktijk is dat we minder vrijheden krijgen en nemen dan in de popmuziek gebruikelijk is. Op een ander niveau is onze vrijheid ook beperkt doordat de ritmebox (overgedubd) op de band is opgenomen en continue doorloopt'.'

VRIJHEDEN

Willem: 'Ik denk dat mijn stuk in ritmisch opzicht vrijer is dan dat van Second Desire. Ik wilde één groot stuk maken met één grondidee en een muzikale vorm van grote precisie, maar met vrijheden, soms hele grote. Het is misschien gelukt dat te doen met een zo groot mogelijke inbreng van de spelers. Toch voel ik dat de invloed van bepaalde personen erg sterk was. Sommige stukken zijn zelfs voornamelijk volgens hun ideeën ontstaan, zoals bijvoorbeeld Lady Lazarus'.

Het onderwerp 'vrijheid' brengt natuurlijk meningsverschillen naar voren.

Second Desire: 'Maar zulke vrijheden, dat wil zeggen het spelen met wat je op dat moment in huis hebt, werken op den duur conserverend. Muziek heeft geen vooruitgang in zichzelf; muziek is iets dat overwonnen moet worden. De spelers moeten voortdurend blijven nadenken over de verhoudingen tussen noten, ritmes enz. . .'

'Dat is helemaal geen garantie voor progressie! Kijk maar naar de punkgolf van een paar jaar terug, die juist door een afwijzing van het doordachte de aanzet gaf tot heel nieuwe muzieksoorten'.

'Natuurlijk denken punks wel over hun muziek na. Aan de andere kant is niet alles bewust te maken. Daarom is de tegenstelling onbewust-bewust onzinnig, net zoals pop-klassiek'.

Willem: 'Het gaat mij juist om een kruising van die twee dingen. Een rationele machine loopt niet zonder onbewuste moter. Als ik iets ga componeren loop ik ook vanzelf tegen mijn toonhoogtemachine op, en op dat punt gaat het kraken. Daar zit de bron van . . laten we het creativiteit noemen'.

TEKSTEN

Vertel eens wat over je tekstmateriaal.

Willem: 'Ik gebruik gedichten van anderen, niet ongewoon in de klassieke traditie. Centraal staat Sylvia Plath: een jonge Amerikaanse vrouw, gericht op haar prestaties en haar huwelijk. Ze legde haar hoofd in de gasoven want alles ging mis. En in haar teksten staat die onderdrukte, woedende binnenkant die van haar en haar zelfmoord een mythe maakt.

Die onderdrukking, woede en dreiging keert zich bij haar steeds om in een aanval (ze zit ineen gedoken om een bijl van woorden), en in boze humor (de ergste dingen rijmen, dat onthoudt beter). Angst en woede zijn bij haar het meest vormgegeven. Persoonlijke (haar vader, haar man) en algemene beelden (fascisme, imperialisme) smelten in één beeld samen (zoals verwerkt in Daddy, Mushrooms, Lady Lazarus). Bij de Afrikaan Christopher Okigbo (omgekomen in een guerilla-oorlog) gebeurt ook zoiets, minder strikt en samengebald maar net zo goed, met behulp van beelden uit zijn samenleving. Allen Ginsberg, uit de Beat-generation, roept alleen nog maar, erg boos en erg prachtig.

De resten tekst van eenlingen zijn zo samengebracht dat ze elkaar kruisen en gelijktijdig klinken, niet omwille van de nieuwe samenhang van de woorden, maar om de onhoorbaarheid hoorbaar te maken van een enkele stem en om aan de orde te stellen: hoe en waarom wordt de samenhang in een massa teksten en mensen mogelijk?'

Second Desire: 'Wij schrijven onze teksten zelf. We schrijven al jaren gedichten en wilden ze ook gaan zingen. Zo zijn we in de pop terecht gekomen.

Het thema van Das Wesensfehlen is orde-chaos, aanpassing-verzet. Dat klinkt heel abstract, maar de teksten gaan ook over een kind, dat de eerste pijn in de wereld tegenkomt en ook over een vader, die thuiskomt bij ma en de kinderen.

We zingen over de chaos die geordend wordt door taal. De woorden die de chaos bezingen, brengen tegelijkertijd orde aan in Das Wesensfehlen. Het aanbrengen van orde gaat via het benoemen van tegenstellingen, bijvoorbeeld mannelijkheid-vrouwelijkheid. We zingen ook over hoe de orde vrouwelijkheid uitsluit; op die momenten is de muzikale orde ook minimaal. We willen laten zien dat de niet-orde een onmisbare eigen werkzaamheid heeft.

Onze teksten zijn samengesteld uit een veelheid van verhalen, flarden van gesprekken, gelezen boeken, enz. . Soms gaat dat bewust, soms onbewust. In feite ontstaan alle songteksten zo, al noemt men meestal een gevoel of een inspiratie als bron.

We vinden het belangrijk dat de teksten verstaan worden, alleen is dat op het podium niet te realiseren. Daarom verkoop ik een tekstboekje, in de klassieke traditie niet ongebruikelijk.

Willem: 'Die onverstaanbaarheid gebruik ik bewust in Debris, Soli. Toch geef ik ook een tekstboek uit, om duidelijk te maken wát er door elkaar gezegd en gezongen wordt'.

Wat denk je dat er van jullie plannen terecht komt?

Willem: 'Tot nu toe hebben we contracten voor drie optredens. De laatste berichten zijn echter niet zo gunstig. Het optreden in de Effenaar gaat niet door, ondanks het enthousiasme van de organisatoren. Second Desire zou wel kunnen spelen, maar ze vonden mijn stuk te 'arty' voor hun publiek'. ◄

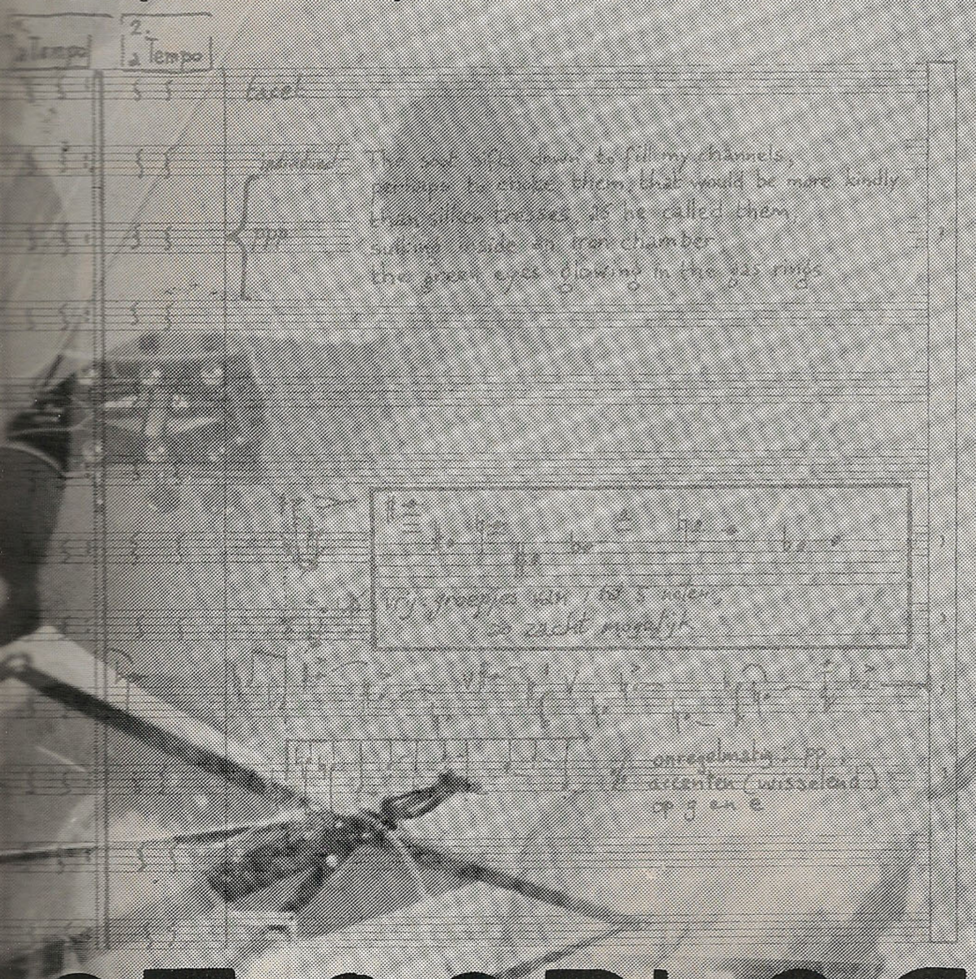

OF OORLOG

Tekst: Martijn Padding

ECOND DESIRE

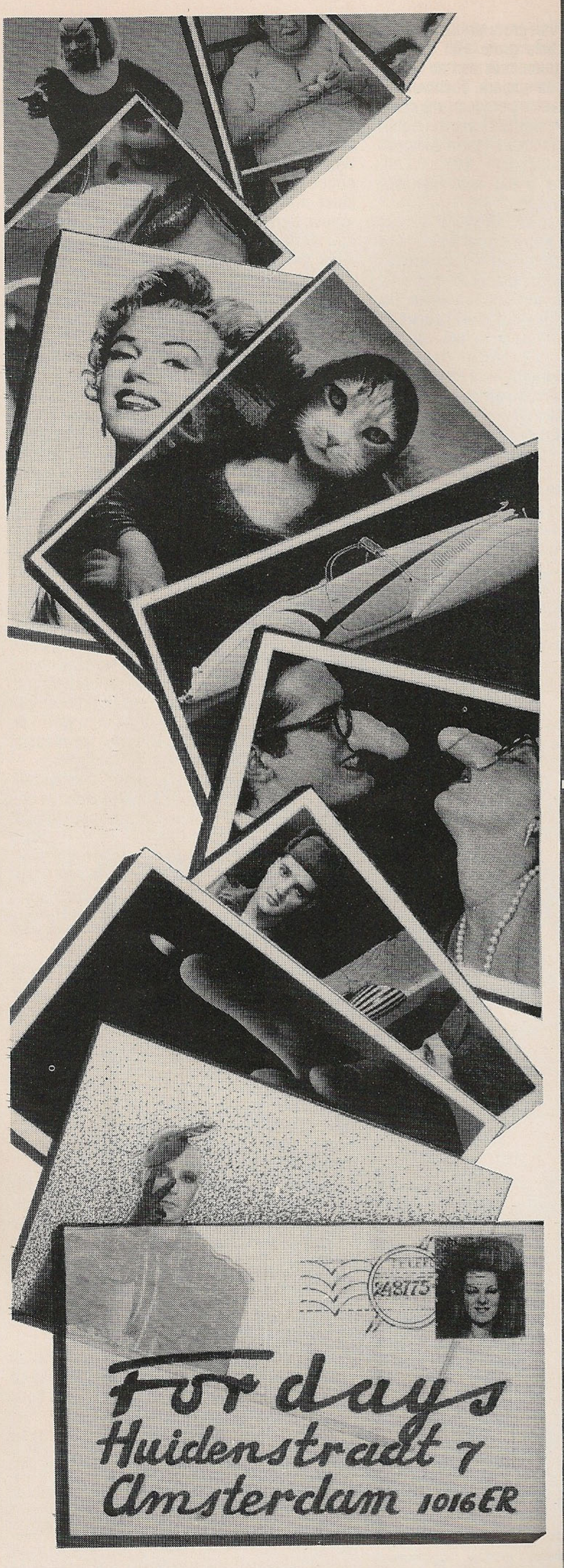

Om te weten te komen waarin zich het belang van De
Matumbi of Linton Kwesi Johnson uit je platenrek
hoezen van de elpees van de voornoen
heeft gehad. Producer, geluidstechnicus, arrangeur
En nu leeft hij dan al zijn capaciteiten uit op een s
werkelijkheid betreft het hier het project The
pluimage werkzaam zijn. Het wederzijdse respect e
kunnen van dit collecti

MUZIEK
TUTTI-FR

DENNIS BO

Tekst: Tony van der Veen

nis Bovell uit, zou je even een plaat van de Slits, de Popgroup, Marvin Gaye, ek moeten trekken. Want even veelvuldig als zijn naam op de achterkant van de n de artiesten voorkomt, zijn de functies die hij bij de opnames voor deze platen componist, gitarist, bassist of toetsenman, niets is Bovell in de studio teveel. solocarrière. Althans, dat is de voorstelling van de platenmaatschappij. In e Dub Band, waarin technisch zeer bekwame muzikanten van verschillende en de goede onderlinge verstandhouding voegen aan het brilliante technische ief de juiste toon toe die het succes van Bovell en zijn maten lijkt te verzekeren.

ALS
RUTTI
OVELL

Fotografie: Roy Tee

Dennis Bovell werd in 1953 geboren in Barbados.
Op zijn twaalfde verhuisde hij naar Engeland waar al snel zijn muzikale talenten naar voren kwamen.
Wat hem een plekje in het schoolorkest opleverde. Maar dat duurde niet al te lang. Al snel stapte Bovell over naar zijn eerste band, voornamelijk bestaande uit veel oudere leerlingen van zijn school. Dennis: 'Ik was zo klein dat ze me óp de piano moesten zetten'.
Later richtte hij zijn eigen band op, Stonehenge, een naam die al snel veranderde in Matumbi. Tijdens een Matumbi-optreden werd hij gearresteerd. Een onrechtvaardige arrestatie, met een racistisch bijsmaakje. Maar toch goed voor een veroordeling en een verblijf van zes maanden in een Britse cel. Uit verveling begon Dennis daar liedjes te schrijven. Na zijn vrijlating voegde hij zich weer bij Matumbi, waar hij zich steeds meer ging specialiseren in het productie-werk. In die hoedanigheid, als gitarist-producer, begon hij ook steeds vaker zijn vleugels uit te slaan, wat spoedig resulteerde in productie-werk voor verschillende bands, soms met bekende namen. Dennis: 'Toen ik eens een keer de Black Echoes Reggae Top 20 aandachtig doornam, bleek ik bij achttien van de twintig producties betrokken te zijn geweest.'
Bovell blijkt de essentie van elk soort muziek te kunnen vatten. De registratie kan hij daardoor tot een hoge graad van technische perfectie brengen zonder er, zoals zo vaak het geval is met moderne ster-producers, een te duidelijk persoonlijk stempel op te drukken. Steeds weet hij de vorm en de daarbij horende 'sound' in overeenstemming te brengen met de identiteit van de uitvoerende artiest.

REGGAE-GEK

Bovells reggae-producties steken met kop en schouders uit boven de meeste Engelse en zelfs Jamaicaanse producties. Hij slaagt erin de noodzakelijke volheid te creëren en het geheel toch uitgebalanceerd te laten klinken. Smaakvol, clean en origineel. Hij lacht om alle technologische poespas, zoals de twee gesynchroniseerde 24-sporen-machines die hij nodig had om Marvin Gaye's stem naar behoren te laten klinken. (Synthesizer-speler Paget King: 'De meeste bands gebruiken dat spul enkel omdat het er nou eenmaal stáát'.) Bovell geeft de voorkeur aan de eenvoud en directheid van werken met een achtsporen-recorder. 'Het is maar wat aanrotzooien', aldus Dennis. Voor de meeste mensen zou die werkwijze een regelrechte nachtmerrie zijn. Voor Bovell, die om budgettaire redenen lange tijd op dit simpele systeem was aangewezen, is het de enige manier om het door hem beoogde eindresultaat te bereiken. Uiterste bezieling door totale betrokkenheid.
Wat betreft de toekomst van reggae, die onder druk van de commercie meer en meer verwaterd, oordeelt Bovell: 'Al dat rasta en boodschap-gedoe is verleden tijd. Reggae moet nu allerlei nieuwe invloeden in zich gaan opnemen. Ik denk aan Afrikaanse ritmiek. Met The Dub Band zijn we daar al mee bezig. Reggae zal veel méér worden. Inna different stylee!'

THE DUB BAND

Tijdens Bovells toernee met Peter Tosh (samen met Sly en Robbie) en Ian Dury, zag hij wat het publiek wilde en verwachtte, en hoe Tosh en Dury daar aan wisten te beantwoorden. Voor Bovell de aanleiding zelf met oude vrienden een band te beginnen. Stuk voor stuk uiterst bekwame muzikanten, maar met onderling totaal verschillende achtergronden. Deze verscheidenheid aan muzikale aspiraties maakt The Dub Band tot een uniek geheel. De band misleidt doorlopend iedere reggae-verwachting en laat een verbazingwekkende mengelmoes van muzieksoorten horen: perfecte reggae, funk, rock, Afrikaanse muziek en calypso.
Bovell ziet muziek als een boom met de verschillende stijlen als wortels en de noten als fruit. 'Het enige dat je hoeft te doen is de vruchten plukken en ze samen koken. Het is er allemaal, als je maar naar de hele boom kijkt en niet alleen naar de losse vruchten', aldus Dennis.
Welke stijl de band ook speelt, het is altijd een perfecte interpretatie, met steeds één duidelijke overeenkomst: dub. Zij omschrijven hun muziek dan ook als 'strictly dubwise'. Dennis: 'Wij zijn de 'dubwise'-elite'.
Bovells dubtechniek is altijd zuinig en strak (in het licht van de huidige dubrage des te effectiever en opmerkzamer) en wordt gebruikt als onderdeel van de muzikale structuur én als een soort interpunctie, niet als stijlcitaat. Bovells dubtechniek eist een heel eigen plaats. Dennis: 'Wat wij doen is in feite de A-kant met de B-kant combineren'. (Op reggae singles is de B-kant meestal een dubversie van de A-kant).
Het bühnegeluid van The Dub Dand is zo strak dat je zou verwachten dat Bovell een strenge hand heeft gehad in de voorbereiding en productie. Het tegendeel blijkt waar te zijn: 'We kennen elkaar goed en spelen al geruime tijd samen. Op de bühne is het niet mogelijk om dub-mixages te maken. Maar ieder bandlid is zo bedreven in waar hij mee bezig is dat je zou kunnen stellen dat ieder een echobox in zijn hoofd heeft. We maken een smeermiddel voor het oor', aldus Bovell. In hoeverre is hij de artistieke en productionele leider van de band? 'Ik ben alleen de grootste herriemaker', antwoordt Bovell.
Dennis Bovell is een sympathieke, krachtige persoonlijkheid, met een groot gevoel voor humor. Een professional, toegewijd en vol plezier in waar hij mee bezig is. Hij cijfert zijn eigen inbreng weg ten gunste van de band. Uiteindelijk doel: grotere erkenning en succes voor The Dub Band. Als je binnenkort de kans krijgt ze te zien, laat die dan niet aan je neus voorbijgaan.◄

"WAAR PRINS BERNHARD OP SAFARI NOOIT AAN TOE KWAM...."

(The African Sound)

boudisque
Haringpakkerssteeg 10-18,
1012 LR Amsterdam, 020-
26 03 11.

lijst 19

ELPEES

Bauhaus - Sky has gone out (incl. live-elpee)
Just When I thought it was quiet - verz. elpee met o.a. **Blurt, Hanoi Rocks**
Goebbels, Harth and Cutler - Man or Monkey
Blue Rondo A la Turk - Chewing the flat
Adam and the Ants - Friends or Foe
Devo - Oh no it's Devo
Jah Shaka - Commandment of Dub
Etron Fou Leboublan - Les Poumons Gonfliés (Frans)
Index Sign - Second Exposure (Duits)
Dunkelziffer - Colours (Duits)
Mittagspauze - ? (Duits)
Monogram Sampler - verz. elpee met o.a. **This Heat**
Die Unbekannten - ? (Duits)
Plastic People - Punk From Tschechei
Sprung aus den Wolken - Hypnotische Kraft (met **Einstürtzende Neubauten en Schlaflose Nächte**) (Duits)
The Wake - Harmony
The Mood - Passion in Dark Rooms
Toyah - Warrior Rock
Richard Hell - Destiny Street
Ultravox - Quarted
Gary Moore - Corridor of Power (plus 12-inch cadeau)
Flux of Pink Indians - Shrive of Survivor
Archie Pool - Wicked City
Lemon Kittens - Kiddie Winkies
Throbbing Gristle - Live (dubbelelpee)
Pillow & Prayers - (verz. elpee met o.a. **Monochrome Set, Passage, Thomas Leer, Eyeless in Gaza, Kevin Coyne, Five Or Six**)
Nightingales - Pigs on Purpose
Modern Heroes - (verz. elpee met o.a. **Human League, Yazoo, Depeche Mode**)
Best of Ralph - (verz. elpee met o.a. **Residents, Yello, Tuxedo Moon**)
Residents - Intermission
Glenn Branca/John Giorno - Music for the Dance & Badsmells
Scott & Beth Vortex - Motion Picture (o.a. **Lydia Lunch, John Laurie**) (Amerikaans)
Stickmen - This is the Master Brew (Amerikaans)
Culture Club - Kissing to be Clever
Peter Hammill - Enter K.
Plasmatics - Coupe de Tête
Palais Schaumburg - Lupa
James Blood Ulmer - Black Rock
Suddendepartur - With Bladder Flash (o.a. **Lol Coxhill**)
Tymon Dogs - Battle of the Wills
Stephen Mallinder - Pow Wow
Orange Juice - Rip it up
Passions - Cars Drivin' Fast
Maximum Joy - Station MXJY
Andy Summers/Robert Fripp - I Advance Masked
October Days - Do the Right Thing (Amerikaans)
Tom Robinson - Cabaret '79 (live)
Siouxsie and the Banshees - A Kiss in the Dreamhouse
Red Crayola & Art & Language - Connected Slogans
Fred Frith - Getting a Head
Fred Frith - Live in Japan (dubbelelpee)
Happy Family - Man on your Street (ex-Josef K)
Stiff Little Fingers - Now & Then
System - System
Frankfurter Saxophone Orchestra - Das Saxophonorchester Frankfurt
The Gist - Embrace the Herd
Annette Peacock - Live in Paris
Weekend - Varieté
Sound - All fall down
Klaus Nomi - Simple Man
Material - One Down
Rubber Rodeo - Same (Amerikaans)
Naked Lunch - Rosa Prosa (Duits)
Rotormund - idem (Duits)
Meat Puppets - idem (Amerikaans)
Remko Scha - Machine Guitar (Nederlands)
Boyd Rice - Psychical Evidence
Virgin Prunes - If I die, I die

SINGLES

(indien niets vermeld, 7 inch)
Killing Joke - Bird of a Feather (ook 12)
Mekons - Sporting Life/ Fight the Cuts 1977 (12)
Kissing the Pink - Watching their Eyes (ook 12)
Passage - Wave (12)
Thomas Leer - All about you (12)
Japan - Life in Tokyo (12)
Monsoon - Tomorrow never knows (12)
Electric Guitars - Ghengis Khan (12)
Bad Manners - Samson and Delilah (12)
Peyr - Public (12)
Post War News - So Now (12)
Peter Goodwyn - Cruel Heart (12)
Billy Mckenzie - Ice Cream Factory
Bauhaus - Ziggy Stardust
Death in June - State Laughter
The Gift - Crashing Down (12)
Associates - A Matter of Gender (12)
Yello - Sensation (12)
Orange Juice - Can't help Myself (12)
Tom Robinson - Now Martini Gone (12)
Hey Elastica - Eat Your Heart Out (12)
Quando Quango - Tingle (12)
Bartok - Insanity (12)
Swans Way - Them from the Balcony (ook 12)
Brian Brian - Funky Zoo (12)
Heilige Drei Koningen **Zum Teuffel mit dir** (12)
Peter Hammill - Paradox Drive
Shriekback - My Spine is the Bass Line
Dislocation Dance - You'll never know
Black Flag - Jealous Again (12)
Missing Persons - Destination Unknown
Musical Youth - Political
Nico - I am not saying
Sakomoto and Scott - Once in a lifetime
Univers Zero - Triumph of the Flies
Art Zoyd - Menage
Blurt - Live
Toyah - Be proud b loud
Gymslip - 48 Crash (vrouwenband)
Joe Crow - Compulsion
Kevin Coyne - So Strange (met Andy Summers)
Monochrome Set - Cast a Long Shadow
Virgin Prunes - Baby Turns Blue (ook 12)
Voice Farm - Double Garage
Never Nooooh No - idem (minielpee op 7 inch) N l
Db's - B pack
The French - River Flows East
Lord of the New Church - Open your eyes
Mick Karn - Sensitive (ook 12)
Disorder - Perdition (12)
New York Dolls - Personality Crisis (12)
Eurithmics - Love is a Stranger
Heaven 17 - Let me Go (12)
Undertones - Love Parade Excess (12)
Public Image Ltd. - Commercial Zone/Blue Weather (12)
Devo - Peek a Boo (ook 12)
Weekend - Drumbeat for Baby (12)
Classix Nouveaux - The End or the Beginning (12)
Yukihiro Takahashi - School State Chance (12)
Cosmetic - Get Ready (12)
Spandau Ballet - Life Line (12)
Ultravox - Reap the Wild Wind (ook 12)
Pauline Black - Shoora Shoora (met o.a. Scritti Politti)
Cocteau Twins - Lullabies (12)
X - Spandex (12)
Gang of Four - I love Man in Uniform (12)
Colour Box - Breakdown (ook 12)
Thompson Twins - Lies (ook 12)
Pig bag - Big Bean (12)
Bow Wow Wow - Fools Rush in
Wendy Wu - Run Jilly Run
Passions - Sanctuary
Psychedelic Furs - Danger
Pretenders - Back on the Chain Gang
Simple Minds - Glittering Prizes (12)
System 56 - Metro Metro (Amerikaans)
Wall of Voodoo - On Interstate 15
Attila the Stockbroker - Coctails
Yello - Say Yes to another

CASSETTES

Portion Control - With Mixed Emotion (Engels)
Cortex - (Belgisch)
I Scream - (Belgisch)
Beneden de grens - (verz. cassette Nederlands)
Die Vizeweltmeister - (verz. cassette Klopferbande, Pension Stamheim. Duits)
23 Skidoo - Twin cass. pack. Cold Material (Engels)
Non Plus Cassette no. 2 - (o.a. Agent Orange, Blasters, Girlschool. Amerikaans)
Non Plus Cassette no. 3 - (o.a. Flesheaters, X, Superheroines, Minutemen, Amerikaans)
Holland Solo D-Day - verz. cassette (Nederlands)

PLATENNIEUWS

Het Nijmeegse **Bazooka** gaat eindelijk optreden. Na een succesvolle 12 inch reist vanaf begin december een multimediagebeuren door ons land met naast muziek, dia's en dans.
Nasmak daarentegen houdt het voorlopig een paar maanden voor gezien. Al ontevreden over de eerste mix van hun nieuwe elpee, waarvan de release daardoor werd uitgesteld, is nu een periode van herbezinning en niet optreden aangebroken.
Ander nieuws uit Nijmegen. **Das Wesen,** die onlangs het tweede en laatste deel van de serie 12 inches 'Anyone. . . who had a heart' uitgebracht, gaat in januari de studio in om kakelvers materiaal op te nemen. Hiermee hebben ze hun eerste levensfase dan definitief afgesloten.
Dat **Nasmak** in conclaaf is, betekent dat gitarist **Joop van Brakel** meer vrije tijd overhoudt voor het projekt **Valori Plastici,** dat hij samen met **Dick Polak** en **Bea de Visser** bestiert. In november mag het publiek gaan proeven.
Amphibious Records treedt weer naar buiten. Eind november verschijnt de elpee 'Commuters', met daarop pianomuziek van het duo **Heiloo/Schellinx** en zang van niemand minder dan **Dagmar 'Art Bears' Krause.**
Eind oktober gaat **Pinski Zoo** de studio in voor de opnames van hun tweede elpee. Voor de produktie gaat, anders dan bij hun laatste 12 inch 'The Dizzy Dance Record', niet **Adrian Sherwood** tekenen. Wie, o wie. . .?
Het veel bejubelde en veel verguisde Amsterdamse gezelschap **Mecano** is weer bij elkaar. Zanger **Dick Polak** heeft de opengevallen plaats achter het drumstel ingenomen. De hereniging wordt gevierd met het uitbrengen van een nieuwe elpee, die vermoedelijk begin december het levenslicht zal zien.
Tear Apart Tapes uit Terneuzen heeft begin oktober een uitbundige verzamelcassette op de markt geslingerd. De groepen die er op zijn te beluisteren zijn: **Vovokai, Baader Popgruppe, Gammaglobuline, Jad Fair** (USA), **Das Ding, Ultimate D., Ende Sneeafliet, Pseudocode, Subject, Cortex, Human Flesh, Bene Gesserit, Desmitmachien, Act of God, Robotski, Naked Lunch, Lab 80** en **Zentak Medium.** Daarnaast verschijnt er op hetzelfde label binnenkort een cassette 'modern klassiek' van componist **A. van Prooijen,** met daarop muziek voor o.a. piano en klarinet en gecomponeerd met behulp van de computer.
En natuurlijk is de release van de nieuwe **Siouxsie and the Banshees-elpee,** die oorspronkelijk was gepland op 25 oktober, weer uitgesteld. Hoe lang moeten we nu wachten?.

SIOUXSIE AND THE BANSHEES
A kiss in the dreamhouse
(Polydor 5064 2383 648) Elpee

Toen Bob Dylan, tegenwoordig bekend als zingende dominee, in een grijs verleden zong: 'The times they are a-changing', keken veel luisteraars verrast op. Ha, eindelijk! Een nieuw tijdperk stond op het punt om aan te breken! Helaas, de Grote Verandering laat nog steeds op zich wachten, maar de tijden veranderen voortdurend.
Neem nou Siouxsie and the Banshees. Na hun eerste optreden in 1976, waarbij vakkundig het Onze Vader om zeep geholpen werd met Sid Vicious op drums, hebben zij een tijd lang een heel eigen wending gegeven aan de overbloemde agressie van het punktijdperk. Als één van de eerste hardcore punkbands tekende de groep in 1978 een contract met een grote platenmaatschappij, met als enige beperkende voorwaarde dat er elk jaar een elpee afgeleverd zou moeten worden. Inmiddels zijn we vier jaar en een aantal hits verder. Siouxsie and the Banshees is nu een kleine wereldact, met optredens tot in Japan toe, voor een steeds breder publiek dat als vogeltjes met opengesperde bekkies staat te vragen of er nog zo'n lekkere worm komt. Het voormalige zootje ongeregeld is een supergroep geworden. De vorige (vierde) elpee, 'Juju', waarop voor de eerste keer in de huidige bezetting werd gespeeld, is zeer professioneel in elkaar gezet. Maar zoals magie slijt bij veelvuldig gebruik, zo devalueerde Siouxsie's bezeten klaagzang tot een soort stijlmiddel. Met 'Juju' leek de groep een waterdichte formule te hebben gevonden om hun emoties te verpakken.
De nieuwe elpee, 'A kiss in the Dreamhouse', bewijst, zo niet het tegendeel, dan toch in ieder geval dat de Banshees in muzikaal opzicht niet stilstaan. Het is een vreemde plaat. Terwijl 'Juju' zwaar was als lood, is 'A kiss in the Dreamhouse' open en kleurrijk, om niet te zeggen bont: Wild West gitaren, honky tonk piano's, violen, al dan niet achterstevoren opgenomen, een soort blokfluit en electronische effecten. Heel opvallend is dat op deze plaat juist Siouxsie allerlei verschillende dingen met haar stem uitprobeert. Via Billy Holliday en Grace Slick. . . tot een nieuwe editie van Siouxsie, met een stem die lijkt te aarzelen tussen huiveringwekkend koel en duidelijk emotioneel. In de beste songs heerst een geladen soort mafheid, o.a. door subtiele ontsporingen bij de begeleiding *(Obsession, Circle, Cocoon)*. Op andere plaatsen overheersen de poppy structuren, vooral omdat er nogal scheutig met koortjes wordt gewerkt, en is de muziek naar mijn smaak te gemakkelijk verteerbaar. 'Sitting on the verge of a breakdown, of a reaction, of a result' (*Jigsaw Feeling,* The Scream'). Of Siouxsie and the Banshees zich verder zullen gaan begeven op het gladde commerciële ijs zal de tijd ons leren. Of niet.

Moze Jacobs

MARTINSTRAVEL, Ltd,
Douglas Shopping Centre, Cork.........(021) 3 40 84
Martyn Bates, 'Letters Written', (Cherry Red)
10 inch LP, ... T Red 38
Martyn John, Aisling,
Upr Cleveragh rd, Sligo........................(071) 35 45
Martyn John, Oranbeg, Oranmore............(091) 8 42 87
Martyn Jos, 6 Knappagh rd, Sligo...........(071) 27 59

Martyn Bates is de helft van het synthesizersduo Eyeless in Gaza. Op deze, zijn eerste, solo-elpee demonstreert hij hoe je met simpele middelen (alleen synthesizer en zang) ontzettend mooie muziek kunt maken. Muziek die je het best met atmosferisch, impressionistisch, lichtelijk melancholiek zou kunnen aanduiden. Hetzelfde geldt ook voor de teksten: ze zijn van een poëtische luchtigheid, waarmee ik geenszins vrolijkheid bedoel, die sinds het heengaan van de Young Marble Giants in de popmuziek ongekend is. Met de Giants heeft Bates' muziek ook gemeen dat ze vaak aan kerkmuziek doet denken zoals bijvoorbeeld in *Overflowing look*. Maar er rust ook een gotische zwaarte op sommige songs *(In June)*. Op deze momenten roept Martyn Bates herinneringen op aan chanteuse Nico en haar harmonium, zonder echter in de buurt van haar pathos en doodsbezetenheid te komen. *Letters written* is een plaat met erg breekbare muziek, die soms door te weinig diversiteit in melodie en arrangement iets aan de monotone kant is.

Marianne Ebertowski

Darwin Guest Hse, Front Strand, Youghal...(024) 22 17
Das Wesen, 'Who Had A Heart' (Torso) 1214
Daughters of Charity,
Magdalen st, Drogheda............(041) 71 04
Daughters of Charity of St Vincent de Paul,
Nurses' Res, Woodstown hse, Lisnagry...(061) 4 50 49
Daughton Wm,
12 Inchvale dr, Shamrock lawn, Cork...(021) 3 44 48

Als ik het goed heb begrepen vormt 'Who had a Heart' voor de Nijmeegse formatie Das Wesen de afsluiting van een muzikale periode. Samen met 'Anyone', de andere 12-inch die dit jaar verscheen. En eerlijk gezegd, voor zo'n afsluiting werd het tijd ook. Want de muziek op beide platen klinkt me behoorlijk gedateerd, behoorlijk inspiratieloos en behoorlijk weinig eigen in de oren.
Op 'Who had a Heart' staat competent gespeelde popmuziek, waarbij met name de invloeden van anderen overheersen. Invloeden die daarbij ook nog eens per nummer verschillen. Zo hoorde ik: Tapes, Gang of Four, Cure, Joy Division en zelfs onduidelijke Punk. Vijf nummers, goed gespeeld, mooi opgenomen, maar niets wezenlijks. Dat is een magere oogst. Het enige wat me kon overtuigen waren de indrukwekkende drumpartijen. Maar daarvoor draai ik geen plaatjes.
Een toch integere band als Das Wesen moet in de toekomst maar eens echt gaan bewijzen wat ze waard is.

Joost Niemöller

Five Star Supermarket, Retailing Store, Southside,
Ardmanning-Beg Shopping Centre, Cork...(021) 4 43 40
Five or Six, 'Four from', (Cherry Red Rec.) .... 12 Ch 43
Fives Capt. J,
24 D'Alton dr, Salthill, Galway............(091) 6 48 59
Fives J.L, Woodhill, Tivoli, Cork............(021) 5 38 60
Fives Miss Mary, Hicks, Jewlrs,
Main st..............................Cappoquin 77

Deze 12 inch van Five or Six, die recentelijk met de elpee *A Thriving and happy land* debuteerden, verrast door haar verscheidenheid in muzikale benaderingen. In het eerste nummer *This is for the moment*, waarin onconventionele instrumenten zoals viool en klokkenspel gebruikt worden, roepen ze door de nerveuze abruptheid van de muzikale structuur herinneringen op aan de Mekons en de vroege Gang of Four. Maar al met *Think* wordt het verwachtingspatroon van de luisteraar volstrekt omvergeworpen. Het is één brok zenuwslopend lawaai, aan elkaar gebreid door allerlei enge geluiden en fluisterende stemmen.
Kant twee is eigenlijk het leukere deel van de plaat. *Rushes* is een bijna melodieuze song met een onheilspellende viool op de achtergrond en *Theme* is een alleraardigste poging tot een variatieoefening binnen de klassieke muziek. Het stuk begint met een trompetintro, dat overgenomen wordt door een klarinet die in duet met zichzelf een dissonante melodie tegen een pianobegeleiding aanblaast. De melodie wordt later door de trompet overgenomen en bereidt de weg voor een zanger die ieder compromis om te gaan zingen fel van de hand wijst. Hoe zeiden de jongens het zelf ook weer in Vinyl 16: 'Sterk in onenigheid'. Zo is dat.

Marianne Ebertowski

Holy Ghost Brothers Novitiate,
Ardbraccan, Navan.............................(046) 2 14 41
(See also Part 1)
Holy Ghost Fathers,
Kilshane, Tipperary ....(062) 5 11 88
Holy Toy, 'Perfect Day', (Uniton Rec.) 007
Holy Trinity College (Dr. Paye),
15 Washington st, Cork..........................(021) 2 62 67
Holycross Abbey Restoration..................Holycross 41

Als je de namen van het trio Holy Toy op de achterkant van hun 12 inch ziet staan hoef je niet meer te raden uit welk deel van Europa de groep afkomstig is. Namen als Björn Sorkness, Andrej Nebb en Lars Pedersen kunnen alleen wijzen op een Skandinavische afkomst en wel speciaal Noorwegen.
Dan de muziek: ritmebox, orgel en gitaren zijn de gebruikte instrumenten en de uitkomst roept herinneringen op aan Joy Division. Op kant A is dit nog niet zozeer het geval. *Dada* is een kneuterig folk-achtig liedje dat je eerder bij de Veulpoepers zou verwachten en *Do Wroga* laat een beter idee door middel van een levendig basloopje horen maar als compositie laat dit nummer toch ook te wensen over. Nee, voor het leukere werk moet je de plaat omdraaien. Dan beland je naald namelijk op *Perfect Day*, een mooi nummer dat op alle fronten aan Joy Division doet denken. Het basgeluid, de vervormde gitaar, en niet in het minst de zang roepen herinneringen aan Ian Curtis c.s. op. In dit geval geen bezwaar, want het is gewoon een mooi nummer.
Dwa Portrety is de afsluiter van de plaat. Langzaam en spannend samenspel van de twee orgels, maar wat eigenlijk voor de hele plaat geldt komt ook hier weer pijnlijk bovendrijven: de zang is een zwakke schakel van de band. Andrej Nebb probeert te geforceerd op Ian Curtis te lijken.

Erwin Blom

Cocoman Brochan,
Boherphilip, Kill, Co Kildare............(045) 73 69
Cocteau Twins, 'Garlands', (4AD) .... CAD 211
Codd Frank,
Ballingly, Wellington Bridge..................(051) 6 11 95
Codd Geo, Tillage Contr,
Paulville, Tankardstown, Tullow.........(0503) 5 12 12
Codd Jas. Haulier,
Sheastown, Wellington Bridge...............(051) 6 11 50

Het is toch op zijn minst vreemd om op een plaat met de boodschap *'Dear Caroll, we shall both die in your rosary'* te komen. Een begrafenisaankondiging voordat de betrokkenen gestorven zijn? Garlands is de debuutelpee van het trio Cocteau Twins waarop dit mogelijk is, zangeres Elizabeth Frazer is degene die de uitspraak doet.
De muziek op deze plaat is, zoals je na zo'n zin al zou verwachten, dan ook niet om vrolijk van te worden. Statisch, meeslepend en melancholiek zijn woorden die bij je opkomen. Eenzaam dolend in een bos bij slecht weer is het beeld. Langzame muziek met duidelijke lijnen (vooral zang en gitaar) naar het plaatwerk van Siouxie and the Banshees. De stemming is ook hier in mineur.
Best mooi, maar na het beluisteren van een paar nummers treedt bij mij toch wel sloomheid op en denk ik 'genoeg gezeurd, nu weer eens wat actie en afwisseling'. Dan krijg ik echt het idee om te zeggen 'Kop op Cocteau Twins er zijn ook best nog leuke dingen te doen dus stel je niet zo aan'.
De Cocteau Twins zijn als het weermannetje dat bij mooi weer naar buiten weigert te komen omdat hij ervoor heeft gekozen zielig te zijn.

Erwin Blom

26 College pk, Corbally, Limerick .... (061) 4 05 08
Houlihan Thos. P. & Sons Ltd, Bkrs, etc,
Connolly st, Clonakilty .... Ø(023) 4 33 37
Houlihan Timothy,
Hortland hse, Donadea .... (045) 6 91 06
Houlihan T.V, Vet Surgn, Avondale .... **Dingle 60**
Houlihan Vincent,
24 Seafield, Dunbur rd, Wicklow .... **(0404) 26 92**
Houlihan Miss Violet, Vandeleur st .... **Kilrush 233**
Houlihan Wm, Lyre .... **Lismore 69**
Hound of Ulster, Omeath .... **(042) 7 51 57**
X 1 Hour For Spits, (Eksakt Rec.), cassette .... Ek 003
Hourican Philip, Mulrick .... **Loch Gowna 24**
Hourican Philip,
Publn, Grocer, Rathmore .... **Aughnacliffe 6**
Hourican P.J,
10 Halldene gro, Bishopstown, Cork ...... **(021) 4 38 14**

Een verzamelcassette kan verschillende doeleinden hebben: als overzicht van de activiteiten binnen een label, een beweging (Ultra's), een stad (Six Simple Senses), een regio of een land (Colonial Vipers). De verzamelcassette '1 Hour for Spits', toepasselijk verpakt in een spons, bevat muziek van vijf groepen uit de omgeving van Tilburg, waar ook het label Eksakt Records zelf gesitueerd is.
Vier van deze groepen zijn pas gestart (*Days of the Cadillacs, Exploiting the Profits, Cinema Club* en *Eric van de Boorn*); de vijfde, *A Live Detail*, is al enkele jaren actief. Wie nu echter ruwe en nauwelijks ontwikkelde muziek verwacht zal verrast opkijken. Ondanks het korte bestaan van de bands zijn de meeste nummers op deze tape toch al duidelijk de experimentele fase ontgroeid. De bandrecorder aan en 'jammen maar' is er niet bij. Aan de muziek is duidelijk te horen, dat er zorg aan besteed is. Een ander verrassend punt is dat de muziek van de vijf verschillende bands bepaalde overeenkomsten vertoont. Dat maakt de cassette tot een harmonisch geheel. Echt grote stijlverschillen treden niet op.
Om enigszins aan te geven in welke muzikale hoek we deze tape moeten plaatsen kan ik namen als A Certain Ratio, Cabaret Voltaire en Clock DVA laten vallen. Niet dat er klakkeloos wordt geïmiteerd. Verre van dat: de meeste nummers getuigen van een redelijke grote originaliteit.
Binnen de verschillende stukken zelf is er voor genoeg afwisseling gezorgd, zodat de aandacht van de luisteraar geboeid blijft. Een vaak swingende ritmelaag met daaroverheen – al naar gelang de groep – trompet, synthesizer, vocalen, gitaar, percussie en bandopnamen.
Om kort te gaan; op wat kleine slordigheden na (opnamefoutjes, een enkele tegenvallende compositie) gewoon een goede cassette. Eksakt Records, Poststraat 5, 5038 DG Tilburg.

Brian Dommisse

Spollen Patk, 55 Temple bldgs 7 .... **30 04 08**
Spollen Thos. Anthony, 20 Connolly ave 8 ... **75 85 92**
Spoor J. Douglas,
8 Clonmore rd, Mt Merrion **88 01 12**
X Sport, cassette, (Fetisj) 46
Sports Den,
Northside Shopping Centre, Coolock 5 .... **33 92 34**

Vlak voor de zomer kwam er bij het Fetisj Multimediabedrijf een verzamelcassette van zes bands uit, *'For this is no heaven'* geheten. Twee van deze bands, Rite de Passage en Necronomicon, zijn nu ook weer terug te vinden op de derde tape van Fetisj, getiteld *'Sport'*.
De muziek op deze cassette is een voortzetting van datgene, waarmee we al op de verzamelaar werden geconfronteerd: swingend en met duidelijke invloeden uit de 'zwarte' muziek. De bands voldoen beiden zeer redelijk aan deze ruwe omschrijving en vertonen daarom ook veel onderlinge overeenkomsten.
Eigenlijk is het ook misleidend om van bands te spreken. Fetisj bestaat uit een grote groep personen, die in wisselende bezettingen met elkaar spelen. We kunnen daarom ook beter spreken van verschillende samenwerkingsverbanden.
Natuurlijk zijn er naast de overeenkomsten ook verschillen, die de aparte groepsnamen rechtvaardigen. Rite de Passage maakt zeer kale dreunende dansmuziek. Ritmebox en daarmee parallel geschakelde synthesizers zorgen voor de basis. Heldere vocalen geven de nummers meer profiel. Zo af en toe verschijnen er ook een saxofoon en andere synthesizers aan het front. De muziek neigt sterk naar moderne elektronische disco.
Necronomicon gebruikt de ritmebox en de congruerende synthesizers ook, maar daarnaast is er regelmatig een bas te horen, die swingende snelle loopjes produceert. Dat maakt het geheel wat speelser. Naast de vocalen zorgen gitaar, saxofoon en synthesizer voor de nodige variatie. Necronomicon klinkt behoorlijk funky.
Het doel dansbare muziek te maken lijkt me op deze cassette duidelijk bereikt. Er wordt gedegen gemusiceerd en ook opnametechnisch valt er weinig aan te merken, maar doordat men zich voornamelijk toelegt op het maken van swingende, op soul-leest geschoeide muziek, verzandt men soms in een stampende brei. Dat gevoel heb ik vooral sterk bij Rite de Passage, waar k na een paar nummers een soort verzadigingspunt bereik. Maar misschien komt dat doordat ik teveel luister naar de muziek in plaats van erop te dansen. Fetisj Multimedia, Elandsstraat 68 h, Amsterdam.

Brian Dommisse

Tutty Cecilia, SRN, SCM,
7 Mt Merrion ave. B'rock **88 03 53**
Tutty Ml. J. 32 Upr Drumcondra rd 9 .... **37 80 78**
Tutty Peter. Car Hire. 57 Dodsboro. Lucan **28 03 94**
Tutty Raymond G. 78 Mt Prospect ave 3 .... **33 67 10**
X Tuxedomoon, 'Suite En Sous-Sol, (Italian Rec.) .... EX 38 Y2
TWA—TRANS WORLD AIRLINES
Reservations **37 01 51**
Flight Information **37 01 51**
Reconfirmations **37 01 51**
44 Upr O'Connell st 1
City Ticket Office **74 56 51**

De Amerikaanse 'artrock'-formatie Tuxedomoon, met vioolspeler Blaine L. Reininger in de hoofdrol, heeft deze keer een waarachtig internationaal product afgeleverd: een dubbele 12 inch op een Italiaans label met in Brussel geschreven en geproduceerde muziek, Franse titels en Arabische invloeden. Wat wil je meer?
Onder de titel *Suite en sous-sol* geven ze een aantal, reeds bekende stukken ten gehore, die in hun geheel inderdaad een klassieke suite zijn. Een suite is namelijk, zoals de heren uit de 'Harvard Dictionary of Music', in het Italiaans citeren, een vorm van instrumentale muziek, die in de zeventiende en achttiende eeuw populair was en die bestaat uit dansstukken in dezelfde toonsoort. Tuxedomoon houdt zich keurig aan de formule van de Duitse zeventiende eeuwse componist Johann Jacob Froberger, volgens wie een suite bestaat uit allemande, courante, sarabande en gigue, waarbij voor de gigue een andere vorm gehanteerd kan worden, in het geval van de *Suite en sous-sol* een polonaise. De onderdelen van het werkstuk van Tuxedomoon heten dan ook: *Prelude allemande bleu, Courante marocaine, Sarabande en bas de l'escalier, Polonaise mechanique* en *L'étranger* of *Gigue existentielle*.
Wie nu denkt hier te maken te hebben met een saai schoolvoorbeeld van 'goede popmuziek' à la Emerson, Lake & Palmer, heeft het gelukkig bij het verkeerde eind. Daarvoor hebben de heren van Tuxedomoon teveel fantasie en gevoel voor humor. Het *Prelude allemande bleu* begint met een lang intro op saxofoon, die aarzelend vergezeld wordt door een basgitaar, gevolgd door geluiden, synthesizer, zangstem en viool. Plotseling is er dan een gekwelde, zware stem te horen, waarbij een bluesgitaar op de achtergrond tokkelt. Een verrassende wending: het zou me niet verbazen als Tuxedomoon behalve naar Tschaikovski ook eens naar Gershwin heeft geluisterd.
De *Courante Marocaine* en de *Sarabande en bas de l'escalier* vertonen een sterk Oriëntaalse inslag, met name door het gebruik van de viool en de Arabische snareninstrumenten Derbouka en Oud, bespeeld door twee Arabische musici, Miri en Khessassi Mohammed. Ook op Oriëntaals voorbeeld gebaseerd is de modulatie van de zangstem (Steven Brown), waarbij ik me echter niet aan de indruk kan onttrekken dat men ook hiervoor beter een Arabier had kunnen inhuren.
De *Polonaise mechanique* begint, overeenkomstig de verwachtingen, met snerpende geluiden, gevolgd door opgewonden stemmen en een percussie die telkens weer een aanloop neemt en dan plotseling ophoudt. De melodie wordt gedragen door een piano.
De *Gigue existentielle* of *L'étranger* verwijst uiteraard naar het literaire meesterwerk van Camus. Viool en Derbouka creëren opnieuw het noodzakelijke Arabische decor en Winston Tong's diepe stem verwijst ook tekstueel naar Camus.
Suite en sous-sol is een geslaagd experiment om eigentijdse muziek in een klassieke vorm te gieten zonder daarbij in de buurt van imitatie of parodie te geraken.

Marianne Ebertowski

Smallman John, Ballykeeran, Athlone ..... **(0902) 25 83**
Smallwares Ltd, Buttons, etc, Mfrs,
Castlebellingham .... **(042) 7 21 06**
Smallwood David, 59 Seafield Wicklow ...... **(0404) 26 13**
X Smalts, 'Werktitels', 12 inch (Plurex) 0028
Smartwear (M. O'Donohue),
9 Castle st, Sligo .... **(071) 23 82**
Smee Mrs. Maureen, Bohernanave .... **Thurles 522**

Smalts is de naam, die staat voor de leden van Minny Pops, maar dan zonder zanger, inspirator Wally Van Middendorp. De voor de hand liggende conclusie dat Smalts dus klinkt als Minny Pops zonder zang is echter niet juist. Want hoewel er inderdaad geen solozanger is bij Smalts, en hoewel de instrumentbezetting van Smalts precies dezelfde is als van Minny Pops, is er toch sprake van een formatie, die een andere naam koppelt aan een werkelijk ander en oorspronkelijk geluid. Een geluid dat tijdens optredens weliswaar niet geheel kon overtuigen, maar mij door dit plaatje wel degelijk intrigeert. Smalts maakt Muzak in de positieve zin van het woord. Weemoedige, maar tegelijk lichtvoetige synthesizermelodietjes, ontroerend in hun naïef doorgetrokken simpelheid, krijgen een discrete, telkens orginele swing mee door de afgepaste percussie. En dat is eigenlijk alles. Smalts doet geen ballerige pogingen te imponeren door quasi-dramatiek, er is geen machtsvertoon van techniek, en er worden geen grilligheden tentoongespreid om vooral maar op te vallen. Smalts lijkt helemaal niet te willen opvallen. Smalts lijkt voornamelijk orginele, leuke melodietjes te willen maken, waarnaar je kunt, maar niet hoeft te luisteren. Melodietjes, die je mee gaat fluiten voor je daar goed en wel erg in hebt. Want ook dat kan moderne popmuziek zijn.

Joost Niemöller

D'Abreu L.V, 14 Lr Newtown, Waterford ...(051) 41 72
Daco Distributors, Wsale Wrehsemen,
78 Sth Main st, Cork .... (021) 2 55 59
Daddy Mrs. M,
28 Purcell pk, Shannon Airport .... (061) 6 25 53
X Daevid Allen, 'Divided Alien Playbax '80',
(Charly Rec.) .... Cr 30218
Daffy Ml, Undrtkr, Garage prop, Croom ...(061) 3 22 37
Daffy Patk, MPSI, Chmst,
60 William st, Limerick .... (061) 4 49 42
(Res) Geraldine, Corbally, Limerick ..... (061) 4 78 89
Dag Weld Ltd,
Blackwood X, Robertstown .... (045) 6 01 37
Dagg Geo. H, The Bungalow,
Courtown Demesne, Courtown Harbour ...(055) 2 52 53

Jaren geleden leidde Daevid Allen de band Gong op een zodanige manier dat de formatie één van de vreemdste en interessantste groepen van de zestiger en zeventiger jaren werd. Na zijn vertrek ging het artistiek gezien bergafwaarts met de band en stortte Daevid zich op het maken van solo-elpees die en logisch vervolg vormden op hetgeen hij met Gong had gedaan.

Gebruik makend van alle denkbare muzikale stijlvormen laat hij sindsdien telkens weer horen dat hij geen enkel experiment schuwt en dat hem slechts één doel voor ogen staat: het zo duidelijk en intensief mogelijk overbrengen van wat hij te vertellen heeft. Met zijn filosofisch getinte teksten, beïnvloed door de theosoof Gurdjieff, probeert hij de aandachtige luisteraar hulp te bieden bij de invulling van dit aardse leven.

In zijn Gong-periode wist Daevid Allen te vertellen dat 'Radio Gnome' de manier was waarop de 'potterditties' van de planeet Gong met elkaar communiceerden. Welnu, daarover op 'Divided Alien Playbax 80' geen woord. Wel blijft echter het feit dat Daevid zijn binding met het bovenaardse niet verloren heeft. Het donkere, mysterieuze karakter van de muziek op 'Divided Alien Playbax 80', veroorzaakt door machinale tape-loops en zwaar electronisch bewerkte zang en instrumentatie, is nergens negatief van strekking, maar duidt eerder op het ongrijpbare, het mystieke, waaraan het leven juist haar kracht ontleent. Mits ik goed aanvoel wat de vreemdeling van de planeet Gong me duidelijk probeert te maken. 'Divided Alien Playbax 80' is opgenomen volgens (zoals Allen het zelf noemt) 'The Playbax Method'. Dit houdt in dat er fragmenten zijn genomen van ritmetracks van de in 1980 uitgebrachte elpee 'New York Gong', een projekt van Daevid Allen en leden van de New Yorkse formatie Material. Deze fragmenten zijn, naar maatlengtes verdeeld, tot tape-loops gemaakt. Hierdoor ontstond een basis waarop de rest van de muziek ingevuld kon worden.

De meervoudige toepassing van loops geeft de nummers een sterk ritmisch karakter. Voeg hierbij Daevid Allens karakteristieke, huilende, jagende melodieën zoals hij ze, vaak zwaar vervormd, uit zijn gitaar weet te toveren, en het beeld van de 'Alien' anno 1982 is compleet.

Een telkens terugkerend thema in Daevids teksten en denkbeelden is de opvatting dat elk individu zich eerst los moet (kunnen) maken van al hetgeen om hem heen is alvorens hij enige kans van slagen heeft in het zoeken naar uiteindelijk geluk. Soms heb ik het gevoel dat ik begrijp wat hij daarmee bedoelt. Maar even zo vaak heb ik de indruk dat Allen zijn muziek voor zichzelf maakt en de luisteraar in zijn isolement laat om er van te leren.

Dick Rijken

The Cosy School of Motoring,
30 Blessington st 7 .... **30 84 42**
The Dolls House, Unisex Salon,
X The Danse Society, 'Seduction', (Society Rec.) .... SOC 8-82
The Executive Suite Sales Consultancy,
22 Astons qy 2 .... **78 75 38**
The Flower Centre, Main st, Blanchardstown ...**38 32 86**
THE FLOWER SHOP (Irene Butler),
29 Patrick st, D'L'aire 80 82 77

Voor veel mensen is muziek een soort valium: druk op de knop van de radio, en Hilversum drie overstemt uw stilte zoals deodorant uw zweetlucht verdrijft. Op een enkele uitzondering na is het aanbod van commerciële popmuziek dan ook even licht verteerbaar als instantpudding uit een pakje.

Hoewel op de binnenhoes van de eerste elpee van The Danse Society, 'Seduction', de met potlood geschreven aantekening 'Music for the Masses' staat, is deze omschrijving gelukkig niet van toepassing op hun muziek. Geen echte doemgeluiden, maar muziek met een donkere bijklank: alsof middeleeuwse dorpelingen 's nachts met veel lawaai bezig zijn geesten te verdrijven.

Doordat er nogal overdadig gebruik wordt gemaakt van nagalm (uitspraak van een geluidstechnicus: 'Als je die knop indrukt dan krijg je met toch een hemel!') ontstaat er een effect alsof de plaat in een kerk is opgenomen. Godzij-dank zorgt rauschdauer Paul Gilmartin voor een goed tegenwicht met stevige, droge drumpartijen. De ritmische gedeeltes van de plaat hebben dan ook de meeste impact (vooral het nummer *Danse/Move*).

De muziek is het tegendeel van beredeneerd; er wordt gewerkt op basis van sfeer en gevoelsmatigheid. Heel verrassend is een simpel stukje acoustische piano, dat aan Satie doet denken. Zanger Steve Rawlings kan veel doen met zijn stem: soms klinkt hij jong en aarzelend, soms sterk en overtuigend. De muziek kan nog alle kanten op, een bepaald soort openheid maakt deel uit van haar charme. Invloeden van The Cure, PIL en Joy Division zijn duidelijk aanwezig, maar domineren niet.

De teksten gaan niet bepaald over madeliefjes en vergeetmijnieten (ook niet over chroom en staal, overigens): 'Are you the one that God sends? Leads to where the nightmare ends'.

Op de hoes van 'Seduction' (naar een eigen ontwerp van The Danse Society) staan geheimzinnige tekens in overvloed: kruizen, kraaien en kastelen, het beest 666; als deze symbolen echt beladen waren, zou de naald geen seconde in de groef blijven. Maar dat valt wel mee.

Desalniettemin dekt de vlag toch de lading. Hopelijk leidt de Society ons verder in verzoeking met een volgende elpee.

Mooz Jacobs

Ewing Peter Ltd, Bldg Contrs,
46 Redesdale rd, Mt Merrion 88 96 26
Ewing Seán, 15 Ard Collum ave 5 .... **31 22 32**
X **EXCELLENT SINGLES Ltd** .... **ME 5**
– Attila The Stockbroker, 'Cocktails', Cherry Red Rec ... **Ch 46**
– Felt, 'My Face Is On Fire' (Cherry Red Rec.) ... **Ch 45**
– Siouxsie & The Banshees, 'Slowdive', (Polydor) ... **Posp 510**
– Orange Juice, 'I Can't Help Myself' (Polydor) ... **Posp 522**
– Blurt, 'Live in Hasselt' ... **Bu 10**
Excelsior Caterers Ltd, Caterers,
19 Manor st 7 .... 77 97 23

Met singles als *Christine* en *Israel* leken Siouxsie & The Banshees de weg van de melodieuze popsong in te slaan. Van enigerlei melodie is echter bij hun nieuwe single *Slowdive* geen sprake. Niet dat dat op zich erg is, maar een probleem is wel dat de groep fantasieloos doorborduurt op de bekende Banshees-formule: krachtige disco-beat, vervormde gitaren, stem uit de ijskast. Als bijzondere toegift is er deze keer een viool aan toegevoegd. Het resultaat is een verpletterende geluidsmuur waaraan de luchtige elementen, die de succesvolle Siouxsie-singles kenmerkten, volstrekt ontbreken. Heavy . . . . (metal)?

Voor wie bij het zien van de titel van de nieuwe Orange Juice-single op verkeerde gedachten zou komen: ondanks het soul-enthousiasme van de groep is *I can't help myself* geen coverversie van het Four Tops succes hoewel het er qua structuur wel op lijkt. De hele song hangt van dit soort jatwerk aan elkaar: zelf referenties aan *Black is black* duiken ergens in het midden op. Teruggaan naar de jaren zeventig is op zich prima, tenslotte werd er toen ontzettend leuke muziek gemaakt. Maar als het zo moet, dan hoeft het voor mij niet. Pas goed kwaad word ik bij het horen van de B-kant: David Bowie-epigonen zijn er nu toch echt wel genoeg. 'Tongues start to wag'? Nou, vind je 't gek?

Goed dat er dan toch nog 'kleine' groepen zijn die hun niveau handhaven. Neem nou bijvoorbeeld Blurt. Okay, ook hun formule is bekend: een jazz/blues achtergrond die de basis vormt van het erotische saxofoonspel van Ted Milton dat tot extatische hoogten wordt gedreven door exotische, door veel dubbeleffecten vervormde percussiegeluiden. De twee songs *Some come* en *Trees*, uitgebracht onder de titel *Big Balumbas in Burundi* en live opgenomen in het Belgische Hasselt, demonstreren overduidelijk dat Blurt uitstekende dansmuziek produceert.

Een andere 'kleine' groep, het in Nederland nog vrijwel onbekende duo Felt, heeft duidelijk andere, maar niet minder interessante muzikale wortels. De stem van zanger Lawrence heeft veel weg van Lou Reed in z'n Coney Island Baby-periode, maar is beslist meer dan een goedkope parodie. De goed in het gehoor liggende melodieën worden begeleid door mysterieuze, soms psychedelisch aandoende, soms Ventures-achtige gitaarklanken. Een psychedelisch tintje zit trouwens ook aan de teksten, en waarom eigenlijk niet?

De anti-racistische skinhead-poëet Attila the Stockbroker maakt zich in *Cocktails* vrolijk over de cocktail-generatie. Zichzelf begeleidend op mandoline en vergezeld door twee dames op dwarsfluit en accordeon (want anti-seksistisch is hij ook nog) geeft hij de 'posers' er krachtig van langs: 'I don't like the way you look, so stay away from me'. Dat zal men tegen hem ook wel vaak zeggen. Ook de popjournalisten krijgen, zoals gebruikelijk, een veeg uit de pan. Hoewel zijn kritiek in beide gevallen niet helemaal ten onrechte is, kan ik me niet aan de indruk onttrekken, dat de heer Attila nogal ongenuanceerd denkt, wat ook blijkt uit z'n herhaaldelijke botte aanvallen op collega dichters. Leuker is dan wel *Contributory Negligence*. Het is een gedicht, geschreven naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak, waarin een meisje dat verkracht werd door de bestuurder van een auto die haar een lift had gegeven, werd verweten dat ze de verkrachting zelf had uitgelokt door 's nachts te liften. Daar mag Attila zich wat mij betreft gerust kwaad over maken, en dat doet hij op een heel geestige manier. In de andere twee gedichten, *The night I slept with Seething Wells*, waarin hij zich over de zweetvoeten en het gesnurk van de andere befaamde skinhead-poëet beklaagt, en *The Oracle* is daarentegen meligheid troef. Maar dat mag natuurlijk best en formeel zit het allemaal goed in elkaar. Het anti-fascistische liedje *The 5th column* uiteindelijk lijkt wel strijdcultuur à la Bots. Attila noemt op de platenhoes Dexy's Midnight Runners als één van z'n invloeden. Ik weet niet zeker of dat serieus bedoeld is, maar wat ik wel weet is dat Kevin Rowland met de folktraditie heel wat beter uit de voeten kan. Resumé: een skinhead die anti-racistisch is, is daardoor nog lang niet interessant als musicus.

Marianne Ebertoswki

SANDERSONS (NEWBRIDGE) Ltd.
File, Hacksaw & Saw Mfrs.
Droichead Nua .... (045) 3 16 87
Sandii & The Sunsetz, 'Immigrants', (Alfa Yen) .... YLR 28004
Sandes Terence L.
Flower Hill .... **Ballyduff (Co Waterford) 29**
Sandpiper The. Night Club.
Little Hanover st, Cork .... **(021) 2 28 52**

Wie de tweede kant van Immigrants per ongeluk als vertrekpunt kiest voor een verdere kennismaking met Sandii and the Sunsetz, komt licht bedrogen uit.
Het openingsnummer van die tweede kant, *Jinjigoreh-The-Chunck-ó-Funk*, met zijn funkriff, gitaarhook en Hammondorgel-flarden, verwijst nadrukkelijk naar het New Orleans van Allan Toussaint, in plaats van naar Tokio. Voordat Makoto Kubota tegen het begeerlijke figuurtje en stemmetje van Sandii opliep en voor het Alfa/Yen label interessant werd als exportartikel, leidde hij jarenlang een R & B groep die zich baseerde op het werk van The Meters en Dr. John. Een vijftal, alleen op de Japanse markt verschenen elpees, zal altijd als tastbaar bewijs voor die voorgeschiedenis blijven gelden.
Sinds 'Heatscales', de elpee waarmee de internationale muziekwereld kennisnam van het bestaan van Sandii, is er wel wat veranderd. Het beeld van een zangeresje die in tal van obscure Amerikaanse nachtclubs het vak leerde door avond aan avond standards te vertolken, is drastisch gewijzigd. Op kosten van Alfa verbleef namelijk een plukje Engelse muziekjournalisten in het land van de Rijzende Zon, dat sindsdien in het jargon verankerd lag als 'The Land of The Rising Sunsetz'. Dat moest dus wel wat zijn, die Sandii. Nederland zou onlangs het bestaan van dit Japanse kwintet hebben moeten ervaren tijdens een voorprogramma van de inmiddels uiterst succesvol verlopen tournee van David Sylvian en diens band Japan. Maar Alfa vond die exposure onvoldoende en regelde een andere, twee maanden durende wereldtournee. Of wij daar in Nederland nog wat plezier aan zullen beleven is onwaarschijnlijk. Dat is jammer, want het onderhavige bandje mag wellicht niet 'The Next Big Thing' zijn, wèg is zo'n kennismaking met Oosterse verkoopresearch nooit.
Sylvian verricht evenals Steve Scales en Dollette McDonald (Talking Heads), David Watts, Hideki Matsutake (Logic System), Yukihiro Takahashi, Haruomi Hosono (YMO) het nodige aan hand en spandiensten. Het resultaat is een plaat met een onduidelijk profiel, een scala aan invloeden (Bow Wow Wow, Blondie, B'52's) en een makkelijk verkoopbaar produkt dat met 'poppy' nog het best wordt aangeduid. Makoto's Sunsetz leveren geen Techno-Rock, al is de dubbele gitaarbezetting, bas en percussie, vaak tot in het oneindige geprocessed. De geslaagde, nu en dan zelfs behagelijke, comfortabele arrangementen hebben weinig gewonnen door de speciale mastering van Dave Jordan (Specials, Fun Boy Three, Bananarama). De aardigste tracks zijn dan nog *The-Chunck-ó-Funk, Illusion, Dreams* en *Immigrants*.

John Oomkens

Capuchin Friary, Mathew qy, Cork .... **(021) 2 08 27**
also .... **(021) 2 54 19**
Captain Beefheart and his Magic Band, 'Ice Cream For Crow', (Virgin) V2237
Captain Hoggs Ltd, Lounge, Bar,
14 Lr Cecil st, Limerick .... **(061) 4 21 73**

Al vijftien jaar lang kijk ik vol verwachting uit naar de volgende elpee van Captain Beefheart. En ik moet zeggen dat ik nog nooit ben teleurgesteld, ook nu weer niet bij het uitkomen van 'Ice Cream For Crow'. Deze elpee zal iedere Beefheart-fan ongelooflijk blij maken. Ik zou geen artiest kunnen noemen die zo'n invloed op zijn fans heeft dat het bijna neigt naar een soort religieus fanatisme. Deze bewondering voor Beefheart wordt vooral gevoed door zijn obscure, ondoordringbare en bijna niet te vatten persoonlijkheid, die bij de minder ingewijde en ondernemende liefhebbers vaak leidt tot een soort afkeer. Beefheart zelf zegt, dat 'vertrouwen, liefde en schreeuwende gekte' nodig zijn om misverstanden te overbruggen. Neem om alles wat en duik onder in dit 'onbekend genot'.
De elpee 'Doc at the Radar Station' uit 1980 was een fantastische elpee, één van de muzikale hoogtepunten van dat jaar. Gitaren en drums, samen met een ontroerend dwingende zang, vormden een nieuw gevonden eenheid en kracht, die ongetwijfeld een stap verder betekenden in Beefhearts creatieve ontwikkeling. Er is gewoonweg niemand bezig op het gebied dat Beefheart bestrijkt, het enige referentiekader is zijn eigen illustere verleden. Beefhearts nieuwste produkt is in geen geval een poging zijn vorige te verbeteren. Het is meer een voortgaan op nieuwe wegen, die Beefheart met zijn vaak wisselende maar altijd indrukwekkende Magic Band inslaat.
Toch zijn er op deze elpee punten die we in het licht van zijn vorige werk mochten verwachten: de kracht en het gedisciplineerde strakke spel en de grappige, surrealistische en gepassioneerde teksten. En Beefheart heeft deze keer de koe bij de horens durven te vatten door het geheel zo te mixen dat zijn unieke poëzie verstaanbaar op de voorgrond treedt terwijl de Magic Band adembenemend op de achtergrond doordendert. De kracht is hiermee op subtiele wijze toegenomen wat resulteert in een groter en intenser luistergenot. De honger van het wachten op de 'nieuwe' van Beefheart is weer voor een tijdje gestild.
Dank je, Don.

Tony van der Veen

PETER GREGORY, Hair Salon,
Fitzpatricks Castle Hotel, Killiney **85 30 47**
Peter James, Hair Fashions,
Peter Hammill, 'Enter K', (Phonogram) 6435 182
PETER JANSEN, Dress Wear, Wedding Svces,
3 Lr Pembroke st 2 .... **76 42 61**
PETER JANSEN, Bridal World,
Grafton hse, Grafton st 2 .... **77 19 34**

Dat een plaat van Peter Hammill atijd heel bijzonder is, kan bij iedere willekeurige beluistering duidelijk worden. Maar het 'ervaren' van de werkelijke diepgang van een Hammill-album wordt pas duidelijk in zeer specifieke omstandigheden: het is drie uur 's nachts, buiten onweert het, je hebt het net uit gemaakt met je vriendin, je hebt teveel gedronken, je draait het volume helemaal open. . . Want dan pas krijgt Hammills benadering van de pathetiek een waardige functie. Wagner draai je tenslotte ook niet bij het ontbijt.
Enter K is alweer het elfde solo-album van Hammill. Met daarbij gerekend de negen platen van de Van Der Graaf Generator (de groep waarvan Hammill van '69 tot '78 de spil vormde) is dit dus deel twintig van Het Verzameld Werk. Doorzettingsvermogen kan Hammill niet ontzegd worden. En wie naar zijn muziek geluisterd heeft. . . consistente muzikale overgave evenmin. Want Hammill is een van de weinige popartiesten die een zeer persoonlijk stempel op zijn werk heeft weten te drukken. Werk dat door innerlijke samenhang respect afdwingt.
In de serie van twintig is 'Enter K' beslist geen zwakke schakel. Het is wel een ander soort plaat dan de voorgaande, 'Sitting Targets'. Anders in die zin, dat de arrangementen soberder zijn gehouden. Zelfs een magistraal monument als *Happy Hour* (negen minuten lang) wordt gekenmerkt door een summiere instrumentale bekleding. Drummer Guy Evans, bassist Nic Potter en gitarist John Ellis vormen naast de piano van Hammill dan ook 'slechts' de belangrijkste begeleiding van Hammill's opera-achtige zang. Net als al die andere albums, is dit een plaat die door de tijd heen zal uitgroeien tot een groots muzikaal moment.

Joost Niemöller

Palcic Maire, 61 Windsor dr, Monkstown **80 66 28**
Palfrey Brian John,
170 Woodlawn pk, Firhouse rd **90 47 20**
Palais Schaumburg, 'Lupa', (Phonogram) 6435 182
PALITOY DOLLS & TOYS, 20 Duke st 2 .... **77 64 49**
Pallas Geo, 28 St Albans pk 4 .... **69 55 82**
Pallas Manufacturing Co, Ltd, Knitwear Mfrs,
17 Foley st 1 .... **74 17 74**
Showrooms, 31 Wicklow st 2 .... **77 02 12**

Wie, zoals ik, het debuutalbum van Palais Schaumburg heel hoog inschatte, zal wel wat raar opkijken als hij de eerste keer luistert naar 'Lupa', het tweede album. Want op 'Lupa' klinkt Palais opeens heel erg 'disco'. De eerste plaat ben ik na een jaar gaan zien als één van de eerste echte pogingen om Europese popmuziek van importantie te maken. Het is een plaat die mij dan ook nog steeds niet verveelt. 'Lupa' daarentegen is een album dat –de duitstalige teksten even daargelaten– net zo goed in New York gemaakt had kunnen worden. Want met de 'avant-garde disco' van New York zijn er wel erg opvallende connecties. Het verbaasde me dus niet toen ik las dat Andy Hernandez de plaat heeft geproduceerd en dat een gedeelte van die produktie plaatsgevonden heeft in New York.
Een slechte plaat kan ik 'Lupa' zeker niet noemen. Het is alleen een plaat met een atmosfeer en een mate van intensiteit die me tegenvalt van Palais Schaumburg. 'Lupa' kan ik me heel goed op de radio voorstellen, in een disco of op een feest. En in dat genre blijft het verschil in originaliteit met de doorsneepulp zeker groot genoeg. Maar dit is niet een album dat me emotioneel kan beroeren wanneer ik niets anders doe dan luisteren. Daarvoor is er teveel aan autonome zeggingskracht verloren gegaan.
Een groot deel van die verandering is volgens mij te danken aan het vertrek van Holger Hiller. Hiller was bij Palais een zanger die grote indruk maakte door zijn persoonlijke uitstraling en 'bezielde' toonfrasering. Bij vervanger Walther Thielsch zijn dergelijke kwaliteiten niet aanwezig, hij is gewoon een competente zanger. Daarnaast heeft het waanzinnig energieke, maar vooral creatieve drummen van Ralf Hertwig een dramatische aanpassing ondergaan; het ritme is nu gewoon zeer swingend en bescheiden geworden. Thomas Fehlmann zelf, die sinds het vertrek van Hiller de centrale spil van Palais is geworden, laat minder gewaagd trompetgeluid horen, heeft van zijn synthesizer meer 'muziek' en minder 'geluid' gemaakt, en legt samen met vibrafonist Stefan Bauer een aangenaam, nergens shockerend harmonietapijtje neer. Timo Blunck mag nu in sterkere mate dan voorheen laten horen hoe goed hij het genre 'funkbas' beheerst en hoe knap hij ook melodische lijnen aan het totaalgeluid kan toevoegen.
Wanneer je 'Lupa' legt naast de gemiddelde uitdraai van de Neue Deutsche Welle, dan is er sprake van een prima album. Maar dat kan toch nauwelijks meer als een compliment gezien worden. Misschien moet je dit album gewoon waarderen vanuit haar intentie: een zeer onderhoudende dansplaat, met origineel verwerkte invloeden vanuit de reggae, de Afrikaanse pop, de creolenswing, de rap en de bebop. En met een 'arty' concept. Misschien heeft Hille wel 'de geest' van Palais meegenomen. . . . .

Joost Niemöller

Ní Dhochartaí Áine........................**Fal Charrach 73**
Ní Dhomhnaill Cáit,
An Roinn, Ceathramha Ruadh..........**(091) 7 21 29**
Nielsen Knud E.V,
Marlogue, Ballybrassil, Cobh...........**(021) 81 17 68**
NIEMOLLER REVIEWS Ltd .... JN 2
Icehouse, Primitive Man', (Chrysalis) 204 980-320
Perfect Zebras, 'Mixing With Wild Life', (Polydor) .. 23 11157
Niemeier Guenther,
Broadoaks, Cratloe ....**(061) 9 71 56**
Ní Eochadha Deirdre,
An Rinn, Dún Garbháin....................**Ring 7**
Ní Fhatharta Brid M,
Gort Mór, Ros Muc.........................**(091) 7 41 09**

Jocelyn Lord,
Doon Reoghan hse,..............**Cashel (Co Galway) 2**
JOCKEY HALL, Curragh.........................**(045) 4 14 16**
Jockey Hall, Curragh (Guests)...............**(045) 4 14 01**
Jockeys The, Anne st, Dundalk.................**(042) 46 21**
JODI MANUFACTURING CO. (Ireland) Ltd,
Soft Furnishing Mfrs,
Abbeylands, Duleek..........................**(041) 2 31 81**
John Cale, 'Music For A New Society', (Island) 204 951-320
John Hair Stylist,
10 Sarsfield st, Limerick.....................**(061) 4 61 61**
John, Hairstylist,
16A Fergus dr, Shannon Airport.........**(061) 6 14 32**
JOHN JAMESON & SON Ltd,

Het 'Soort' begint me zo langzamerhand behoorlijk de keel uit te komen. Met Het Soort bedoel ik de nadrukkelijk stuwende drums, de 'heavy' basgitaar, de in echo gehulde gitaar die geluidsflarden aflevert, de scherpe synthesizers, de pathetische zanger die de zoveelste variant tussen David Bowie en Bryan Ferry uittest.
Wat voegen de Perfect Zebras aan Het Soort toe? Niets. Waarin onderscheiden ze zich van anderen uit Het Soort? Ik weet het niet. Misschien de Afrikaanse percussie, want die hoort eigenlijk bij een ander soort vervelende Engelse pop thuis. Misschien ook wel omdat de teksten nog stompzinniger zijn dan normaal: 'Running with Zebras. Keep an eye out For The Lion'. Maar geheel conform Het Soort (tenminste, zoals dat zich de laatste tijd manifesteert) is wel dat alles er met de haren bijgesleept is; de 'passie', de refreinen, de funk, de doem, zo cynisch ook, zo blasé. . . en dan een scheurende sax. De onpersoonlijke fabrieksrock die de Perfect Zebras onder het mom van progressiefzijn uitbraken is typerend voor de nu al een jaar durende artistieke malaise in de Engelse pop.
Icehouse is net zoiets. Alleen gladder omdat het uit Amerika komt. Een zanger die al het leed van de wereld doorgemaakt moet hebben, te oordelen naar dat 'overtuigende' stemgeluid. Maar waar wil hij mij van overtuigen? Ik begrijp het niet. Ik luister ernaar en er dringt niets tot me door. Is dit slappe aftreksel van The Simple Minds een concept? En zo ja, waarom? Gaat hiermee geld verdiend worden? Gaat dit ook optreden? Voor wie, waar vanuit, waarom allemaal? Naar Icehouse kan ik niet langer dan twee seconden luisteren. Dan dwaalt m'n aandacht af.

Joost Niemöller

'Muziek voor een nieuwe samenleving' is natuurlijk een waanzinnig pretentieuze titel voor een plaat. Maar John Cale kennende is het cynisch bedoeld. Net als ex-Velvet Underground collega Lou Reed is Cale dit jaar de veertig gepasseerd, iets dat bij beide voormalige 'angry young men' sterk doorwerkt in de geestelijke en muzikale output. Reed is verworden tot de zichzelf en de wereld bespiegelende bejaarde rocker en Cale is meer dan ooit de klagende, angstige doemdenker.
Op 'Music For A New Society' voert pessimisme de boventoon, op een paar romantische, meer optimistische glimpjes na.
Muzikantenverslijter Cale komt op zijn jongste plaat weer met een nieuw arsenaal aan begeleiders op de proppen, al blijven deze nadrukkelijk op de achtergrond. Cale's orgel en piano vertolken de hoofdrol, aangevuld met gitaar en synthesizer. Drums ontbreken bijna geheel, maar wèl zwelt er in het door Risé Cale (zijn vrouw?) gezongen *Risé, Sam and Rimsky Korsakov* een symphonie-orkest aan, terwijl *Mama's Song* enkel bestaat uit een partijtje doedelzak.
Music For A New Society is – in tegenstelling tot Honi Soit uit 1981 – een minimale plaat. De rock heeft plaats gemaakt voor muziek als behang.
Als zanger en dichter, als vertolker van donkere emoties is Cale nu extra nadrukkelijk aanwezig, maar door het ontbreken van een degelijke portie muziek werkt dat vaak langdradig en saai. In z'n totaliteit (zo'n vijfendertig minuten) zal Music For A New Society niet meer op mijn draaitafel belanden, al zijn songs als *Talking Your Life In Your Hands*, *Close Watch* (een Cale-klassieker) en *Damn Life* prachtige sfeerstukken voor in de herfst.

Fons Dellen

RECESSION
LAAN 6-8 (CENTRUM T.O. CITY PARKING) 2512 GM DEN HAAG TEL. 070-650734

VERKOOP VAN AMERIKAANSE TWEEDEHANDS KLEDING/ EDWIN JEAN'S COLLECTIE/ART DECO GLAS, BEELD- EN SCHILDERWERK TEVENS GROOTHANDEL IN AMERIKAANSE TWEEDEHANDS KLEDING - UIT VOORRAAD LEVERBAAR

Wall Units Ltd, Bldg. Site,
O'Rahilly st, Nenagh............................**(067) 362**
Wall of Voodoo, 'Call Of The West', (IRS) .... SP 70026
Wall Wm, Bookmkr,
11 Bridge st, Waterford.........................**(051) 3 27 33**
Wall Wm, Bookmkr, Strand st, Tramore...**(051) 8 10 46**
Wall Wm, Victlr,
Bull Ring, Drogheda..............................**(041) 82 07**
Wall Wm. F, BE,
Moorefield dr, Droichead Nua...........**(045) 3 17 43**

De Wall Of Voodoo uit Los Angeles maakt niet echte vernieuwende, maar wel heel eigen en indrukwekkende popmuziek. Indrukwekkend vooral omdat Wall Of Voodoo door zeer knappe teksten en een zeldzaam afgewogen geluidsopbouw in staat is haar unieke wereld te scheppen, haar eigen atmosfeer te schetsen op zo'n manier dat je er-als bij een film – helemaal in op kunt gaan. Zo'n genuanceerd ruimtebeeld is zeker voor Amerikaanse formaties een opvallende zeldzaamheid.
'Dark Continent', de eerste elpee, maakte aanvankelijk niet zoveel indruk. Op het eerste gehoor waren er die hoekige gitaarriffs en zanglijnen à la Devo, het grapje van de mondharmonica, en de uiterst dominerende ritmeboxpartij. Op het tweede gehoor (en daar gaat het tenslotte om bij de pop die echt de moeite waard is) was er niets. Toch ben ik die eerste elpee wel blijven draaien; het was geen onaangenaam geluidsbehang.
'Call Of The West' is een veel 'dieper grijpend' album. De songs zijn minder uitbundig gestructureerd, er zijn aanzienlijk interessantere instrumentspartijen in verwerkt, de arrangementen zijn vindingrijker en vooral de produktie is van ongehoord vakmanschap. De songs vragen nu, door hun haast introverte karakter, om (vooral intensieve) beluistering. 'Call Of The West' lijkt me met zo'n liefdevolle aandacht voor het detail opgenomen dat je oren zich als vanzelf op een genuanceerder niveau gaan instellen. En dat is een verrijkende ervaring.
Wie door de jaren heen liefhebber is geweest van pop met veel en rijk geschakeerd 'geluid' (Todd Rundgren, Simple Minds, Associates, Yellow Magic Orchestra; ik noem maar wat) zal zich in het sombere avondlandschap van Wall Of Voodoo wel thuis voelen. Als hij zich tenminste over de aardappel-uitspraak van zanger Stanard Ridgway heeft heengezet en zich niet meer irriteert aan het militante uptempo van de ritmeboxen. Wall Of Voodoo kan je geluidsinstallatie omvormen tot een bioscoop.

Joost Niemöller

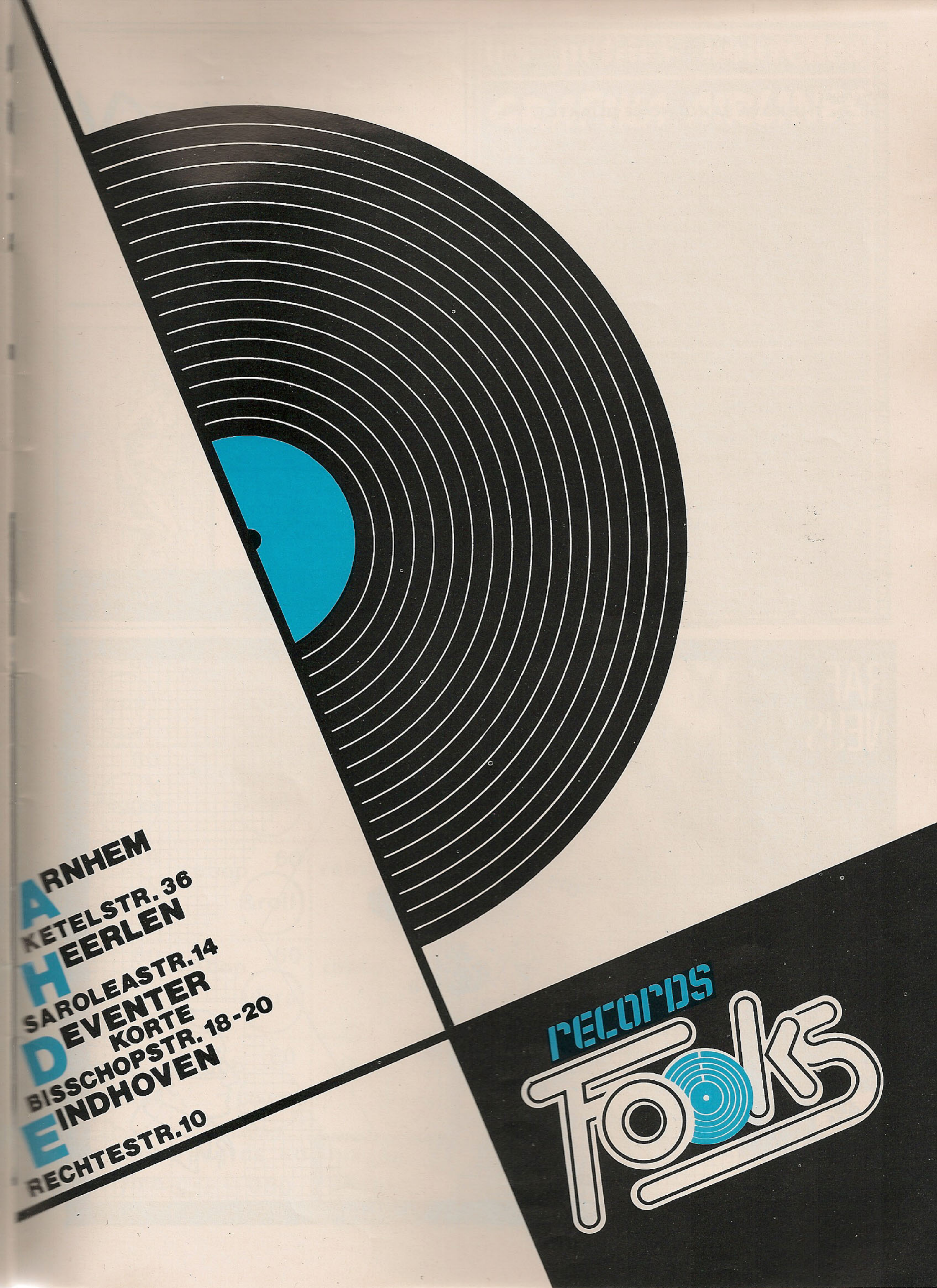
ARNHEM
KETELSTR. 36
HEERLEN
SAROLEASTR. 14
DEVENTER
KORTE
BISSCHOPSTR. 18-20
EINDHOVEN
RECHTESTR. 10
RECORDS

CORPS DE GARDE
ARTS & ENTERTAINMENT

November

zo. 7 **THE ROVA SAXOPHONE QUARTET**
Johns Raskin. Larry Ochs. Andrew Voigt. Bruce Ackley.
THEATER AAN DE HAVEN DEN HAAG

wo. 10 **ROVA** BIMHUIS AMSTERDAM

do. 11 Het MUSEUMJOURNAAL presenteert
LAWRENCE WEINER *'Plowman's Lunch' film*
PETER GORDEN RHYS CHATHAM BAND
ERIC BOGOSIAN
PARADISO AMSTERDAM

vr. 12 **ROVA** GRAND THEATRE GRONINGEN
RHYS CHATHAM BAND
Rhys Chatham. Susan Springfield.
Karin Haglof. Craig Kafton. David Linton.
GRAND THEATRE GRONINGEN

do. 18 **ERIC BOGOSIAN** 't HOOGT UTRECHT

vr. 19 **WIL OFFERMANS**
CORPS DE GARDE GRONINGEN

December

wo. 8 **DICK RAAYMAKERS**
'The Microman' tafeltheater
CORPS DE GARDE GRONINGEN

afgesloten op 5.10.82

CORPS DE GARDE/*ARTS & ENTERTAINMENT*
OUDE BOTERINGESTRAAT 74 9712 GN GRONINGEN
050 124502

Via Via

utrechtsedwarsstraat 10 amsterdam 020/220849

RAF
NEUS

Moderne hulpstukken deel 1

Plak de advertentie op een stevig stuk karton.
Snij langs de zwarte lijnen en vouw langs de stippellijnen.
Verwijder de neusgaten.
Plak A tegen B.
Haal elastiek door de kleine gaatjes.

DE JUISTE PLAAT VOOR IEDERE NEUS

RAF PLATEN

RIJNSTRAAT 111
1079HA AMSTERDAM
TEL : 020 - 445706
TELEX 11789 rafam nl

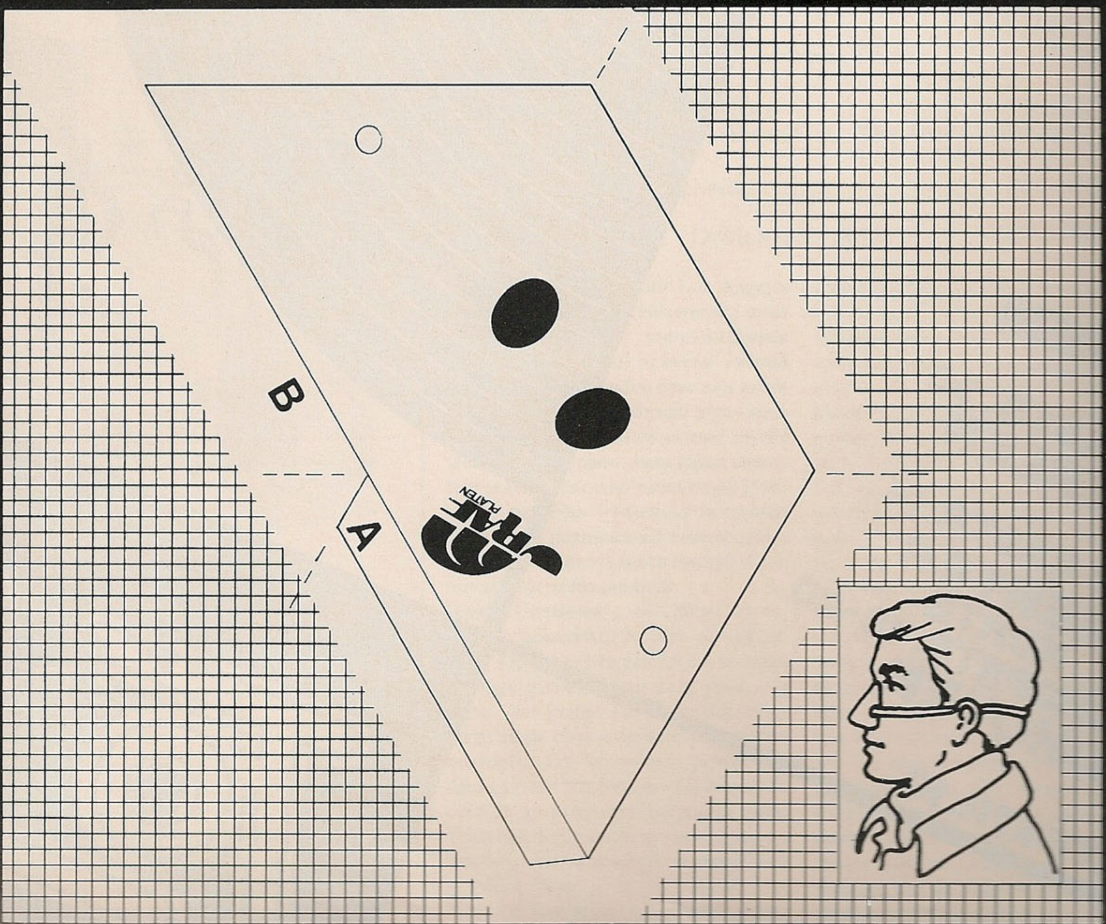

TAAL BEELD GELUID ™

HET HUISLABEL VAN CORPS DE GARDE GRONINGEN

FELIX HESS FROGS 1 australische kikkerkoren
Maxell UD XL II C90 f. 30.–

REMKO SCHA GUITAR MURAL 1 featuring THE MACHINES
machine muziek Maxell UD XL II C60 f. 25.-

MAIL ORDER

Prompte toezending na overmaking van het bedrag
op gironummer 1657790 van

CORPS DE GARDE/*DISTRIBUTIE*
OUDE BOTERINGESTRAAT 74 9712 GN GRONINGEN
050 124502

235

CASSETTES/VIDEOS/MAGAZINES

N.Y.trash/fam. hesselbach/
einst.neubauten/TG concerts.
NEW VIDEOS/abwärts bei mutti/
best of propaganda
ORDER A CATALOGUE from

235/OBERAUELERSTR. 1/
5202 HENNEF 1/B.R.D.

rebop 60 pop — rebop 60 soca — rebop 60 jazz
rebop 60 reggae — rebop 60 rock — rebop 60 wave
rebop 60 folk — rebop 60 &roll — rebop 60 funk
rebop 60 disco — rebop 60 ultra — rebop 60 salsa
rebop 60 metal — rebop 60 country — rebop 60 blues

rebop records koningstr 35
nymeger 080 230863

les petites nouvelles

GRAFIKA AIRLINES

GRAFIKA AIRLINES is a belgian independant label which has as objectif to promote and swear contemporary music all over the world.

NEW RELEASES : on GRAFIKA AIRLINES

- CORTEX / CASS. LP
- I SCREAM / CASS. LP
- DZ LECTRIC / CASS. LP

on GRAFIKA DISCS

- 4 IN 1 -VOL.2 12" LP
  with: SUBJECT/LEGENDARY PINK DOTS
  GLAMOUR FOR EVENING/BENE GESSERIT
- STORM IN A NUTSHELL 7" SINGLE

DING DONG DISK

ONBESPEELDE CASSETTES/ ELKE GEWENSTE LENGTE/
UITSTEKENDE KWALITEIT CrO_2 TAPE/

DING DONG TAPE

NIEUWE RELEASES / NIEUWE RELEASES / NIEUWE R
DDC 004 FLANK / CASS. EP 6,50 (+ 2,50 PTT)
DDC 005 LEGENDARY PINK DOTS / CASS. LP 10,-- (+ 2,50 PTT)

OVER TE MAKEN OP GIRO 1516177 t.n.v.
POSTBUS 1155 / 6801 BD ARNHEM

VRAAG DE KATALOGUS AAN !!!!!!!!

DING DONG DISK

POSTBUS 1155 / 6801 BD ARNHEM

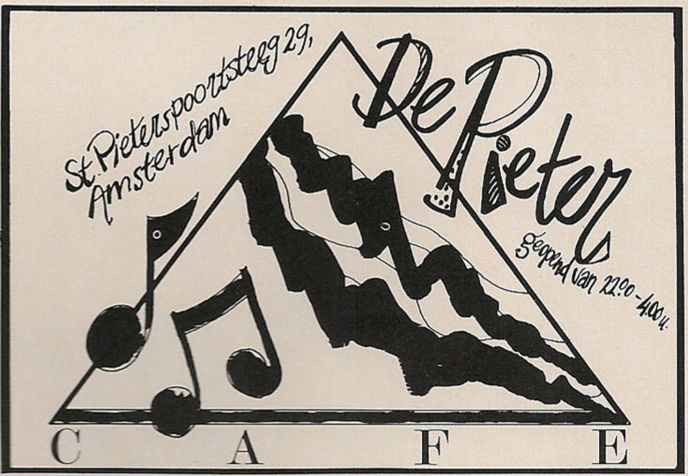

ALLE INLICHTINGEN:
POSTBUS 5591 1007 AN AMSTERDAM
020/682255

STICHTING POP WORDT
PRACHTIG VERBOUWD.
OPENING VERWACHT
JANUARI 1983.

STICHTING POPMUZIEK NEDERLAND

WIBAUTSTRAAT 212 1091 GS AMSTERDAM

Perfect for Parties
Wat glimmen ze lekker, hè?!
dr. Adam's
Amsterdam, Oude Doelenstraat 5-9. Rotterdam, Lijnbaan 119. Den Haag, Korte Poten 22. Utrecht, Mariastraat 1. Eindhoven, Vrijstraat 18.